Αριθ. αυ. 132902

ΝΕΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ
Π. Α. Ζ.

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Διευθυντής Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΤΟΜΟΣ Α'. — ΤΕΥΧΗ 1 — 52

1891—1892.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μητροπόλιτη
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΛΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1892.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.

ΕΤΟΣ Α' ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, τῇ 11 Ὀκτωβρίου 1892. ΑΡΙΘ. 51

ΝΕΟΛΟΓΟΥ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ
ΜΕΣΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τεμάχ. . . . φρ. χρ. 40
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις . . . . . Μέτ. 16
Ἐν Ἑλλάδι, Λιμένι καὶ Βι-
ρρόνῃ . . . . . φρ. χρ. 70
Ἐν Ῥωσσίᾳ . . . . . Ρούβλ. 25
Ἐξάμηνοι τὰ ἡμίσυ.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΙ
ΔΙΑ ΤΟΥ "ΝΕΟΛΟΓΟΥ"

Ἐν Κωνσταντινουπόλει . . . . . .
Ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις . . . . . .
Ἐκτὸς τῆς Τουρκίας . . . . . .
Δέ συνδρομαί ἐτήσιαι.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσόν ἓν (γ).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ἡ Ἑβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις.—Πολιτικὴ Ἐπιθεώρησις.—(Ἐρνέστου Κουρτίου) **Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία** (Μεταφραζομένη ὑπὸ Μ. Ε. Μιχαλοπούλου).—**Οἱ ἀργυροῖ γάμοι τοῦ Παφλίλως καὶ τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἑλλάδος· τὰ κατὰ τοὺς ἀραβῶνας καὶ τοὺς γάμους** (ὑπὸ Ὀδ. Ἀνδρεάδου).—**Αἱ πληγαὶ τοῦ κόσμου.—Κορώνα ἢ γράμματα** (τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμᾶ υἱοῦ).

Η

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ἀπὸ τοῦ πεντηκοστοῦ τρίτου τεύχους αὐτῆς εἰσερχομένη εἰς τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς ἔτος, ρυθμισθήσεται οὕτως, ὥστε νὰ ἐξυπηρετῶνται δι' αὐτῆς πᾶσαι αἱ τῆς κοινωνίας τάξεις, ἀπὸ τοῦ ἐπιστήμονος μέχρι τοῦ ὁπωσδήποτε παιδείας ἀψαμένου· ἐφ' ᾧ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἄρθρα θέλουσι περιστρέφεσθαι τὸ πλεῖστον περὶ ζητήματα τῆς ἡμέρας (actualités), ἀποβλέποντα ἐνθεν μὲν εἰς τὴν μετάδοσιν τῆς παρ' ἡμῖν, τῆς ἐν Ἑλλάδι τῆς ἐν Εὐρώπῃ, τῆς ἐν Ἀμερικῇ καὶ ταῖς ἄλλαις χώραις καθόλου πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς κινήσεως, ἔνθεν δέ, ὡς καὶ τὰ τῶν κρατίστων εὐρωπαϊκῶν ἐφημερίδων φιλολογικὰ παραρτήματα πράττουσιν, εἰς τὴν παροχὴν ἑκάστῃ τάξει τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῆς ἀναγνωσμάτων τερπνῶν ἅμα καὶ ἐνδιαφερόντων αὐτῇ. Ἡ Ἱστορία, ἡ Φιλολογία πάντων τῶν ἐθνῶν, ἡ Πολιτική, ἡ Καλλιτεχνία, τὸ Θέατρον, ἡ Ἐπιστήμη καθόλου, ἡ Μουσική, τὰ Οἰκονομικὰ κτλ., πάντα θ' ἀντιπροσωπεύωνται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ **Ἐπιθεωρήσει.** Τακτικῶς δὲ θὰ δημοσιεύωνται αἱ ἑξῆς Ἐπιθεωρήσεις· Πολιτική, Φιλολογική, Ἐπιστημονική, Παιδευτική, Θεατρική πάντων τῶν θεάτρων, Μουσική καὶ Οἰκονομική, καὶ Μυθιστορήματα καὶ Διηγήματα τῶν κρατίστων εὐρωπαϊκῶν γραφίδων. Τὰ ἄρθρα θέλουσι γράφεσθαι ὑπὸ εἰδικῶν λογίων ἀνδρῶν, ἡ δ' ἐπιστασία τοῦ φύλλου, ἀνατεθεῖσα εἰδικῷ ἀνδρί, θέλει ἔχει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς τὰ σπουδαιότατα τῶν φιλολογικῶν παραρτημάτων τῶν εὐρωπαϊκῶν φύλλων καὶ περιοδικὰ συγγράμματα, πρὸς ἃ πᾶσα προσπάθεια καταβληθήσεται ὅπως ἐφάμιλλος ἡ **Ἐπιθεώρησις** καταστῇ.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Αἱ περὶ εἰρήνης διακηρύξεις ἐπαναλαμβάνονται στεντορείᾳ τῇ φωνῇ ἐν ταῖς αὐστροουγγρικαῖς ἀντιπροσωπείαις, ὅπου ὁ κοινὸς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τῆς μοναρχίας διαρρήγνυται ὑπὸ τοῦ πόθου τοῦ διασαλπίσαι τὰς εἰρηνικὰς προθέσεις τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Πέστῃ καὶ διακηρύξαι τὸν εἰρηνικὸν χαρακτῆρα τῆς τριπλῆς συμμαχίας. Ὁ κόμης Καλνόκις, εἰς διαφόρους ἀπαντῶν βουλευτὰς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸν νεοτσέχον Ἔνυ, δηλώσαντα ὅτι οἱ Τσέχοι ἀποστρέφονται τὴν τριπλῆν συμμαχίαν ὡς τείνουσαν εἰς πολεμικοὺς σκοποὺς καὶ εἰς ἐπίθεσιν κατὰ τῆς γείτονος Ῥωσσίας, ἐπανέλαβε τὰ τετριμμένα ἐκεῖνα, καθ' ἃ ἡ συμμαχία τῶν τριῶν τῆς μέσης Εὐρώπης κρατῶν, ἤματα εἰς τοιούτους ἀποβλέπουσα σκοπούς, κύριον αὐτῆς προτίθεται μέλημα τὴν περιφρούρησιν τῆς εἰρήνης καὶ τὴν διασκέδασιν τῶν ὑφισταμένων διαφωνιῶν. Ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς τοῦ αὐτοκράτορος Φραγκίσκου Ἰωσήφ, εὐρύνων συνάμα τὸν κύκλον τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ ἐν τῷ ζητήματι τῆς πρὸς τὴν Ρωσσίαν ἀντιηλίας τῆς μοναρχίας ἐν τῇ χερσονήσῳ τοῦ Αἵμου, ἐπανέλαβεν ὅσα καὶ ἄλλοτε ἀνεκήρυξεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν ἀντιπροσωπειῶν καὶ ἐπειράθη νὰ διαπιστώσῃ ὅτι ἡ τῶν Ἀψβούργων μοναρχία ὑπερηγωνίσατο πάντοτε τῆς ἐλευθέρας τῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ χερσονήσῳ κρατῶν ἀναπτύξεως, ὅτι δείποτε ὑπερεμάχησεν ὑπὲρ τῆς πλήρους αὐτῶν ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐσωτερικῇ ἀναπτύξει καὶ ὅτι οὐδεμία ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην ὑπάρχει ἀφορμὴ συγκρούσεως τῶν συμφερόντων τῆς χώρας αὐτοῦ πρὸς τὰ τῆς Ρωσσίας, ἐφ' ὅσον ἡ δύναμις αὕτη ἥκιστα ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν τοιαύτην πολιτικὴν τῆς μοναρχίας, ἀποστέργει δὲ πᾶσαν τάσιν τοῦ προσκτήσασθαι ὑπέροχον θέσιν ἐν τῇ χερσονήσῳ. Ὄντως πολυσήμαντοι θὰ ἐτύγχανον οἱ λόγοι τοῦ κ. Καλνόκη, ἐὰν τὰ λεγόμενα συνῆδον πρὸς τὰ πράγματα καὶ μηδεμία ὑπῆρχεν ἀντίφασις τῶν ἐκφραζομένων πόθων πρὸς τοὺς ἐπιδιωκομένους. Τὸ ρωσικὸν ἀνακτοβούλιον ἐπολιτεύθη ἐν τῷ βουλγαρικῷ ζητήματι μετὰ πολλῆς τῆς συνέσεως καὶ τῆς λογικότητος, εἰς δ' ἀπήτησε τὴν μεταβολὴν τῆς νῦν ἐν Βουλγαρίᾳ κρατούσης τάξεως, ἔπραξε τοῦτο ἀκριβῶς χάριν τοῦ συμφέροντος τῆς εἰρήνης καὶ χάριν τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τῆς βερολινείου συνθήκης, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν

βάσιν τοῦ νέου ἐν τῇ ἀνατολικῇ Εὐρώπῃ καθεστῶτος, πᾶσα δ' αὐτῆς ἀθέτησις ὡς μόνιμν σύνεπειαν ἔχει τὴν διατάραξιν τοῦ καθεστῶτος τούτου καὶ τὴν ἀνατροπὴν τῆς γενικῆς ἐν Εὐρώπῃ ἡσυχίας. Ἡ κυβέρνησις τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, ἀξιοῦσα τὴν καταδίκην τῆς ἐκνόμου ἐκλογῆς τῆς 25/7 Ἰουλίου ἄγεται ἐκ τοῦ πόθου τοῦ περιφρουρῆσαι τὰς διακελεύσεις τοῦ συμβολαίου τῆς 13 Ἰουλίου καὶ ἐκ τῆς ἰδέας τοῦ ἐξασφαλίσαι τὴν παρὰ τῆς Αὐστρίας διασαλπιζομένην ἐλευθέραν ἀνάπτυξιν οὐχὶ διὰ τῆς ἀθετήσεως τῶν ψευδῶν τὰς ὑπογραφὰς τῶν συνθηκῶν τῆς Εὐρώπης δυνάμεων, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀκεραίας ἐφαρμογῆς τῶν περὶ τῆς νεοτευχοῦς ἡγεμονίας ὅρων, τῶν ἐξασφαλιζόντων πράγματι τὴν ἐλευθέραν διευθέτησιν τῶν ἐσωτερικῶν τῆς χώρας καὶ ἀποκλειόντων τὴν ξενικὴν ἐπέμβασιν.

Τοὐναντίον ἡ κυβέρνησις τοῦ αὐτοκράτορος καὶ βασιλέως Φραγκίσκου Ἰωσήφ, πολιτευομένη ὡς πολιτεύεται, διεύκολύνει λίαν τὴν ἐκτρόχυνσιν τῶν συμβούλων τοῦ πρίγκηπος Φερδινάνδου, οἵτινες, ἀπὸ ἀνομιῶν εἰς ἀνομίας προβαίνοντες, ὁτὲ μὲν ἐπιζητοῦσι διὰ παραβάσεως ῥητῶν καὶ σαφῶν ὅρων τοῦ εἰρημένου συμβολαίου νὰ καταπέζωσι πᾶν αἴσθημα αὐθυπαρξίας καὶ συνειδήσεως διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς βουλγαρικῆς γλώσσης εἰς τὰ μὴ βουλγαρικὰ στοιχεῖα, ὁτὲ δέ, ἀνωτέρα πιέσει ὑπείκοντες καὶ ἐξαναγκαζόμενοι ν' ἀνακαλῶσι τὰ ἑαυτῶν παράνομα μέτρα, πειρῶνται νὰ καταλήξωσιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα διὰ τῆς ἀδίκου πράγματι κατασχέσεως τῶν προσόδων, δι' ὧν συντηροῦνται τὰ τῶν εἰρημένων στοιχείων καθιδρύματα. Ἀλλὰ ποῖον τὸ ἐλατήριον τῆς τοιαύτης πρὸς τοὺς ἐν Σοφίᾳ μαιμοθρέπτους πολιτικῆς, ἣν περιβιβάζουσι διὰ τοῦ πέπλου τῆς ἐλευθέρας τῶν κρατῶν τοῦ Αἵμου ἀναπτύξεως, ἤτοι διὰ χαρακτῆρος, ἀντιστρατευομένου ἄρδιν πρὸς τὴν ἀνέκαθεν πολιτείαν τῆς μοναρχίας τῶν Ἀψβούργων, ἥτις, πιστῶς ἄλλοτε τηροῦσα τὰ παραγγέλματα τῶν ἐν Λαϊβάχῳ καὶ Βερόνῃ διαβουλίων ἀπινῶς μὲν κατεδίωκε πᾶν τῶν λαῶν κίνημα, τεῖνον εἰς τὴν πραγμάτωσιν τῆς νῦν ἀνακηρυττομένης πολιτικῆς τῆς ἐλευθέρας ἀναπτύξεως, ἀνηλεῶς δὲ συνελάμβανε τοὺς προδρόμους τῆς τοιαύτης πολιτικῆς καὶ συνετέλει εἰς τὴν ἐν τῇ ἐθνικῇ τῶν λαῶν ἱστορίᾳ ἀναγραφὴν τῶν ὀνομάτων τῶν ὑπὲρ αὐτὸν ἀγωνισαμένων καὶ μαρτυρησάντων; Τίς ἡ αἰτία τῆς παλινῳδίας ταύτης τῆς Αὐστρίας, τῆς ἀποκηρύξεως τῆς πολιτικῆς τοῦ Μετερνίχου, ὅστις πρῶτος τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος ἔβαλλε κατὰ πάσης πρὸς αὐθυπαρξίαν τάσεως τῶν λαῶν καὶ ἐτίθει τὰς βάσεις τῆς Ἱερᾶς συμμαχίας; Βεβαίως ἡ πρόσκτησις ὑπερόχου θέσεως ἐν τῷ Αἵμῳ διὰ τῆς πρὸς τὴν Βουλγαρίαν θωπείας, ἤτοι ἡ ἐπιτυχία σκοποῦ, ἐφ' ᾧ σφόδρα καταδικάζεται καὶ κατακρίνεται ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ δύναμις. Ἀλλὰ τοῦτο πράττουσα ἡ κυβέρνησις τοῦ Καισαροβασιλέως ἀντιφάσκει πρὸς ἑαυτήν, ὑπονομεύει τὴν βερολίνειον συνθήκην καὶ ὑποσκάπτει τὰ θεμέλια τῆς γενικῆς εἰρήνης, τῆς ἀπειλουμένης οὐχὶ τόσον ἐκ τῶν γαλλογερμανικῶν ἀντεγκλήσεων ὅσον ἐκ τοῦ κοχλάζοντος ἐν Σοφίᾳ πραξικοπηματικοῦ λέβητος. Ἐὰν ἡ μοναρχία ἐπεδίωκεν εἰλικρινῶς εἰρηνικοὺς σκοπούς, οὐδέποτε ἤθελε συνηγορήσει ὑπὲρ τῆς ἐκνόμου ἐν Βουλγαρίᾳ καταστάσεως, οὐτὸ δὲ θαλλέλαμπε καὶ ἡ ἀφορμὴ μεγάλης πρὸς τὴν Ρωσσίαν δυσαρεσκείας, ἥτις ἄχρι τοσούτου ἐξικνεῖται, ὥστε ἐπανειλημμένως οἱ νεοτόκοι ἐκ τῆς ἀπροσωπείας βαλλόμενοι ἐπερωτῶσι τὴν κυβέρνησιν μὴ ἡ τριπλὴ συμμαχία δυνάμενοι ἐπιστρέψῃ κατὰ τῆς Ρωσσίας σκοπούς. τοῦτο ἐνεκεν αἱ μετὰ στόμφου ἐπαναλαμβανόμεναι δηλώσεις τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργοῦ τῆς μοναρχίας μικρὸν καθησυχάζουσι τὴν κοινὴν ἐν Εὐρώπῃ γνώμην ἔχουσαν ἄλλως τε πρὸ αὐτῆς πασιφανῆ δείγματα τῶν ἀπειλούντων τὴν γενικὴν εἰρήνην κινδύνων.

Καὶ ἀληθῶς σὺν τῇ ἀνακηρύξει τῶν εἰρηνικῶν προθέσεων ἀπανταχοῦ τῶν μεγάλων κρατῶν σύντονος πάντοτε καταβάλλεται μέριμνα περὶ τὸν πολλαπλασιασμὸν τοῦ ὑπὸ τὰ ὅπλα στρατοῦ καὶ τὴν αὔξησιν τῶν πολεμικῶν μέσων, ἀμυντικῶν τε ἅμα καὶ ἐπιθετικῶν, ὡσεὶ ἐπὶ θύραις ὁ πόλεμος εὕρηται· ἰδίᾳ οἱ ἐν Γερμανίᾳ προεξέχουσιν ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ παρὰ τὰς ἀπανταχοῦ τῆς αὐτοκρατορίας διατυπουμένας διαμαρτυρίας ἐναντίον τῶν προκυψουσῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου στρατιωτικοῦ σχεδίου δαπανῶν, αἵτινες εὑρίσκονται εἰς φοβερὰν δυσανολογίαν πρὸς τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους τῆς χώρας καὶ πρὸς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ φορολογουμένου. Μάτην τὰ κυριώτερα τοῦ φιλελευθέρου τύπου ὄργανα διαμαρτύρονται κατὰ τῶν νέων δαπανῶν, αἵτινες ὑπολογίζονται εἰς 80,000.000 μάρκων, καὶ ἀξιοῦσιν ὅπως τὸ ἐν τῷ ἐκτάκτῳ προϋπολογισμῷ τῶν στρατιωτικῶν ἀναγραφόμενον τοῦτο ποσὸν χρησιμοποιηθῇ εἰς ἑτέρους σκοπούς, πολλῷ λυσιτελεστέρους, ἤτοι εἰς ἐνίσχυσιν τῆς γεωργίας καὶ τῆς βιομηχανίας. Οὐδεὶς ὅμως ὁ τείνων τὸ οὖς εἰς τὰς ἐκ φιλοπατρίας προϊούσας ταύτας φωνάς, καίτοι τὸ οἰκτρὸν θέαμα τῆς ἀποτυχίας τοῦ σχεδίου παγκοσμίου ἐκθέσεως ἐν τῇ γερμανικῇ πρωτευούσῃ, ἔδει νὰ συνετίσῃ τοὺς συμβούλους τοῦ γερμανοῦ μονάρχου καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τὴν προσοχὴν αὐτῶν οὐχὶ τοσοῦτο περὶ τὴν αὔξησιν τῶν πολεμικῶν τῆς χώρας δυνάμεων, ὅσον περὶ τὴν προαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν παραγόντων, ἐν οἷς τὴν πρώτην κατέχουσι τάξιν οἱ δύο εἰρηνικοὶ κλάδοι τοῦ κοινωνικοῦ βίου, οἱ ἐπισπόμενοι τὴν σύντονον μέριμναν ἁπασῶν τῶν εὐνομουμένων κυβερνήσεων. Ἀντιθέτως πρὸς τὰ εἰρηνικὰ φιλελεύθερα ὄργανα τὰ τῆς κυβερνήσεως φύλλα πάντα λίθον κινοῦσιν ὅπως ἐκπτοήσωσι τὴν κοινὴν γνώμην, ἐν δὲ τῇ ἀμηχανίᾳ αὐτῶν περὶ τὴν ἐξεύρεσιν πειστικῶν ἐπιχειρημάτων προσφεύγουσιν εἰς τὸ τέχνασμα τοῦ ἐν Φάζιν τὰς διατριβὰς ποιουμένου δουκὸς τοῦ Λαουεμβούργου, ὅστις θέλων νὰ τύχῃ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ σχεδίου τῆς ἐπταετοῦς θητείας, ἐπίσειε τὸ φάσμα τοῦ διμετώπου πολέμου, ἀπειλεῖ τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν διὰ τῆς διαλύσεως αὐτοῦ καὶ διεκήρυττεν ὅτι πρὸ οὐδενὸς θὰ ὑποχωρήσῃ μέσου, ἐὰν μὴ τύχῃ τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ. Τοιαύτην πράγματι παρέχουσι νῦν εἰκόνα τὰ ὄργανα τοῦ κόμητος Καπρίβη καὶ τῶν λοιπῶν συμβούλων τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, ἅτε διαπιστοῦντα ὅτι τὸ κοινοβούλιον διαλυθήσεται, ἐὰν μὴ παρίσχῃ τὴν ἐπιδοκιμαστικὴν αὐτοῦ ψῆφον εἰς τὸ αἰτούμενον σχέδιον· ἔνθεν μὲν διαπιστοῦσιν ὅτι διμέτωπος ἐπίκειται πόλεμος, ἔνθεν δέ, ποιούμενα σύγκρισιν τῶν πολεμικῶν δυνάμεων τῆς τριπλῆς συμμαχίας καὶ τῶν δύο πολεμίων αὐτῆ, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσσίας, ἀγωνίζονται ν' ἀποδείξωσι δι' ἀριθμῶν ὅτι μόνη ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ δύναμις ἔχει πλείονα στρατὸν τῶν δύο αὐτοκρατοριῶν, ἡ δὲ Γαλλία ὑπερτερεῖ τῆς Γερμανίας μόνις ὑπό τε τὴν ἐποψιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑπὸ τὰ ὅπλα ἀνδρῶν καὶ ὑπὸ τὴν τοῦ πυροβολικοῦ. Εἰς πάντα ταῦτα προσθετέον αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν Γουλιέλμου τοῦ Β', ὅστις διαρρήδην ἐκήρυξεν ὅτι ἐν τῷ στρατιωτικῷ ζητήματι πολιτεύθήσεται οὐχὶ καθ' ὃν ἐπολιτεύθη τρόπον ἐν τῷ σχολικῷ, ἀλλὰ κατὰ διάφορον ὅλως μέθοδον ἀντὶ παντὸς ὅπως

τύχῃ τοῦ σκοποιμένου. Διδακτικὸν ὄντως τὸ θέαμα ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ μάλιστα θέαμα, παρεχόμενον ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων, ὅσοι μετὰ τὴν κατασύντριψιν τῆς Γαλλίας ἀντιποιοῦνται τὰ πρωτεῖα ἐν τῷ εὐρωπαϊκῷ πολιτισμῷ καὶ διεκδικοῦσι τίτλους προτεραιότητος ἐν αὐτῷ.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν Αὐστρίᾳ μικρὸν ὑπολείπονται τῶν ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ στρατοῦ, πολλοὶ δὲ τῶν ἐν ταῖς ἀντιπροσωπείαις ἀγορευσάντων ἠγωνίσθησαν νὰ ὑποδείξωσι τὸ ἐλαττωματικὸν τῆς στρατολογίας καὶ τὸ ὀλιγάριθμον τῶν συνταγμάτων ὅπως οὕτω διευκολύνωσι τὴν ἐπιψήφισιν τῶν ἐκτάκτων πιστώσεων ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν νεοτσέχων, οἵτινες ἐκήρυξαν ὅτι τὴν Αὐστρίαν οὐδεὶς ἀπειλεῖ κίνδυνος. Οἱ περὶ τὴν κυβέρνησιν ὅμως, ἐλαχίστην ἀπονέμοντες προσοχὴν, προέβησαν εὐθὺς εἰς τὸ ἔργον, καίτοι τὴν μέριμναν αὐτῶν ὤφειλον νὰ συγκεντρώσωσι μᾶλλον περὶ τὴν κατασίγασιν τῶν φυλετικῶν παθῶν, ἅπερ βεβαίως ἥκιστα κατευνάζονται διὰ τῆς πειθαναγκάσεως τῶν Οὐγγρων φιλοπατρίδων ὅπως ἀπὸ τῶν τάφων τῶν ὑπὲρ τῆς ἀμύνης τῆς Βούδας πεσόντων μεταβῶσιν καὶ εἰς τὸν τάφον τοῦ κατ' αὐτῶν πολεμήσαντος αὐστριακοῦ στρατηγοῦ Χένζη, καταθέσωσι στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου τούτου καὶ παράσχωσιν οὕτω τὸ ἀλλόκοτον θέαμα πολεμίων, στεφανούντων καὶ ἐγκωμιαζόντων ἀλλήλους.

Εὐνόητον ὅτι τῆς ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ μερίμνης τῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Αὐστρίᾳ, τῆς Ἰταλίας ἀδυνατούσης νὰ μιμηθῇ αὐτὰς ἕνεκεν τῶν οἰκτρῶν αὐτῆς οἰκονομικῶν, τῶν ἀρκούντως σαφῶς ἐκτιθεμένων ἐν τῇ ὑπουργικῇ ἐκθέσει τοῦ πρωθυπουργοῦ τοῦ βασιλέως Ὀυμπέρτου κ. Γιολίττι, δὲν ὑπολείπονται οἱ ἐν Ρωσίᾳ, καὶ οἱ ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου ἐν πλήρει δικαίῳ μεγάλη καταβάλλεται μέριμνα πρὸς ἀντιστάθμισιν τῶν ἐν ταῖς συμμάχοις δυνάμεσιν ὑπὲρ τοῦ στρατοῦ γινομένων. Ἀλλ' ὅταν αἱ μεγάλαι δυνάμεις τοσοῦτον ἀνησυχῶσιν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ καταστάσει, πρόδηλον ὅτι καὶ αἱ μικρότεραι τὴν αὐτὴν αἰσθάνονται συγκίνησιν, οὐδὲ τῆς Ἑλλάδος ἐξαιρουμένης παρὰ τὰς ἐπικινένας ἑορτὰς ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῶν γάμων τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς ζεύγους, πανηγυρισθησομένων τῇ προσεχεῖ πέμπτῃ ἐν μέσῳ πλειάδος ἀντιπροσώπων τῶν ἐστεμμένων κεφαλῶν τῆς Εὐρώπης.

ΕΡΝΕΣΤΟΥ ΚΟΥΡΤΙΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΖΟΜΕΝΗ ΥΠΟ

Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ.

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν 49).

Ἡ εὐρεῖα τῶν ἀκτῶν ἔκτασις, ἐφ' ἧς ἀπέβαινον οἱ Ἕλληνες, οὐδαμῶς ἦν χώρα ἀκατοίκητος, οὔτε ἔδαφος ἀδέσποτον. Αὐτόθι εἶχον ἤδη συναντηθῆ καὶ διασταυρωθῆ πολλαὶ μεταναστάσεις καὶ πολλαὶ ῥοπαί, εἴτε ἐκ τῆς μεσογαίας τῆς ἠπείρου εἴτε ἐκ τῆς θαλάσσης προερχόμεναι.

Ἐν πρώτοις εἶχον εἰσχωρήσει οἱ Φοίνικες καθ' ὃν χρόνον ἡ χώρα κατείχετο ὑπὸ πρωτογόνου τινὸς λαοῦ, συγγενοῦς τῇ φυλῇ τῶν Ἑλλήνων. Ἡ παρουσία αὐτῶν διεπιστώθη ὑπὸ τῆς ἐν Ἐρυθραῖς λατρείας τοῦ Μέλκαρτ καὶ τῆς ἀρχαικῆς λατρείας τῆς σελληνιακῆς θεότητος τῆς Σιδῶνος, ἥτις ἐνιδρύθη, ὡς ἐν προτιμωμένῳ τόπῳ, ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Καΰστρου κατὰ τὴν εἴσοδον καὶ ἔξοδον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἶτα εἶχον ἔλθει ἐκ Κρήτης νέοι ἄποικοι, λαός τις δὲ μεμιγμένος ἐκ Καρῶν καὶ Λελέγων εἶχε διαχυθῆ ἐπὶ τοῦ ἀλιπέδου, ἐνῷ ἐκ τῆς μεσογαίας τῆς ἠπείρου ἡ λυδικὴ δύναμις προπίλαυνε πρὸς τὴν παραλίαν. Ἡ τῆς λυδικῆς δυνάμεως ἐπέκτασις αὕτη κατέλιπεν ὁρατὸν ἴχνος ἐν τῇ πόλει Νινόῃ (Νινευῇ), ἱδρυθείσῃ ὑπὸ τῶν ἐν Καρίᾳ Λυδῶν κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἐφορᾷ τὸν κάτω ῥοῦν τοῦ Μαιάνδρου. Ἡ Νινόη ἦν τῷ ἠπειρωτικῷ τούτῳ κράτει πρόδοκπος, ὡς ἀποδείκνυσιν ὅτι ἤδη ἐπὶ τῆς δυναστείας τῶν Σανδονιδῶν, ὅτε ἡ Λυδία ἦν ἔτι ἡνωμένη τῇ Ἀσσυρίᾳ, οἱ Λυδοὶ ἐβουλεύοντο τὴν κατάλυψιν τοῦ ἀλιπέδου. Ἐν τούτοις παρέμενε πάντοτε διαφεστάτη διαφορὰ τῶν κατοίκων τῆς μεσογαίας καὶ τῶν τῆς παραλίας· ἐπετρέπετο ταῖς εἰς τὴν ναυσιπορίαν ἐπιδεδομέναις φυλαῖς νὰ ἐξακολουθῶσιν ἐν εἰρήνῃ τὸ ἔργον αὐτῶν, καὶ αὐταὶ δέ, φαίνεται, αἱ ἀποβάσεις νέων ἀποίκων δὲν ἐθεωρήθησαν ὡς ἐπιθέσεις κατὰ τῆς χώρας τοῦ λυδικοῦ κράτους.

Ἐκ τῶν τόπων, ἐν οἷς καὶ αὐτοὶ οἱ Λυδοὶ μετέσχον τῆς κατὰ τῶν νεηλύδων ἀντιστάσεως, ὁδὸν νὰ μνησθῶμεν τῆς Ἐφέσου, διότι αὐτόθι ἀπαντῶσι παραδόσεις ἀκριβέστεραι ἢ ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἰωνίας. Ἐπὶ δύο καὶ εἴκοσιν ἔτη, ὡς λέγεται, οἱ ἄποικοι, ἐστρατοπεδευμένοι ἐπὶ τῆς βορείας ἀκρας τῆς Σάμου, μάτην ἠγωνίζοντο πρὸς ἐνίδρυσιν αὐτῶν ἐν τῷ κάτω βαθυπέδῳ τοῦ Καΰστρου. Ὑπῆρχεν αὐτόθι προδήλως δύναμις καλῶς ὀργανωμένη, ἥτις ὑπεφαίνετο τῆς χώρας, ἡ δύναμις δὲ αὕτη οὐδεμία ἦν ἄλλη ἢ τὸ ἱερατικὸν κράτος, ὅπου ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἦν τὸ κέντρον. Τὸ κράτος τοῦτο εἶχε καταλάβει ὡς ἰδίαν κτῆσιν τὴν ἐκβολὴν τοῦ ποταμοῦ καὶ διατίθει ἐνοπλον δύναμιν, ἣν ἡ ἐστρατολογοῦντο καὶ αὐταὶ ἔτι αἱ τοῦ ναοῦ διάκονοι, ἠσκημέναι ἐν τῇ χρήσει τῶν ὅπλων καὶ εἰθισμέναι ἐν τοῖς πολεμικοῖς ἀγῶσιν. Ἄλλως τε συνήπτετο τοῖς ἱερατικοῖς ἱδρύμασι τῆς μεσογαίας τῆς ἠπείρου καὶ τῷ λυδικῷ κράτει αὐτοῦ, ὥστε προήχθη εἰς κέντρον αὐτῶν ὁ ναός, γενόμενον τὸ ἑνωτικὸν σημεῖον τῆς μεσογαίας καὶ τοῦ ἀλιπέδου, τῶν Βαρβάρων καὶ τῶν Ἑλλήνων.

Αὐτόθι ἦν τὸ μάλιστα ἀπόρθητον πάσης τῆς ἀκτῆς σημεῖον, ἡ ἀνάμνησις δὲ τῶν πεισματωδῶν μαχῶν, ἃς οἱ ἄποικοι ἠναγκάσθησαν νὰ συνάψωσι πρὸς τὰ ἐνθουσιώντα στίφη τοῦ ναοῦ, διωγνίσθη ἐν τῷ μύθῳ τῶν Ἐφεσίων Ἀμαζόνων. Ἐπὶ τέλους οἱ μετανάσται κατώρθωσαν νὰ ἐνιδρυθῶσιν ἐπὶ τῆς παραλίας κατὰ τὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν αἱ τοῦ ποταμοῦ προχώσεις εἶχον κατὰ μικρὸν ἀπομακρύνει τῆς θαλάσσης, καὶ περὶ ἱερὸν τι τῆς Ἀθηνᾶς νὰ ἐγείρωσιν «Ἀθήναιον» τι, νέας τινὰς Ἀθήνας· διότι ὁ ὅμιλος οὗτος τῶν ἀποίκων, ὃς ἠμύνετο οὕτω κατὰ τῶν Λυδῶν καὶ τῶν Λελέγων[2], συνίστατο ἐξ Ἀθηναίων. Ἀγομένων ὑπὸ τοῦ Ἀνδρόκλου. Βραδύτερον ἡ ἀποικία αὐτῶν ἐπεξετάθη πρὸς τὴν μεσόγαιαν[3], συνῆψε φιλικωτέρας σχέσεις πρὸς τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ ἀπὸ τῆς ἐγχωρίου θεότητος ἔλαβε τὸ ὄνομα τῆς Ἐφέσου[4].

Διεξήχθησαν ὡσαύτως ἀγῶνες ἐν ἄλλοις σημείοις τῆς Ἰωνίας, ἀλλ' ἧττον πεισματώδεις ἢ ἐν Ἐφέσῳ, ἥτις παρεῖχε τῇ ἀντιστάσει σταθερὸν σημεῖον ἀντερείσματος.

Ἐν τούτοις οὐδαμοῦ ἡ ῥῆξις προσέλαβε χαρακτῆρα ἐξοντώσεως· δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐκμηδενίσεως τῶν ἀρχικῶν κατοίκων, οὐδὲ ἦν ὁ ἀγὼν πρὸς Βαρβάρους, οὓς ἔδει ν' ἀποθνήσκῃ βῆμα πρὸς βῆμα εἰς ἀντικατάστασιν αὐτῶν διὰ νέας ὅλως ψυλῆς καὶ νέου πολιτισμοῦ, ὡς ἔπραξαν οἱ Ἕλληνες ἐν Σκυθίᾳ ἢ οἱ Ἄγγλοι ἐν Ἀμερικῇ.

Κατὰ τὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν οὐδέποτε ἐπῆλθεν οὕτω ριζικὸς τῶν δύο ἀκτῶν ἀνταγωνισμός, τὰ ποιήματα δὲ τοῦ Ὁμή-

---

1) Παυσαν., Θ', κζ', 8.

1) «Ἐκράτησαν τῶν ἀρχαίων Μιλησίων οἱ Ἴωνες (Παυσαν., Ζ', ε', 4).

2) Βιογραφ. [illegible] ἐκδ. Westermann, σ. 22.

3) Κρεωφυλ. παρ' Ἀθ[illegible], σ. 361 e.

4) Περὶ τῶν εἰς τὴν ἵδρυσιν τῆς Ἐφέσου ἀφορώντων μύθων ἴδε E. Curtius, *Beiträge zur Gesch. und Topographie Kleinasiens (Abhdl. d. Akad. d. Wiss.*, 1872, σ. 49).

ρου, ἐν οἷς ἐμφανίζονται συγκρουόμεναι ἐπὶ τοῦ θεάτρου κοινῆς ἱστορίας, ἀγνοοῦσιν ἄλλως τε διαφόρων Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων. Τὰ ἱερά, ὅτινα οἱ νεῦλυδες εὗρον ἐν Σάμῳ, Ἐφέσῳ, Μιλήτῳ, ἐτίμησαν πάσας τὰς τιμὰς αὐτῶν καὶ τὰ προνόμια καὶ ἐχρησιμεύσαν ὡς σημεῖα συναφείας, ὡς ὁσηδὸς τῶν ἀρχαίων καὶ τῶν νέων κατοίκων. Ὁ τῆς Μιλήτου Ἀπόλλων ἦν αὐτὸς ἐκεῖνος, οὗ ἡ λατρεία ἦν ἄλλοτε εἰσαγμένη ἐξ Ἀσίας εἰς Εὐρώπην.

Καὶ αὗται δὲ αἱ τότε ἱδρυθεῖσαι πόλεις οὐδαμῶς ἀνέκυψαν τοῦ ἐδάφους ὅλως νέαι. Αἱ Ἐρυθραί, ἡ Χίος, ἡ Σάμος ἦσαν παλαιαὶ ἰωνικαὶ πόλεις, αἵτινες ἀνεκαινίσθησαν μόνον. Αἱ ἀρχαῖαι Ἐρυθραὶ ἦσαν ἱδρυμέναι ὑπὸ τῶν Κρητῶν καὶ κατῳκημέναι ὑπὸ τῶν Λυκίων, τῶν Καρῶν καὶ τῶν Παμφυλίων, ἐτάσσοντο δὲ τὴν τάξιν αὐτῶν ἐν ταῖς ἄλλαις πόλεσι, δυνάμει δὲ τῆς προσαιρέσεως ἀπογόνου τινὸς τοῦ Κόδρου καὶ τῶν ἀκολούθων αὐτοῦ, οἵτινες εἰσῆλθον μετὰ τῶν Ἐρυθραίων, συνεσωματώθησαν μετὰ ταῦτα ὑπὸ τὸν αὐτὸν ταῖς ἄλλαις τίτλον τῇ ἰωνικῇ Ἑξαπόλει. Ἡ Χίος δὲν ἔλαβε ἀχεῖον νέα στοιχεῖα, ἢν δ' οὐδὲν ἧττον τῶν ἰωνικωτάτων πόλεων. Ἡ Σάμος συνέλεξεν ἀποίκους ἐξ Ἐπιδαύρου, οἷς δὲν δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν τὸν ἐξωνυμισμὸν τῆς ὅλης νήσου. Ἡ Μίλητος καὶ ἡ Ἔφεσος εἶναι ἀεμύτοι ἀρχαιότατα πόλεις. Οὐδαμοῦ ἐξεώσθησαν οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τούναντίον συνεσωματώθησαν καὶ συνεχωνεύθησαν ἐν ταῖς νέαις κοινότησιν. Οἱ κατακτηταὶ νυμφεύονται γυναῖκας αὐτόχθονας, ἐκ τῶν γάμων δὲ τούτων προκύπτει οὐχὶ νόθος καὶ ἡμιβάρβαρος γενεά, ἀλλὰ λαὸς ἀκραιφνοῦς ἑλληνικοῦ αἵματος, λαὸς μάλιστα, ὅς ἐν τῇ ὑῷ τοῦ ἀλιθοῦς ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ διέπρεψεν ὑπὲρ πάντας τοὺς Ἕλληνας. Ἀεαύτως δὲν βλέπει τις τὰς πόλεις παραμενούσας μεμονωμένας ἐν μέσῳ ἀεργοτικοῦ πληθυσμοῦ· τούναντίον τὸ αὐτὸ πνεῦμα, ὁ αὐτὸς ὁμογενὴς ἐθνισμὸς παρὰ πάσας τὰς ἀράδας ἐκράτησεν ἀπ' ἀκρουείς ἄκρων τοῦ ἀλιπέδου. Δὲν πρόκειται λοιπὸν κατ' οὐδένα λόγον περὶ ἀποικιῶν, ἐμφυτευθεισῶν ἐπὶ βαρβάρου ἐδάφους· οἱ μετανάσται εἶχον ἀναγκαίως ἐν τῇ χώρᾳ ὁμογενεῖς αὐτοῖς κατοίκους.

Ἀφ' ἑτέρου ἐν τούτοις οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι οὐσιωδῶς διέφερον τῶν νέων. Πράγματι αἱ εὐρωπαϊκαὶ φυλαὶ εἶχον ἤδη ὁπωσδήποτε αὐτῶν σπουδαῖον ἱστορικὸν παρελθόν καὶ εἶχον συντελέσει ἀξιολόγους προόδους, μάλιστα ἐν τῇ ὀργανικῇ τῶν ὁμοπονδιακῶν κοινωνιῶν. Ἐν Ἀττικῇ τὸ ἰωνικὸν πνεῦμα εἶχε λάβει εὐτυχῆ καὶ πρωτότυπον τροπήν. Ὅσα λοιπὸν ἐπὶ τῆς χώρας ταύτης ἀφίκοντό τινες τῶν εὐγενεστάτων οἰκογενειῶν, παρέδοσαν τῷ σταθμῷ βίῳ νέαν ὤθησιν καὶ διὰ τῶν πολιτικῶν ἰδεῶν, ἃς εἰσήγαγον, ἐνεκαίνισαν τὴν πρώτην γενικὴν ἱστορίαν τῆς Ἰωνίας. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ διαφορά, ἣν οἱ ἀρχαῖοι ἠσθάνοντο ὑφισταμένην μεταξὺ τῶν ἀποίκων καὶ τῶν Καρῶν καὶ Λελέγων. Ἦσαν καθαροὶ Ἕλληνες, ἐρχόμενοι πρὸς Ἕλληνας, Ἴωνες, ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν πατρίδα, ἀλλ' ἐπανήκοντο τοιοῦτον μεταμορφωμένοι, τοσοῦτον διεσπεποιημένοι ὑπὸ ἐκπολιτευτικῆς ζέσης, συνεπάγοντο οὕτω πλούσιον θησαυρὸν πείρας, ὥστε ἡ ἀθξις αὐτῶν ἀπέβη ἀφετηρία θαυμαστῆς ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἕνωσις αὕτη τῶν κορυμβῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς προκάλεσεν ἐν τῇ γηραιᾷ Ἰωνίᾳ ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος τόσῳ ἰσχυρὰν ἐν τῇ ἑνότητι αὐτῆς, ὅσῳ ποικίλην καὶ νέαν ἐν τοῖς ἀποτελέσμασιν.

Ὑπὸ τοιούτους ὅρους κατανοεῖ τις, ὅτι οὐδέποτε διεξήχθη ἀποικισμὸς ὑπὸ ὁλωνοῦς αἰδωτέρους τῶν τῆς ἰδρύσεως τῆς Νέας Ἰωνίας[2].

Τούναντίον τὸ παράδοξον ὅλως ἴδιον χαρακτῆρα τοῖς ἱδρύμασι τῶν Αἰολέων εἶναι τοῦτο, ὅτι κατέλαβον οὐ μόνον τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης μετὰ τῶν παρακειμένων νήσων, ἀλλὰ τριπλᾶ ὄζον τῆς ἠπείρου. Ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἐδάφη κατάκτησις, μακρὸς καὶ ἀπόπονος ἀγὼν κατὰ τῶν ἰθαγενῶν κρατῶν· αὐτοὶ οἱ δάρδανοι ἡγεμονίδαι ὀπισθεν τῶν χαρακωμάτων αὐτῶν περιφρόνουν τοὺς υἱοὺς τῶν Ἀχαιῶν, ἐπαιρομένους ἐπὶ τῇ ἐκ τοῦ Πέλοπος, τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τοῦ υἱοῦ τῆς Θετιδος καταγωγῇ αὐτῶν. Ἵνα μὴ δὲ ἐξασθενῶσιν ἐν οὕτω μακρῷ ἀγῶνι, οἱ Ἀχαιοί, εὐαλώτοι πρὸς τὰ θέλγητρα τῆς ποιήσεως, ἐζωπύρουν τὸ θάρρος αὐτῶν ᾄδοντες τοὺς ἄθλους τῶν ἀρχαίων μαχητῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, τῶν Ἀτρειδῶν, καὶ ἐνεθουσίων πρὸς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ὑπερανθρώπου ἡρωισμοῦ τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐτίμων αὐτοὺς οὐ μόνον ὡς πρότυπον, ἀλλὰ καὶ ὡς ὑποκριτὰς πραγματικοῦ δράματος· ἔβλεπον αὐτοὺς κατὰ διάνοιαν ἡγουμένους τῶν ἀπογόνων αὐτῶν ἐν τῷ κονιορτῷ τῶν μαχῶν, ἐνώμιζον δὲ ὅτι ἠκολούθουν τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν καὶ διεξεδίκουν τὰ ὑπ' ἐκείνων κατημένα δίκαια.

Ἴδιος χαρακτὴρ τῶν Ἑλλήνων, ἐμφανιζόμενος ἐν πάσαις ταῖς ἐνόπλοις αὐτῶν ἐπιδρομαῖς, εἶναι οὗτος, ὅτι οἱ ἐπιδρομεῖς πρὸς δικαιολόγησιν τῆς κατακτήσεως ἐπεκαλοῦντο οὐχὶ ἁπλῶς τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου, ἀλλὰ κληρονομικόν τι δικαίωμα. Οὕτως ἐν Πελοποννήσῳ οἱ Ἡρακλεῖδαι ἐλθόντες ἀπῄτουν τὸν κλῆρον τοῦ προπάτορος αὐτῶν· οὕτως οἱ τῶν Ἀργείων εἰς Βοιωτίαν ἐκστρατεία παρεστάθη ὡς καθόδος τῶν Θηβαίων Καδμειώνων, οὕτω δὲ βραδύτερον ἐν τῷ ἀγῶνι, ὃς ἐξεράγη περὶ τοῦ Σιγείου, οἱ Ἀθηναῖοι ἐπεκαλέσαντο τοὺς ἄθλους τοῦ βασιλέως αὐτῶν Μενεσθέως[1] καὶ ὅτε ἀπῴκισαν τὴν Θρίκην, προέβαλον τὰς ἀρχαίας κατακτήσεις τοῦ Θησέως[2]. Κατὰ τὰ αὐτὰ ἐν Σικελίᾳ ὁ Σπαρτιάτης Δωριεὺς ἀπῄτει τὸν κλῆρον τοῦ Ἡρακλέους, οὗ ὡς Ἡρακλείδης ἐκαλεῖτο διάδοχος[3]. Πανταχοῦ οἱ νεῦλυδες προέβαλον νομικὰς ἀξιώσεις, περιβεβλημένας μυθολογικὴν μορφήν, πανταχοῦ ἀναφέρουσι προδρόμους αὐτῶν ἀθληφορήσαντας ἤδη ἐν τῇ χώρᾳ, ἣν κατέλαβον. Οἱ φανταστοὶ ἄθλοι τῶν προγόνων συνεχύθησαν ἐπὶ τέλους τοῖς ἐν τῷ παρόντι τελεσθεῖσι γεγονόσιν, οὕτω δὲ καταστίζεται φανταστικὴ τις εἰκών, ἣν ἡ φαντασία ποιητικοῦ λαοῦ περέχει ὡς πραγματικὴν ἱστορίαν.

Τοιοῦτοι μῦθοι καὶ τοιαῦτα πλάσματα ἐμορφώθησαν κατ' ἀκολουθίαν κατὰ τὸν ὑπὸ τῶν Αἰολέων ἀποικισμὸν τῆς Τρωάδος, τὴν ὕπαρξιν δὲ αὐτῶν δὶς ἠδυνάμεθα νὰ προϋποθέσωμεν ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῶν ἡρωικῶν μύθων τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἂν ἔτι μηδὲν αὐτῶν ἦχος διέμενε. Ἀλλ' εὑρίσκεται ὅτι τὰ ᾄσματα, τὰ εἰς τοὺς προδρόμους καὶ τοὺς μυθικοὺς τούτους ἱππότας ἀφιερωμένα, τὰ ᾄσματα, τὰ ἐξαίροντα τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ τὸν Ἀχιλλέα, δὲν ἐξωντώθησαν, ἀλλὰ διετηρήθησαν μέχρις ἡμῶν ὡς τὸ αὐθεντικὸν ὑπόμνημα τῶν ἄθλων τῶν Ἀχαιῶν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Δαρδάνων. Πᾶσα ἡ δυσχέρεια ἔγκειται ἐν τῇ ὀρθῇ κατανοήσει τοῦ ποιητικοῦ τούτου ἐγγράφου καὶ ἐν τῇ ἐπιλύσει τοῦ ζητήματος, εἰ ὀφείλομεν ν' ἀποδεχθῶμεν ὅτι τὸ Ἴλιον δὶς ἐπορθήθη ὑπὸ τῶν αὐτῶν φυλῶν ἢ δεῖον νὰ θεωρήσωμεν τὴν ὁμηρικὴν εἰκόνα τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ὡς πλάσμα καὶ κατοπτρισμὸν τοῦ αἰολικοῦ ἀποικισμοῦ.

Οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Δάρδανοί εἰσι λαοὶ τοῦ αὐτοῦ αἵματος. Οὕτως ἅπας ὁ Τρωικὸς πόλεμος παρ' Ὁμήρῳ οὐδένα ἔχει χαρακτῆρα ἄλλον ἢ γειτονικῆς ἔριδος, οἷαι ἀνεφύοντο παρὰ ταῖς ἑλληνικαῖς φυλαῖς ἕνεκα ἀπαγωγῆς γυναικῶν ἢ ἁρπαγῆς ποιμνίων. Ἕνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου δὲν ὑπάρχουσι σχεδὸν ἐν τῷ τρωικῷ μύθῳ χαρακτῆρες μὴ ἀπαντῶντες ἐν πάσῃ ἀναλόγῳ περιστάσει. Οἱ χαρακτῆρες οὗτοι λοιπὸν κατ' οὐδένα τρόπον ἐγγυῶνται τὴν ἱστορικὴν ἀξίαν τῆς διηγήσεως. Ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐν τῷ μύθῳ τοῦ Τρωικοῦ πολέμου ἄλλα λεπτομέρειαι, ἐν αὐταῖς δ' ἀποκαλύπτονται τὰ ἴχνη ἀρχαίας παραδόσεως, ἅτινα μόνα πρὸς τὸν χρόνον συνᾴδουσι καὶ διὰ μόνης τῆς συμπτώσεως τοῦ αἰολοαχαϊκοῦ ἀποικισμοῦ ἐξηγοῦνται.

Οὕτως ὁ ἐξ Αὐλίδος ἀποπλοῦς Ὀ' ἀπέβαινε σχεδὸν ἀκατανόητος, ἐν ὁ τῆς ἐκστρατείας ἀρχηγὸς ἦν ἡγεμὼν ἡσύχως ἀνάσσων ἐν Μυκήναις· οὗτος ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ συνήρριζε τὸν στόλον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἄργους, ἐνῷ ὁ ὅρμος τῆς Αὐλίδος ἦν τὸ φυσικὸν ἐντευκτήριον τῶν ὁμάδων, αἵτινες μετηνάστευον ἀπ' ἄρκτου συγχρόνως καὶ ἀπὸ μεσημβρίας. Βεβαίως ἡ ἀκρόπολις

1) Παυσαν. Ζ', γ', 7. Περὶ τῆς ἡρωικῆς λατρείας, τῆς ἀποδοθείσης τῷ Κρητὶ οἰκιστῇ Ἐρυθρᾶ ΕΡΥΘΡΟΚΤΙΣΤΗΣ, *Archaeol. Zeitung*, XXVII (1869), σ. 103. Lambrecht, *De fabula Erythraeorum publicis*. Berolin. 1871.

2) Περὶ τῆς γενικῆς ἱστορίας τῆς Νέας Ἰωνίας βλ. E. Curtius, *Inter kor der dorischen Wanderung*, σ. 5, καὶ *Neue Jahrbüch. für klass. Philologie*, 1861, σ. 454.

1) Ἡρόδοτ., Β', 99.

2) Περὶ τοῦ Θησέως ἐν Σκύρῳ ἰδ. Vischer, *Kimon*, σ. 46, περὶ τῶν Θησείων δὲ ἐν Θρᾴκῃ Weissenborn, *Hellen*, σ. 137.

3) Ἡρόδοτ., Β', 95.

τῶν Μυκηνῶν ἐγένετο ἡ ἕδρα ἰσχυρῶν ἡγεμόνων· ἐν τούτοις ὅτε βλέπομεν ὅ,τ' ὁπόσον βραδείας προόδου, ἀπὸ τῆς δωρικῆς ἐποχῆς δὲ μόνον οἱ ὁμοπονδιακοὶ συνασπισμοὶ ἐξετάθησαν ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἀπαράδεκτον ὑπολαμβάνομεν ὅτι εἰς Πελοπίδης εἶχε συγκεντρώσει ἤδη τοσαύτην δύναμιν, ὥστε νὰ διατάξῃ ἐκστρατεύσιν ἀπὸ Ἀργολίδος μέχρι Θεσσαλίας καὶ νὰ συνιδρύσῃ ἑλληνικὸν ἔθνος εἰς τὴν εὐδοίκην θάλασσαν· τόσῳ δὲ μᾶλλον, ὅσῳ αἱ μεγάλαι ἐθνικαὶ ἐπιχειρήσεις κατωρθώθησαν μόνον κατ' ἀκολουθίαν δωρικῶν μεταναστάσεων, παρ' Ὁμήρῳ δὲ οὐδὲν εὑρίσκομεν, ἐξ οὗ δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ὁ τῶν Μυκηνῶν ἡγεμὼν ἔσχεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτοῦ οὕτω μέγαν στρατὸν καὶ ὑπεκρίθη πρόσωπον ἐθνικοῦ ἀρχηγοῦ. Πρόκειται περὶ συνιδρύσεως φυλῶν καὶ ἡγεμόνων, ἐν οἷς ὁ ἰσχυρότατος δικαιοῦται τὴν ὑπεροχὴν μὴ δυνάμενος οὔτε δικαίῳ νὰ αἰτιολογήσῃ, οὔτε ἔργῳ νὰ καταστήσῃ αὐτήν. Ἡ τοῖς βασιλεῖς διαιροῦσα ζηλοτυπία, ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀνεξαρτησία τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, αἱ περὶ τῆς λείας ἔριδες τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, πάντα ταῦτα δεικνύουσιν ὅτι οἱ ἄκροι κλάδοι τοῦ ἀχαϊκοῦ λαοῦ, οἱ Μυρμιδόνες τῆς Θεσσαλίας καὶ οἱ Πελοποννήσιοι, δὲν ὑπῃδίοσαν καὶ συνῆλθον πληθέντες ὑπὸ ἑνὸς ἡγεμόνος, ἀλλὰ κατὰ τύχην συνηντήθησαν ἐν τῇ μεταναστευτικῇ αὐτῶν πορείᾳ.

Ταῖς λεπτομερείαις ταύταις προστίθενται αἱ πολλαὶ ἀναμνήσεις ἄλλων μαχῶν, αἵτινες περιπλέονται ἐν τῷ τρωικῷ μύθῳ ἄνευ σχέσεώς τινος πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων διαρπαγὴν αὐτῆς, οἷαι αἱ τοῦ Ἀχιλλέως κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν μεμπαρουσμέναι ἐκστρατεῖαι, ἢ ἄλωσις τῆς Τενέδου, τῆς Λέσβου, τῆς Λυρνησσῆς, τῶν Θηβῶν, ἡ ἄψις, ἡ ἐξαφάνισις καὶ ἡ ἐπάνοδος τῶν πολιοιητῶν. Εἶναι ταῦτα χαρακτῆρες, δεικνύοντες σαφῶς μακρὰν ἐχθροπραξιῶν περίοδον, ἐδαφικὴν κατάκτησιν, ἐπιδιοχθεῖσαν βῆμα πρὸς βῆμα, καὶ κατάληψιν τῆς χώρας. Παρὰ πάντα ταῦτα ὁ ἀρχαῖος μῦθος λαλεῖ μόνον περὶ μαχῶν συναφθεισῶν ἐπὶ τοῦ τρωικοῦ ἐδάφους, διότι πᾶν ὅ τι ἀθροῷ εἰς τὴν ἐπάνοδον τῶν ἡρώων εἶναι μεταγενεστέρα ἀνάπτυξις τῆς μυθικῆς ἐκδόσεως. Οἱ τῶν Ἀχαιῶν υἱοί, ὁ ἀνατρέψαντες τὸ κράτος τοῦ Πριάμου, παρέμειναν ἐν τῇ κατακεκτημένῃ χώρᾳ καὶ κάτωθι τῆς Περγάμου, τῆς ὑπὸ τῆς μοίρας καταδιωκομένης ταύτης πόλεως, ἣς δὲ δὴν ἐτόλμων ν' ἀνορθώσωσι τὰ ἐρείπια, ἤγειραν νέαν πόλιν, τὸ «Αἰολικὸν Ἴλιον». Ὁ Τρωικὸς πόλεμος λοιπὸν εἶναι ἱστορικῶς καθ' ἡμᾶς, ὡς καὶ κατὰ τὸν Θουκυδίδην, ἡ πρώτη ἐπιχείρησις, ἡ ἐκτελεσθεῖσα κοινῇ ὑπὸ τῶν εὐγενεστάτων ἑλληνικῶν φυλῶν· δικαιούμεθα μόνον τὸν πόλεμον τοῦτον, ὅς, κατὰ μέρος λαμβανόμενος, μένει ἀκατανόητος, νὰ εἰσαγάγωμεν εἰς εὐρύτερον σύμπλεγμα γεγονότων καὶ ν' ἀποσύρωμεν ἀπὸ τοῦ ποιητικοῦ αἰῶνος, εἰς ὃν μετήγαγεν αὐτὸν ἡ μοῦσα, ἵνα τάξωμεν εἰς τὴν πραγματικὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος[2].

Ὅτι ὁ αἰολικὸς ἀποικισμὸς ἔσχεν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τὸ προνόμιον τῆς παραγωγῆς τῶν ἡρωικῶν τούτων ᾀσμάτων εἶναι γεγονός, ὅπερ ἐξηγοῦσιν αἱ ἴδιαι περιστάσεις, ἐν αἷς ἐπιτελεῖται. Ἦν αὕτη μοναδικὴ εὐκαιρία, πρὸς κτῆσιν δόξης ἡρωικῆς, τὸ ἔργον δὲ εἶχε διεξιχθῆ ὑπὸ τῆς ἀχαϊκῆς ἐκείνης φυλῆς, ἧς τὸ πνεῦμα ὦκει αὐτὴν εἰς τὸν συνδυασμὸν τῆς ποιήσεως πρὸς τὸν ἡρωισμόν. Οὕτω τὰ ᾄσματα ταῦτα δὲν παρέμειναν ἀποκλειστικὸς κλῆρος τοῦ αἰολοαχαϊκοῦ λαοῦ, τάμεῖον ἀναμνήσεων, ἐν ᾧ ἡ Τροὰς μόνη ἐθαύμαζε τοὺς εὐκλεεῖς ἄθλους τῶν κατακτητῶν αὐτῆς· τούναντίον ταῦτα διεσπάρησαν πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς νέας Αἰολίδος καὶ ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς παρὰ ταῖς πλησίον φυλαῖς. Πράγματι ὅ τι παρέσχε ταῖς ἀποικίαις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐκτακτον ᾖμην εἶναι ὅτι ἡ νέα μετανάστασις δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν αὐτῆς προσέγγισιν τῶν ἐπὶ μικρὸν χρόνον κεχωρισμένων μελῶν τῆς αὐτῆς φυλῆς, ὡς τῶν δύο ἀχαϊκῶν ὑμίλων, ἀλλὰ καὶ συνήνωσεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς παριλίας καὶ περιήγαγεν εἰς ἄμεσον συνάφειαν τῆς διαφόρους ἑλληνικὰς φυλάς, Αἰολεῖς, Ἀχαιούς, Ἴωνας, Δωριεῖς, οἵας εἶχε παρασκευάσει αὐτὰς παρατεταμένη συνόρομη ἱστοιβαῖον ἐπιδρόμεων. Ἐντεῦθεν προέκυψεν οὕτω ποικίλη συναλλαγή, οὕτω γάνιμος καὶ οὔτω πολλαπλῆ ζύμωσις, ὁποία οὐδεμία ἄλλη τοιαύτη εἶχε παραχθῆ ἐν τοῖς κόλποις τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους.

Ὑπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὰ ἐπὶ τῶν μεθορίων τῶν διαμερισμάτων, τῶν ὑπὸ τῶν διαφόρων φυλῶν κατειλημμένων, σημεῖα εἶχον ἴδιαν σπουδαιότητα, διότι ἦσαν τὸ ἑδάτρον τῶν συναλλαγῶν καὶ ὡς ἑστίαι τινὲς ἐξαναπτόμεναι ὑπὸ τοῦ συγχρωτισμοῦ. Τοιαῦτα ἦν ἡ Σμύρνα[1], οἰκοδομηθεῖσα ἐπὶ τῆς ἀρκτικῆς ἀκτῆς τοῦ γραφικοῦ κόλπου, εἰς ὃν ἐκδάλλει ὁ Μέλας, κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς μεταξὺ τῶν κοιλάδων τοῦ Καΰστρου καὶ τοῦ Ἕρμου ἀποστάσεως. Ἐνῷ ἐπὶ ἄλλων σημείων Αἰολεῖς καὶ Ἴωνες παρέμενον ἀπέναντι ἀλλήλων ἐν ὑπεροπτικῇ ἀπομονώσει, αὐτόθι συνῆψαν στενὰς σχέσεις, ἄλλα τί λέγω! συνεχωνεύθησαν οἱ μὲν μετὰ τῶν δὲ ἐν τοῖς κόλποις τῆς αὐτῆς πολιτικῆς κοινότητος. Αὐτόθι παρύχθη ἡ ὀρατηριωτάτη ἀνταλλαγή. Οἱ Αἰολεῖς ἐκόμισαν πλῆθος μυθολογικῆς ὕλης, ἐνῷ οἱ Ἴωνες, οἵτινες, ὡς οἱ ναυτικοὶ λαοὶ τῆς μεσημβρίας, ἐτέρποντο ἀκούοντες καὶ ἐπαναλαμβάνοντες θαυμάσια γεγονότα, ἐξέτεινον τὴν εἰδαίβιτον φαντασίαν αὐτῶν εἰς τὴν ἕνωσιν τῶν ἄθλων τῶν γειτόνων αὐτῶν Αἰολέων καὶ τῶν ἀχαιῶν ἡγεμόνων αὐτῶν καὶ ἀπέδωκαν αὐτοῖς ὑπὸ ἁρμονικωτέραν μορφήν. Οὐχ' ἧττον προσέθεσαν τῇ μυθικῇ ὕλῃ καί τι ἐξ ἰδίων, ὡς τὸν μῦθον τοῦ Νέστορος, κοιμιθέντα ὑπὸ τῶν Πυλίων τῆς Μεσσηνίας, καὶ τοὺς μύθους τοῦ Δωρηπιδόνος καὶ Γλαύκου, εἰσαχθέντας εἰς τὰς ἰωνικὰς πόλεις ὑπὸ τῶν Λυκίων.

Δυνάμει τῆς συνεργασίας ταύτης τῶν διαφόρων φυλῶν ἡ γλῶσσα ἠρξατο ἀποβάλλουσα τὴν τραχύτητα, τὴν δυσχεραίνουσαν αὐτὴν ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς αὐτῆς τύποις, ἀπέβη δὲ τὸ ὄργανον τέχνης, ἐν ᾗ αἱ εὐψυέσταται τοῦ ἔθνους φυλαὶ εὗρον κοινόν τινα δεσμόν, τὸν τῆς ὑπερόχου φύσεως, οὗτος δὲ ὁ λόγος, δι' ὃν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ παρύχθη τι, ὅπερ οὔτε αἰολικόν, οὔτε ἰωνικόν ἦν, ἀλλ' ὅπερ ἦν καταλιπὸν πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλοθῶς ἐθνικόν τι. Αἱ μεμονωμέναι περιπέτειαι καὶ οἱ κατὰ μέρος ἄθλοι συνηθροίσθησαν ὑπὸ τὸν ραψῳδὸν εἰς εὐρυτέρους κύκλους, οὕτω δὲ ἐγεννήθη ἡ ἑλληνικὴ ἐποποιία ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Μέλητος, ὃν ὁ λαὸς ἐκάλει πατέρα τοῦ Ὁμήρου.

Ἡ ὁμηρικὴ ἐποποιία ὡς πρὸς τὴν πτῶσιν τοῦ κράτους τῶν Δωρδανιδῶν καὶ τὴν ἵδρυσιν τῆς Αἰολίδος εἶναι ἡ μόνη πηγή, ἐν ᾗ ἀναδιοῖ ἡ παρίδοσις, παρέχουσα ἔτι πληροφορίας περὶ παντὸς τοῦ παρελθόντος τῶν Ἑλλήνων μέχρι τοῦ χρόνου τῶν μεγάλων μεταναστάσεων. Πράγματι οἱ μετανάσται συνεπήγοντο οὐ μόνον τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἥρωας αὐτῶν, ἀλλ' ἔτι καὶ τὰς περὶ τοῦ κόσμου ἰδέας καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοσίου καὶ κοινωνικοῦ αὐτῶν βίου· ὅσῳ δὲ μᾶλλον προσέβλεπον τὸν ὑπ' αὐτῶν μάλιστα φιλούμενον κόσμον καταδιδιζόμενον ἀνεπιστρεπτὶ ὑπὸ τὰ βήματα τῶν βαναύσων ὀρεινῶν τοῦ Βορρᾶ, τόσῳ μᾶλλον ἐτέρποντο χαράσσοντες τὴν ἀνάμνησιν αὐτοῦ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς ᾄσμασιν, ἅτινα οἱ πρεσβύται ἐδίδασκον τὰς νέας γενεάς. Ἡ ἑλληνικὴ μοῦσα εἶναι κόρη τῆς μνημοσύνης· ὥσπερ δὲ τὰ ἐν Ἀγγλίᾳ συντεθειμένα ᾄσματα τοῦ Μπεοβούλφ (Beowulf) διδάσκουσιν ἡμᾶς τὸν ἐν εἰρήνῃ καὶ πολέμῳ βίον τῶν Σαξόνων ἐπὶ τῆς γερμανικῆς χερσονήσου, ἣν εἶχον ἐκλίπει, κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ ὁμηρικὴ ἐποποιία εἶναι πιστὴ εἰκὼν τῶν ὅρων τῆς ὑπάρξεως, ἐν ᾗ ὀφείλομεν νὰ τάξωμεν τοὺς ἀποικήσαντας λαοὺς πρὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν. Ἀναγκαῖον ἄρα ἀποβαίνει νὰ ἐπισκοπήσωμεν ἅπαξ ἔτι τὴν εἰκόνα ταύτην, ἵν' ἀναπαραστήσωμεν κατὰ τὰς κυριωτάτας τοὐλάχιστον γραμμὰς αὐτοῦ τὸν ἑλληνικὸν κόσμον τοιοῦτον, ὅλος ἐγένετο μέχρι τῆς ἐποχῆς τῶν μεγάλων μεταναστάσεων.

(Ἀκολουθεῖ).

1) «Ἡ τῶν Ἰλιέων πόλις τῶν νῦν (Στράβ., 593)», πόλις ἣν ὁ Βελλάνικος (αὐτόθι, 602) χαριζόμενος τοῖς Ἰλιεῦσι παρεῖχεν ὡς τὴν πόλιν τοῦ Πριάμου.

2) Τὸ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενον σύστημα συνᾴδει κατὰ τὰ βασικὰ αὐτοῦ σημεῖα, σημειοῦται δ' συγγραφεύς, πρὸς ὅ τι διεῖδον, ὀρθῶς κατ' αὐτὸν διιδόντες, ὁ E. Rückert καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Wölcker (*Allgem. Schulzeitung*, 1831, n° 39). Αἱ ἀντιρρήσεις τοῦ Welcker (*Epische Cyclus*, II, 21), εἰναι ὅλως ἀσήμαντοι. Πρβλ. Bonitz, *Ursprung der homer. Gedichte* (σ. 79, τρίτη ἔκδ.), καὶ Müllenhoff, *D. Alterthumskunde* I, 13. Ὁ Th. Bergk, *Gr. Literaturgesch.*, I, 115 (1872) ὑποστρέφει τὴν ἱστορικὴν αὐθεντείαν τῆς κατὰ τῆς Τροιάδος ἐκστρατείας.

1) Ἰδε O. Müller, *Gesch. d. griech. Stämme*, σ. 74. Th. Bergk, *Griech. Literaturgeschichte*, I, 454.

ΑΡΓΥΡΟΙ ΓΑΜΟΙ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
1867 — 1892
15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ.

Ἀνέτρεπε μὲν ἡ νὺξ τῆς 10 πρὸς τὴν 11 ὀκτωβρίου τοῦ 1862 τὴν ἀπὸ τῆς 27 ἰουλίου 1832 κρατήσασαν ἐν Ἑλλάδι τάξιν, ἐδημιούργει ὅμως τὴν ἡμέραν τῆς 18 μαρτίου τοῦ 1863, ὅτε ὁ μὲν τότε πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τῆς ἐπὶ τῶν διπλωματικῶν σχέσεων ἐπιτροπῆς ἀοίδιμος Βάλβης, ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιγῆς τῶν τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως μελῶν, ὑπέβαλε τὴν πρότασιν τῆς ἀναγορεύσεως ὡς βασιλέως τῶν Ἑλλήνων τοῦ πρίγκιπος τῆς Δανιμαρκίας Γεωργίου Χριστιανοῦ Γουλιέλμου, ἡ δὲ συνέλευσις τῶν πληρεξουσίων ἁπάντων τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων δι' **ἀναστάσεως** καὶ ἐν ζητοκραυγαῖς, σὺν νεφημοῦντος ὁλοκλήρου τοῦ ἀκροατηρίου, καὶ χειροκροτήσεσι ραγδαίαις καὶ παρατεταμένοις ἀνέδειξεν αὐτὸν συνταγματικὸν τῶν Ἑλλήνων βασιλέα καὶ διὰ τοῦ ΚΕ' ψηφίσματος αὐτῆς ἐπισημοποίησε. Ἔλεγε δὲ τότε ὁ προϊστάμενος τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ὅτι ὁ «ὡς ὑποψήφιος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος ἀναφερόμενος ἔχει ποιότητας καὶ ἐγγυήσεις τοιαύτας αἱ ὁποῖαι θ' ἀναποκριθῶσιν εἰς τὰς εὐχὰς καὶ εἰς τὰς ἐπιθυμίας τῆς τε Συνελεύσεως καὶ τοῦ ὅλου ἑλληνικοῦ ἔθνους..... τούτου βασιλεύοντος, μετὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς Συνελεύσεως, χρηστὰς ἐλπίδας δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν, ὅτι θέλομεν ἔχει βασιλέα συνταγματικόν, ἐγγυητὴν τῶν ἐλευθεριῶν μας καὶ συντηρητὴν τῶν νόμων μας». Εἰς τοὺς λόγους δὲ τούτους τοῦ ἐν ὀνόματι τοῦ ἔθνους λαλήσαντος Βάλβη οἱονεὶ ἀναφερόμενος Γεώργιος ὁ Α', διεκήρυσσεν ἐνώπιον τῆς αὐτῆς συνελεύσεως τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, τῇ 19 ὀκτωβρίου, διὰ τῆς πρώτης πρὸς τοὺς Ἕλληνας προσφωνήσεως αὐτοῦ, ὅτι φέρει αὐτοῖς πεποίθησιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰλικρινῆ, μετὰ βεβαιότητος πίστεως εἰς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ταυτότητα τῆς τύχης αὐτοῦ μετ' αὐτῶν· «ὑπόσχομαι, ἔλεγεν, ἐμὲ ν' ἀφιερώσω τὴν ζωήν μου σύμπασαν ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας ὑμῶν. Οὐ μόνον θέλω σεβασθῆ καὶ τηρήσει εὐσυνειδότως τοὺς νόμους ὑμῶν, καὶ πρὸ πάντων τὸ σύνταγμα, τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τοῦ νέου ἑλληνικοῦ πολιτεύματος. Ἀλλὰ θέλω σεβασθῆ καὶ θέλω ἀσκηθῆ ὅπως ἀγαπῶ τοὺς θεσμοὺς ὑμῶν, τὰ ἤθη σας, τὴν γλῶσσαν ὑμῶν, πᾶν ὅ,τι ὑμεῖς αὐτοὶ λατρεύετε, ὡς ἤδη ἀγαπῶ ὑμᾶς αὐτούς».

Ταῦτα ὑπισχνεῖτο πρὸς τὸν λαόν, οὗ ἄναξ ἐκλήθη, καὶ ταῦτα ἐτήρησεν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, πληρέστατα κατανοήσας τοὺς βαρυσημάντους λόγους δι' ὧν προέπεμψεν αὐτὸν εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ πατρίδα ὁ ἀείμνηστος καὶ μεγάθυμος τῆς Δανίας ἄναξ εἰπὼν αὐτῷ· «Γίνου Ἕλλην τέλειος καὶ μετὰ τοῦ καλέσαντός Σε λαοῦ συνδέθητι διὰ δεσμοῦ ἀδιαρρήκτου». Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀφιέρωσεν ὄντως τὴν ζωὴν αὐτοῦ σύμπασαν μετὰ πόνων ὑπὲρ τῆς εὐτυχίας τῶν Ἑλλήνων, ἐσεβάσθη τοὺς νόμους αὐτῶν καὶ τὸ σύνταγμα αὐτῶν, ἐσεβάσθη καὶ ἠγάπησε τοὺς θεσμούς, τὰ ἤθη καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων, ἐλάτρευσεν ὅτι αὐτοὶ οὗτοι λατρεύουσιν, ἠγάπησεν αὐτούς, ἐγένετο τέλος Ἕλλην. Τούτων δ' ἕνεκα πάντων συνεδέθη τοῖς ὑπηκόοις αὐτοῦ δεσμοῖς ἀδιαρρήκτοις, οὗτοι δὲ ἀποδιδόντες αὐτῷ τὰ ἴσα συνεδέθησαν καὶ συνδέονται αὐτῷ, ἐλάτρευσαν καὶ λατρεύουσιν αὐτόν.

Ἀλλὰ τοὺς δεσμοὺς ἔτι μᾶλλον ἐπιτείνων ὁ Ἕλλην βασιλεύς, προσέλαβε συμπάρεδρον τοῦ βίου αὐτοῦ τὴν εὐγενῆ τό τε γένος καὶ τὴν φύσιν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου Ὄλγαν, προσαχθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ ἱεροῦ θυσιαστηρίου κατὰ τὴν ἐπίσημον ἡμέραν τῆς 15 ὀκτωβρίου, ἣν ὁ Ἑλληνισμὸς ἅπας, ὅ τε ἔσω καὶ ὁ ἔξω, πανηγυρίζει τῇ προσεχεῖ πέμπτῃ, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου τοῦ Β'. Καὶ ἰδοὺ ἡ Ρωσία, διὰ τῶν χειρῶν τοῦ σεβαστοκράτορος αὐτῆς ἀντιδωρεῖται τοῖς Ἕλλησιν δοξόδοξον βασίλισσαν, φέρουσαν τὸ αὐτὸ ὄνομα τῆς ἐν ταῖς ἁγίαις καταλεχθείσης γυναικὸς ἐκείνης, δι' ἧς, προπεμπομένης ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἐδωρεῖτο τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος τοῖς Ρώσσοις τὸν χριστιανισμόν, ἐδωρεῖτο νέαν ἰσαπόστολον Ἑλένην, φέρουσαν τὸν σταυρὸν εἰς τὴν ἀχανῆ χώραν τῶν Τσάρων, σταυρόν, ἐν ὁριστικῷ ἀνεστήλωσεν ὁ περιβόητος αὐτῆς ἔγγονος Βλαδίμηρος.

Τὸ ἐν τῇ πόλει Πέτρου τοῦ Μεγάλου συντελεσθὲν πρὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν γεγονὸς τὴν αὐτὴν ἣν καὶ τότε προξενεῖ νῦν τοῖς Ἕλλησιν ἀγαλλίασιν, διότι οὗτοι ἀπὸ τῆς εὐφροσύνου καὶ μεγάλης ἐκείνης ἡμέρας διαρκῶς ἔχαιρον, προσβλέποντος τὸ παρόν καὶ ἔλαμπον πρόσωπον τῆς ὀρθοδόξου ἡγεμονίδος, ἥτις, τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐγενὲς αἴσθημα τῆς γυναικὸς καὶ τῆς ἀληθοῦς χριστιανῆς πληροῦσα, ἐγένετο ἡ παρηγορία τῶν τεθλιμμένων, ὁ ἄγγελος τῶν πασχόντων, ἡ ἐλπὶς τῶν ἐγκαταλελειμμένων. Πάντα τὰ φιλανθρωπικὰ καταστήματα αὐτῶν εἶχον καὶ ἔχουσι αὐτὴν προστάτιδα, πάντα πρὸς αὐτὴν εὐγνώμονες ἀτενίζουσιν ὡς πρὸς λάμποντα ἀστέρα. Καὶ ἔλαμψε καὶ λάμπει ἀληθῶς· αὐτῇ ἀληθῶς προσήκει ἡ ἐπωνυμία ἐκείνη, ἣν θαυμασίαν ὁ ἀρτι τὸν βίον καταλιπὼν ἔξοχος τοῦ Ρενὰν νοῦς εἶπε, καὶ ἣν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἱ μεγάλοι, ἐκτάκτως ἀπένειμον, ἡ ἐπωνυμία **καλὴς κἀγαθῆς.** Μείζονα ταύτης προσωνυμίαν οἱ αἰῶνες οὐδεμίαν ἀνέδειξαν.

Ἡ σεπτὴ τῶν Ἑλλήνων ἄνασσα ἐτήρησε ἐπίσης, ὡς ὁ σεπτὸς αὐτῆς σύζυγος τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς τοὺς Ἕλληνας προσφωνήσει αὐτοῦ, τοὺς λόγους, οἵτινες εἶπεν αὐτοῖς διὰ τοῦ πρώτου τηλεγραφήματος δι' οὗ ἐξέφραζε τὴν εὐαρέσκειαν αὐτῆς καὶ χαρὰν ἐπὶ ταῖς ὑπὲρ αὐτῆς ἐκδηλώσεσιν αὐτῶν. «Ὑπερηφανεύομαι, ἔλεγεν, ἀνήκουσα ἐφ' ἑξῆς τῷ ἔθνει. Ἔθνει, μεθ' οὗ συνεδέθησαν πλέον αἱ τύχαι μου ἀναποσπάστως» καὶ ὅτι «πᾶσα φροντὶς μου πρὸς αὐτὸ θὰ ἀποτείνηται», ἀληθῶς δὲ πᾶσα φροντὶς αὐτῆς πρὸς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἀπετείνετο. Τὸ βασιλικὸν λοιπὸν ζεῦγος ἐτήρησε τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ, συνεδέθη τῷ ἑλληνικῷ ἔθνει στενῶς. Τὸν δὲ σύνδεσμον τοῦτον μείζονα ἔτι ἐποιήσατο, δωρησάμενον αὐτῷ τὸν διάδοχον Κωνσταντῖνον, ὃν ἀνέθρεψε μὲν κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ ἔθνους, οὗ κληθήσετοι νὰ βασιλεύσῃ, γιγνόμενος ὁ πρῶτος ὀρθόδοξος μετὰ αἰῶνας ἡγεμὼν τῶν Ἑλλήνων, συνέζευξε δὲ τῇ θυγατρὶ Φρειδερίκου τοῦ Εὐγενοῦς, παρασκευάζον οὕτω αἴσιον τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους. Τὴν ἀγάπην δὲ αὐτῶν οἱ Ἕλληνες ἀπέδειξαν πολλάκις μὲν μάλιστα δὲ κατὰ τὸ θλιβερὸν γεγονὸς τοῦ θανάτου τῆς πολυκλαύστου θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀλεξάνδρας, ἣν ἀντεδωρήσατο ἐπίσης τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὡς πρώτην ὀρθόδοξον ἡγεμονίδα τῇ Ρωσίᾳ, ἀποδείξουσι δὲ καὶ αὖθις ἐξ ἰδίας αὐτῶν πρωτοβουλίας τῇ

προσεχεῖ πέμπτῃ, ἑορτάζοντες πανηγυρικῶς τὸ εὐφρόσυνον γεγονὸς, τεκμηριοῦντες πασιφανῶς ὅτι καὶ οὗτοι συνεταύτισαν ἑαυτοὺς ταῖς τύχαις τῶν βασιλέων αὐτῶν καὶ ἀποβλέπουσι πρὸς αὐτοὺς ὡς πρὸς τὸ λίβαρον τοῦ μεγαλείου αὐτῶν. Ὁ βασιλεὺς Λαὸς πανηγυρίσει τὴν ἑορτὴν τοῦ λαοῦ Βασιλέως.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΡΡΑΒΩΝΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΓΑΜΟΥΣ.

Προοίμια.

Τῇ 24 φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1867 ὑπεβάλλετο εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων τὸ ἑξῆς νομοσχέδιον.

«Ἄρθρον μόνον. Ὁ ἀδελφὸς τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας, πατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, Ἰωάννης τοῦ Σλεσβίκ Ὀλστεῖν, Σένδιβουρ, Γλύκσβοργ, πολιτογραφεῖται Ἕλλην».

Ἐν ᾧ δὲ τὸ μοναδικοῦ ἄρθρου νομοσχέδιον ἐπεψηφίζετο, διεθρυλεῖτο καὶ αὖθις, ἀλλὰ μετὰ θετικότητος νῦν, ὅτι ὁ ἐπλεκτὸς τῇ 18 μαρτίου τοῦ 1863, ὁ ἀπὸ τετραετίας τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων ἀνάσσων, μετὰ μικρὸν ἀρραβωνίζετο τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου τῆς Ρωσίας, τὴν περικαλλεστάτην Ὄλγαν. Τὸ νομοσχέδιον ἐπιδεδειγμένου τοῦ λόγου τὸ ἀσφαλές. Ὁ Ἰωάννης τοῦ Σλεσβίκ-Ὀλστεῖν ἐγένετο ὁ πρόδρομος τοῦ ἐν καρδιακοῖς παλμοῖς ἀναμενομένου βασιλικοῦ γεγονότος, τοῦ ἐξασφαλίσοντος τὴν δυναστείαν τοῦ λαοῦ τῶν Ἑλλήνων. Τῇ 27 δὲ φεβρουαρίου, ἥτοι τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου, ὁ Ἰωάννης, προϋπαντηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνεψιοῦ αὐτοῦ, τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ἐν Σύρῳ, ἐπὶ τούτῳ αὐτόθι μεταβάντος, ἀφικνεῖτο εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος, συνοδευόμενος ὑφ' ἑνὸς Δανοῦ, ὑπαλλήλου τοῦ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργείου τῆς πατρίδος αὐτοῦ, καὶ τῇ 1η ἐσπέρᾳ ἐνώπιον τοῦ νομάρχου καὶ τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν τὸν νενομισμένον τοῦ ἕλληνος πολίτου ὅρκον, ὃν ἐπιμήτωρ ἐπανελάμβανεν εἶτα ἐν τῇ Βουλῇ, τῇ 9η μαρτίου, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῶν ὑπουργῶν, τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἔθνους. Τὴν ἐπιοῦσαν, καταλιπὼν τὴν ἀντιβασιλείαν τῷ ὁρισθέντι πρίγκιπι θεῖῳ αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, ἐπιβιβάζεται τῆς ἐτοιμόνου Πατρίδος τῆς ἑλλ. ἀτμοπλοϊκῆς ἑταιρείας, κατευθυνόμενος εἰς Εὐρώπην. Συγκινήσεις μεγίστη συνεπάγεται τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος, ἀνεκογιζόμενον ὅτι ὁ πατὴρ ἔφερε τὸν ἄρχοντα αὐτοῦ μακρὰν αὐτοῦ, οὐ μόνον ὅπως εἰς τοὺς ἀργυροῦς γάμους τῶν γονέων αὐτοῦ, οἵτινες ἔμελλον νὰ τελεσθῶσιν τῇ 26 μαΐου παρατεθῇ, ἀλλὰ καὶ μεριμνήσῃ ὑπὲρ τοῦ βλέποντος τότε ἐν Ἀνατολῇ ζητήματος. Τοὺς παλμοὺς τῆς καρδίας τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ μᾶλλον ζωηροὺς παθίστη ἡ ἰδέα τῆς συγγενείας μετὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου τῆς Ρωσίας.

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀφίκετο τῇ 16 ἀπριλίου εἰς Μασσαλίαν, ὅπου παρέσται ἐν τῇ τελετῇ τοῦ εὐπρεπεστάτου τῆς Ἀναστάσεως ἐν τῇ ἑλληνικῇ ἐκκλησίᾳ· τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ ἀπῆλθον εἰς Παρισίους, ὅπου ἀμέσως ἐπεσκέφατο αὐτὸν ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ Ρένον ὁ αὐτοκράτωρ Ναπολέων, ὅστις καὶ συμπαραλαβὼν τὸν βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ἐν τῇ ἀμάξῃ ἤγαγεν εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἔνθα ἐγένετο δεκτὸς μετὰ μεγάλων τιμῶν καὶ παρέστη πρὸ τῆς αὐτοκρατείρας Εὐγενίας. Τῇ 18 ἀπῆλθον εἰς Λονδῖνον, ὅθεν ἐπανελθὼν εἰς Παρισίους, ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς πόλεως ταύτης εἰς Βερολῖνον, φιλοφρονέστατα ἐπίσης δεξιωθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Πρωσσίας, τοῦ εἶτα αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α', ὅστις ἀπένειμεν αὐτῷ τότε καὶ τὸ πράσινον τοῦ Μέλανος Ἀετοῦ, συνώδευσε δ' αὐτὸν κατὰ τὴν ἀναχώρησίν του μέχρι τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ.

Ἄφιξις τοῦ βασιλέως εἰς Πετρούπολιν.

Τῇ πρωΐᾳ τῆς ἀπριλίου ἡμέρᾳ κυριακῇ ὁ ἀμαλάμητος βασιλεὺς ἀφικνεῖτο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Τσάρων. Ἐν τοῖς ρωσικοῖς μεθορίοις ὑπεδέξατο τὴν Α. Μ. ὁ ναύαρχος κόμης Ἐδῦδιν, γενικὸς ὑπασπιστής, καὶ ἄλλοι, μεγαλοπρεπέστατα δὴ ἐγένετο ἡ ὑποδοχὴ τοῦ βασιλέως ἐν Βίλνᾳ, ὅπου εἴκοσι πρὸς προϋπαντήσιν αὐτοῦ καὶ ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος ἐν Πετρουπόλει Μεταξᾶς, κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν μεθορίων εἰς Πετρούπολιν πορείαν διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. Κατὰ τὴν εἰς Πετρούπολιν ἄφιξιν τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἥτις ἔφερε τὸν βασιλέα, τιμητικὴ φρουρὰ ἦν παρατεταγμένη ἐν τῷ σταθμῷ, ἔνθα ὑπεδέχατο αὐτὸν ὁ μέγας δοὺξ Ἀλέξανδρος Ἀλεξάνδροβιτς μετ' ἄλλων πολλῶν ἀξιωμάτων, παιανιζούσης τῆς στρατιωτικῆς μουσικῆς τὸν ἑλληνικὸν ὕμνον καὶ ἐπευφημοῦντος ζωηρῶς τοῦ προσελθόντος πλήθους. Ἐν τοῖς χειμερινοῖς ἀνακτόροις, εἰς ἃ ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ ὑφ' ἁμάξης μετέβη ὁ βασιλεύς, συνοδευόμενος ὑπὸ ἐπιθλητικοῦ καὶ πολυαριθμου ἐπιτελείου, ὑπεδέχατο αὐτὸν ἡ αὐτοκρατεῖρα, τοῦ αὐτοκράτορος ἀπουσιάζοντος ἐν Μόσχᾳ. Τὸ ἑσπέρας ὁ βασιλεὺς ἐδείπνησε σὺν τῇ αὐτοκρατορικῇ οἰκογενείᾳ, καὶ εἶτα σὺν τῷ μετ' ὀλίγον πενθερῷ αὐτοῦ, μεγάλῳ δουκὶ Κωνσταντίνῳ, μετέβη εἰς τὸ γαλλικὸν θέατρον, ἐν ᾧ ἐγένετο δεκτὸς διὰ ψηνιτικῶν ἀνευφημιῶν. Ὁ ἀείμνηστος αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος, ἅμα μαθὼν ἐν Μόσχᾳ τὴν ἔλευσιν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ἦλθεν εἰς Πετρούπολιν. Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ Γεώργιος ὁ Α' ἐδέξατο τὴν ἐν Πετρουπόλει ἑλληνικὴν ὑποπτείαν, ἥτις κατηγορεῖτο ὑπ' αὐτοῦ τε τῆς εὐφροσυνηγορίας αὐτοῦ καὶ τῆς εὐχαρίστου ρ-θ' ἧς ὁμιλεῖ τὴν ἑλληνικήν.

Οἱ ἀρραβῶνες.

Ἀνέτειλε, λοιπόν, ἡ 4/16 μαΐου, ἡ πολυπόθητος αὕτη ἡμέρα, ἥτις ὥρισται πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν δακτυλίων ἐκείνων, ἅτινα ἔμελλον νὰ συνδέσωσι δύο προσώπα διὰ λαοῦ καὶ πολιτείους ὑπόρξεις, καὶ ὅλω εὐτυχεστάτας οἰκογενείας. Ἐν ταῖς ἀναστάσαις τοῦ Τσάρου μεθ' ἁπάσης τῆς μεγαλοπρεπείας, παρόντος τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ἁπάσης Γεώργιος ὁ Α' ἐμνηστεύσατο τὴν περικαλλεστάτην καὶ ὄντως χαριτόβρυτον καὶ ἐπαίδευκα ἀνάκτορα θυγατέρα τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου Ὄλγαν, τὴν ἀληθῶς καλὴν κἀγαθήν, ἵνα μεταχειρισθῶμεν τὴν προσωνυμίαν ἐκείνην, ᾗ ἐχρῶντο ἐκτάκτως οἱ ἀρχαῖοι. Τὸ εὐφρόσυνον γεγονὸς ἀνήγγειλαν οἱ νενομισμένοι κανονοβολισμοί, αὐτοκρατορικὸν δὲ ἀνάκτορον ἐπὶ τούτῳ ἐκόσμει εἶτα προσκαλεῖ τὸν ρωσικὸν λαὸν ἵνα εὐχὰς ἀνα πέμψῃ ὑπὲρ τῶν μνηστευθέντων. Τῇ αὐτῇ δὲ ἡμέρᾳ πρὸς τιμὴν τοῦ μνηστῆρος ἐγένετο ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Ἄρεως μεγάλη στρατιωτικὴ ἐπιθεώρησις, εἰς ἣν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος παρέστη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος, φέρων τὴν στολὴν τοῦ στρατηγοῦ τοῦ πρώτου πεζικοῦ συντάγματος τοῦ Νέβα, οὗ ἀνηγορεύθη ἐπίτιμος ἀρχηγὸς τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος. Μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἐπιθεωρήσεως ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τοῦ βασιλέως Γεωργίου μετέβησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πρίγκιπος τοῦ Ὀλδενμπούργου Πέτρου, ὅθεν ἐδιάδεσαν τὴν ἐπιθώρησιν πολλὰ μέλη τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ἐν οἷς καὶ ἡ μέλλουσα τῶν Ἑλλήνων ἄνασσα.

Δύο ἡμέρας δὲ μετὰ τὴν μνηστείαν, ἐτελέσθη ἐν τῇ ἐν Πετρουπόλει ἑλληνικῷ ναῷ δοξολογία ὑπὲρ τῶν μεμνηστευμένων ἐν ᾗ παρέστησαν ὁ αὐτοκράτωρ, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος καὶ ἡ μνηστὴ αὐτοῦ μετὰ λαμπρᾶς ἀκολουθίας. Ἐπίσης παρεκλήθη ὁ πρίγκηψ Γόρτσακωφ, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν βασιλέα ὑπεδέχατο ὁ προϊστάμενος τῆς ἐπισκοπῆς ἀρχιμανδρίτης Νεόφυτος κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ ναοῦ, φέρων τὸν σταυρὸν καὶ ἁγίασμα. Προσεφώνησε δὲ ἰδίᾳ ἕκαστον οὕτω·

Προσλαλιὰ τοῦ πανιερωτ. ἀρχιμανδρίτου Νεοφύτου, ἱερέως τοῦ ἱεροῦ ἑλληνικοῦ ναοῦ Πετρουπόλεως πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα Γεώργιον.

Εὐσεβέστατε βασιλεῦ!

Δεχόμενοι σε εἰς τὰ πρόθυρα ναοῦ ὀρθοδόξου, ἐν ᾧ οἱ πιστοί σου ὁπάδοι Ἕλληνες ἀναπέμπουσι πρὸς τὸν Βασιλέα τῶν βασιλευόντων ἐνθουσιώδεις εὐχὰς ὑπὲρ σου καὶ τοῦ λαοῦ, ὃν ὁ Θεός σοι ἐνεπιστεύθη, ἀναμιμνησκόμενος μετὰ συγκινήσεως, ἐν τῇ ἀφάτῳ χαρᾷ ἐπὶ τῇ ἀφίξει σου, ὅτι ἐπὶ ἐνὸς κρίνου ἡ ὀρθόδοξος πίστις ἐπέρχεται ὁ δεσμὸς ὁ ἑνώνων τὴν χώραν, ἐξ ἧς βασιλεύεις, τὴν χώραν, εἰς ἣν φέρεις τὰ ἐγκατά σου, ὁ Ὕψιστος.

Ὁ σκοπὸς τῆς ἀφίξεώς σου, ἐν τῇ πρωτευούσῃ, τῶν τῷ ὑμεδόξου τούτου κράτους, τῆς θεοστηρίκτου Ρωσίας, δεικνύει ἐν σοὶ ὅμα καὶ εἰκόνα

τοῦ ἁγίου τούτου δεσποῦ. «Κύριος φυλάξει τὴν εἴσοδόν σου καὶ ἔξοδόν σου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος» (Ψαλμὸς 120 στ. 8).

Δεχόμεθά σε μετὰ τοῦ σταυροῦ, ἐρβλήματος τῆς νίκης, ψάλλοντες ᾆσμα ἑορτάσιμον εἰς τὸν ἀναστάντα Θεὸν καὶ δεόμεθα τοῦ Κυρίου νὰ δίδῃ σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου, νὰ καθοδηγῇ τὸ πνεῦμά σου, καὶ νὰ καταστήσῃ τὴν ἐντεῦθεν διακυβέρνησίν σου πρόξενον ἀγαθῶν παντοειδῶν διὰ σέ, διὰ τὸ κράτος σου καὶ διὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολήν.

Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἔστω μετὰ σοῦ καὶ τῆς εὐσεβεστάτης μνηστῆς σου! Εἴθε ἡ μέλλουσα βασίλισσα τῆς Ἑλλάδος νὰ καταστῇ ἡ παρηγορία, ἡ δόξα, ἡ εὐτυχία τῶν Ἑλλήνων, ὡς κατέστη δόξα καὶ εὐτυχία τῶν Ῥώσσων ἡ ὁμώνυμος αὐτῆς Ἁγία Ὄλγα, ἡ πρώτη τῆς Ῥωσσίας ἡγεμονίς, ἡ φωτισθεῖσα ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδοξίας. Ἀμήν!

Εἶτα ἀποτεινόμενος

Τῷ Α. Α. Μ. τῷ αὐτοκράτορι τῆς Ῥωσίας προσεφώνησεν·

Εὐσεβέστατε μονάρχα!

Βλέποντές σε ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ ναῷ, ὅπου ἀκήκοας τὰ βήματά σου ἢ σὺν τοσαύταις ἄλλαις σπανίαις ἀρεταῖς στολίζουσά σε εὐσέβειαν, εὐχαριστοῦμεν ἐν ἀρετῇ χαρᾷ τὸν Θεόν, ὅστις ἠξίωσεν ἡμᾶς τῆς χαρᾶς ταύτης. Τὴν χαρὰν ἡμῶν θέλει συμμερισθῆ πᾶς ἀληθῆς Ἕλλην, πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανός, βλέπων τὸν μόνον καὶ μέγαν προστάτην τῆς ὀρθοδοξίας, τὴν μόνην ἡμῶν ἐλπίδα μετὰ Θεόν, τὸν μέγαν καὶ ἐνδοξότατον μονάρχην τῆς Ῥωσίας, τῆς χώρας, ἥτις τοσαύτας ὑπέστη θυσίας ὑπὲρ τῶν ὁμοδόξων λαῶν, τὸν υἱὸν τοῦ ἀθανάτου καὶ ἀληθοῦς πρωτουργοῦ τῆς ἀναγεννήσεως ἡμῶν, τοῦ μεγάλου μονάρχου Νικολάου τοῦ πρώτου.

Μετ' ἀνεκφράστου καὶ ζωηρᾶς ἀγαλλιάσεως δεχόμεθα ἐκ βάθους καρδίας τοῦ παντοκράτορος Θεοῦ νὰ καλύψῃ τῇ σκέπῃ τῆς πτέρυγας αὐτοῦ σέ, τὴν μεγαλειοτάτην σύζυγόν σου, πᾶσαν τὴν αὐτοκρατορικὴν σου οἰκογένειαν καὶ νὰ εἰσακούσῃ πάσας τὰς εὐχὰς τῆς καρδίας σου.

Τῷ ὄνομά σου ἔστω εὐλογητὸν καὶ ἡ δόξα τῆς Ῥωσίας κραταιυνθήτω εἰς αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν προσαλιῶν, ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ὁ βασιλεὺς ἀσπασαντο τὸν σταυρὸν καὶ εἰσῆλθον εἰς τὸν ναόν, ἐν ᾧ δωδεκάφωνος χορὸς ἀνέμελπεν ἑλληνιστὶ τὸ ἀλληλούϊα. Κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ὁ ἀρχιμανδρίτης ἐμνημόνευσε τοῦ βασιλέως Γεωργίου καὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, μετὰ δὲ τὸ τέλος αὐτῆς ἐψάλη τὸ πολυχρόνιον διὰ τὸν βασιλέα καὶ τὴν μνηστὴν αὐτοῦ, εἶτα δὲ διὰ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν. Κατὰ τὴν ἔξοδον ἐκ τοῦ ναοῦ τῶν ἡγεμόνων τὸ ἐπὶ τῆς πλατείας συσσωρευμένον πλῆθος ἐχαιρέτησεν αὐτοὺς διὰ βροντωδεστάτων ἐπευφημιῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐδόθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις μέγα δεῖπνον εἰς διακοσίους προσκεκλημένους, πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ. Ἡ ὑπὲρ αὐτῶν πρόποσις, γενομένη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐχαιρετήθη διὰ κανονοβολισμῶν, ἐκ τοῦ ᾠρουρίου ῥιφθέντων.

Οἱ ἀρραβῶνες ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ ἀγγελία τῶν ἀρραβώνων τοῦ βασιλέως Γεωργίου μετὰ τῆς μεγάλης δουκίσσης Ὀλγας κατεπλήρωσεν τὸ Ἑλληνικόν, ἡ δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος, σκιρτῶσα καὶ ἀγαλλομένη, ἐπανηγύρισε τὸ μέγα γεγονός. Ἐν πρώταις ἐψάλη δοξολογία ἐν τῇ μητροπόλει, ἐν ᾗ παρέστησαν ὁ ἀντιβασιλεύς, ἅπαντες οἱ ἐν τέλει καὶ πλῆθος λαοῦ. Μετ' αὐτὴν δὲ μετέβησαν εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεχάρησαν τῷ ἀντιβασιλεῖ καὶ θείῳ τοῦ μνηστευθέντος, τὰ μέλη τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ οἱ ἀνώτατοι στρατιωτικοὶ καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι. Τὴν ἑσπέραν ἡ πόλις ἦν πεφωταγωγημένη, ὁ δὲ ἀντιβασιλεὺς συνεκάλεσεν εἰς δεῖπνον τοὺς ὑπουργοὺς καὶ τὴν πρεσβευτὴν τῆς Ῥωσίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς πρεσβείας αὐτοῦ. Οἱ ἐν Ἀθήναις παρευρισκόμενοι βουλευταὶ μετέβησαν ἐν τῇ Βουλῇ, μετέβησαν ἐνταῦθα εἰς τὰ ἀνάκτορα καὶ συνεχάρησαν τῷ ἀντιβασιλεῖ, προσφωνήσαντος τοῦ προεδρεύοντος αὐτῶν ὑποστρατήγου Τζιμᾶ. Μετὰ μικρὸν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν Λαζαρέτον, βουλευτοὶ Κέας. Καθ' ἅπαν δὲ τὸ πρωΐ τοῦ ἐψάλησαν ἐπίσης δοξολογίαι καὶ πανηγυρικῶς ἐορτάσθησαν οἱ ἀρραβῶνες.

Ἡ μνηστὴ Γεωργίου τοῦ Α', μαθοῦσα τηλεγραφικῶς τὰ γενόμενα ἐν Ἑλλάδι, διεβίβασε τῷ ἀντιβασιλεῖ τῷ ἑξῆς συγκινητικόν, ἀλλὰ καὶ βαθείας ἐννοίας ἅμα τηλεγράφημα, ὅπερ συνταυτίζεται τῇ πρώτῃ πρὸς τοὺς Ἕλληνας προσφωνήσει τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

Πρῶτον τηλεγράφημα τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης Ὄλγας.

Ὑπερευχαριστήθην διὰ τὰς τελετὰς καὶ τὴν χαρὰν τοῦ λαοῦ. Ὑπερμανεύομαι ἀνήκουσα ἐφ' ἑξῆς τῇ Ἑλλ. Ἔθνει μεθ' οὗ συνεδέθησαν ὅλαι αἱ τύχαι μου ἀναπόσπαστος. Πᾶσα μου φροντὶς πρὸς αὐτὰ θ' ἀποτείνηται.

Ὁ βασιλεὺς ἐν Κοπεγχάγῃ.

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀνεχώρησεν ἐκ Πετρουπόλεως τῇ 9)21 μαΐου διὰ Βερολίνου εἰς Κοπεγχάγην, ἔνθα προῄκειτο νὰ τελεσθῶσι οἱ ἀργυροῖ γάμοι τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Δανίας. Ἐν Κιέλῳ ἐπέβη δανικοῦ πολεμικοῦ ἀτμοπλοίου. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ, βασιλεὺς τῆς Δανίας καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διάδοχος τοῦ δανικοῦ θρόνου ἐξῆλθον ἐπὶ πλοίου εἰς προϋπάντησιν αὐτοῦ, ἀφίκετο δὲ εἰς τὴν δανικὴν πρωτεύουσαν τῇ 11 μαΐου, γενόμενος δεκτὸς ὑπὸ τῆς βασιλίσσης, τοῦ διαδόχου τοῦ ρωσικοῦ θρόνου καὶ νῦν αὐτοκράτορος καὶ τοῦ πρίγκιπος Βαλδεμάρ, ἐν μέσῳ ἐνθουσιωδῶν ἀνευφημιῶν τοῦ λαοῦ.

Ἐπάνοδος τοῦ βασιλέως εἰς Πετρούπολιν.

Ἑορτάσας οὖν τῇ βασιλικῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ ἐν Κοπεγχάγῃ τοὺς ἀργυροῦς γάμους τῶν ἑπτῶν αὐτοῦ γονέων, ἀπῆλθεν εἰς περιοδείαν ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, καθ' ἣν ἐμείνεν ὑπὲρ τῶν συμφερόντων τῆς χώρας, ἧς ἄρχων ἐκλήθη ὑπὸ τῆς θείας προνοίας καὶ τῇ ψήφῳ τοῦ λαοῦ αὐτῆς. Εἶτα δὲ ἐπανῆλθεν εἰς Πετρούπολιν.

Οἱ γάμοι.

Περὶ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων προκειμένου, ἐλέγετό τε καὶ ἀνεγράφετο τότε ὅτι αὕτη ὡρίσθη ἡ 10)22 ὀκτωβρίου, τῇ ἐπιθυμίᾳ τοῦ βασιλέως, ὅπως συνοδεύσῃ αὐτοὺς μετὰ τοῦ γεγονότος τῆς 10 ὀκτωβρίου 1869, ὅπερ ἐπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς μετὰ ταῦτα ἀνόδου αὐτοῦ εἰς τὸν ἑλληνικὸν θρόνον. Ἀλλ' οἱ γάμοι δὲν ἐτελέσθησαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Τὸ γεγονός, ὅπερ ἐπὶ τοσούτους μῆνας ἐπίσης συνεκίνει ἅπαν τὸ ἑλληνικόν, συνετελέσθη τῇ 15|28 ὀκτωβρίου τοῦ 1867. Ἡ Πετρούπολις ἀπὸ παλλῶν ἡμερῶν πρὸ τῆς ὁρισθείσης πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου παρασκευάζεν ἑκατοντάκις κίνησιν, μείζονα διακρινομένην ἐν τοῖς χειμερινοῖς τῶν Τσάρων ἀνακτόροις. Αἱ κλίμακες ἐκαλύπτοντο διὰ ταπήτων, δένδρα πανταχόθεν μετεκομίζοντο πρὸς στολισμὸν τῶν ἀπεράντων διαδρόμων τοῦ ἀχανοῦς παλατίου· πλοῖα δὲ καὶ ἀτμόπλοια παρετάσσοντο ἐπὶ τοῦ Νέβα, πρὸ τῶν παραθύρων τοῦ ἀνακτόρου. Τέλος ἡ ἐπίσημος ἡμέρα ἀφίκετο. Τὴν προΐαν τῆς 15 ὀκτωβρίου πέντε κανονοβολισμοὶ ἀνήγγειλαν τὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τελετήν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἠκροάσατο τῆς θείας λειτουργίας ἐν τῷ αὐτοκρατορικῷ παρεκκλησίῳ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος. Ἀκολούθως οἱ δύω ἡγεμόνες παρέστησαν εἰς στρατιωτικὴν τελετήν. Περὶ δὲ τὴν 7 1/2 τῆς ἑσπέρας, ζωηραὶ ζητοκραυγαὶ τοῦ ἐν τῷ πρὸ τῶν ἀνακτόρων πλατείᾳ πλήθους ἀνήγγειλαν τὴν ἄφιξιν τῆς μελλονύμφου. Τῶν ρωσικῶν ἐθίμων μὴ ἐπιτρεπόντων ὅπως ὁ μνηστὴρ ἴδῃ τὴν μνηστὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων πρὸ τῆς τελέσεως αὐτῶν, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος δὲν προϋπήντησεν αὐτήν.

Τῇ 8η ἀκριβῶς ὥρᾳ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἡγουμένου τοῦ ἀρχιτελετάρχου, πρίγκιπος Λεύεν, καὶ ἀκολουθούσης τῆς συνοδίας αὐτοῦ, ἐξῆλθε τῶν ἰδιαιτέρων αὐτοῦ δωματίων καὶ μετέβη εἰς τὰ τοῦ αὐτοκράτορος, ἔνθα ἀνέμενεν αὐτὸν ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια καὶ ἡ μελλόνυμφος. Ἀπὸ τούτων δὲ πάντες διηυθύνθησαν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν παρεκκλήσιον. Οἱ προσκεκλημένοι, ἕκαστος κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὴν τάξιν εἰς ἣν ἀνῆκεν, ἐπλήρουν τὴν ἀπέραντον σειρὰν τῶν μεγαλοπρεπῶν αἰθουσῶν, δι' ὧν οἱ μελόνυμφοι διήρχοντο. Προεπορεύοντο ὑπὲρ τοὺς πεντήκοντα ὁλόχρυσα ἐνδεδυμένοι θαλαμηπόλοι καὶ εὐπατρίδαι τῆς Αὐλῆς· Μετ' αὐτοὺς ἤρχοντο οἱ αὐλάρχαι, κρατοῦντες μεγάλας χρυσᾶς ῥάβδους καὶ εἶτα ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια καὶ μετ' αὐτὴν ἄλλη ὁλόχρυσος ἀκολουθία.

Ἡ βασίλισσα.

Ἠγέτο τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετὰ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, ἧς κατὰ περιγραφὴν ἑλληνικῆς ἐφημερίδος, «τὸ ὡραῖον καὶ γλυκὺ πρόσωπον ἐξήρχετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κοσμοῦντος τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ στήθη της μεθώδους ποσοῦ ἀδαμάντων, ὅπως εἰς τὰς εἰκόνας ἡ κεφαλὴ τῶν ἀγγέλων ἐν μέσῳ διήνης χρυσῆς. Ἦτον ἐνδεδυμένη λευκά. Ἡ ἐκ λευκοῦ ὁλοσηρικοῦ ἐνδύς της ἔφερε βαρύτατα κεντήματα ἐκ μετάξης, εἶχε δὲ οὐρὰν τοσοῦτον μακράν, ὥστε ἀληθῶς μόνον ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν Τσάρων ἠδύνατο νὰ περιστρωφᾷ ἐλευθέρως. Τὰ ἐκ μετάξης κεντήματα συνεπλήρου κέντημα ἐξ ἀδαμάντων ἐπεί, ὅπου ἡ ἐνδύς, ἀδυνατοῦσα πλέον νὰ καλύψῃ τὰ κατάλευκα στήθη τῆς Ὄλγας, δὲν ἐτόλμα νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῶν εἰμὴ ὑπὸ τὰς πυρώδεις ἀκτῖνας τοῦ πολυτίμου ἀνθρακος. Ἐπὶ τοῦ στήθους βαρύτατον κόσμημα ἐξ ἀδαμάντων, μεγάλων ὡς λεπτοκάρυα, ἐκόσμει τὸν τράχηλόν της, τὰ ἐνώτια ἦσαν ἐπίσης ἐξ ἀδαμάντων. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε βασιλικὸν πολύτιμον στέμμα, τοῦ ὁποίου οἱ ἀδάμαντες καὶ λοιποὶ πολύτιμοι λίθοι ἐξέπλητταν ἀληθῶς τὴν φαντασίαν. Ἐκ τοῦ στέμματος ἀνηρτᾶτο λαμπὸς πέπλος, ἄνθη δὲ πορτοκαλέας λίαν ἀφαιὰ ἐκόσμουν ὑπόπτερον τὴν κεφαλήν. Ἐπίσης ἄνθη πορτοκαλέας ἀπετέλουν τὴν ἀνθοδέσμην, τὴν ὁποίαν ἀνὰ χεῖρας ἐκράτει, καὶ ἀδάμαντες τὰ βραχιόλια, τὰ ὁποῖα ἐκόσμουν τοὺς ὡραίους αὐτῆς βραχίονας».

Ὁ βασιλεύς.

Ἡ εὐγενὴς μορφή, τὸ ὑψηλὸν καὶ εὐλύγιστον ἀνάστημα καὶ ἡ θαλερὰ νεότης τοῦ τὸ εἰκοστὸν δεύτερον ἄγοντος ἔτος βασιλέως προὐξένει μεγίστην ἐντύπωσιν. Χάριν ἀδροφροσύνης πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρον, ἐφόρει στολὴν ὡδοῦ στρατηγοῦ, ὡς ἀρχηγὸς ῥωσικοῦ συντάγματος. Τὸ περιδέραιον καὶ ἡ ταινία τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου ἐκόσμουν τὰ στήθη αὐτοῦ. Καίτοι δὲ ἐμπειρίας ὑπολάνθανεν ὅμως ἡ συγκίνησις, ἥτις κατεῖχεν αὐτόν.

Ἐν τῷ ναῷ.

Τὸ βασιλικὸν ζεῦγος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν παρακολουθούμενον ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων προσώπων τῆς Αὐλῆς. Αἱ εὐχαὶ καὶ ἡ τελετὴ τοῦ γάμου ἤρχισε πάραυτα. Ἡ καρδία τῶν παρευρισκομένων Ἑλλήνων ἐσκίρτησεν ὑπὸ ἀνεκφράστου χαρᾶς, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ τῶν ρωσικῶν ᾀδόντων ἤκουσαν εἰς καθαρωτάτην ἑλληνικὴν φωνὴν τὸ «στέφεται ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ φιλόχριστος βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος τὴν κτλ.»

Ὁ διάδοχος τῆς Δανίας καὶ πρωτότοκος ἀδελφὸς τοῦ Γεωργίου ἐκράτει τὸν στέφανον ὑπεράνω, κατὰ τὰ ρωσικὰ ἔθιμα, τῆς κεφαλῆς τοῦ στεφομένου, ὁ δὲ ἀδελφὸς τῆς μελονύμφου, ὁ γνωστὸς τότε ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τὸ ὄνομα ὁ Νικολάκης μας ἐκράτει, ὡς παράνυμφος ἐπίσης, τὸν στέφανον τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ. Οἱ δύο οὗτοι παράνυμφοι ἀντεκατέστησαν μετά τινα ὥραν ὑπὸ δύω ἑτέρων παρανύμφων, τῶν μεγάλων δουκῶν Ἀλεξίου καὶ Βλαδιμήρου, υἱῶν τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου. Κατὰ τὰ ρωσικὰ ἔθιμα οἱ παράνυμφοι (garçons de noces) δέον νὰ ὦσιν ἄγαμοι, ἀλλ' οἱ προμνησθέντες παράνυμφοι δὲν ἦσαν οἱ κυρίως παρ' ἡμῖν οὕτω καλούμενοι, ἀλλ' ὁ διάδοχος τοῦ ρωσικοῦ θρόνου, ὁ νῦν αὐτοκράτωρ, καὶ ἡ σύζυγος τοῦ μεγάλου δουκὸς Νικολάου ἀδελφοῦ τοῦ αὐτοκράτορος (père et mère de noces). Τὰ στέφανα ἦσαν δύω χρυσᾶ στέμματα, ὡς ἀρμόζει εἰς βασιλέα καὶ εἰς βασίλισσαν.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἀκολουθίας τοῦ γάμου, ὁ αὐτοκράτωρ ἐνηγκαλίσθη τὸν Γεώργιον καὶ ἠσπάσατο τὴν Ὄλγαν, ἅτινα εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν γονέων αὐτῆς. Τὴν ἀκολουθίαν τοῦ γάμου ἐπηκολούθησε δοξολογία, ψαλεῖσα ὑπὸ τῆς ἱερᾶς συνόδου, καθ' ἣν ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος Α' μετὰ τῆς Βασιλίσσης πλέον τῶν Ἑλλήνων, ἤτις κατὰ τοὺς γάμους ἔφερε καὶ πορφύραν ἐπὶ βύσσου, μετέβησαν εἰς τὴν αἴθουσαν Ἀλεξάνδρου, ἐν ᾗ ἱερεὺς διαμαρτυρόμενος ἀνέγνω εὐχήν.

Ὁ χορός.

Μετὰ μικρὰν ἀνάπαυσιν τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ θρόνου, ὅπου ἔδοθη χορός. Μετὰ τῆς νύμφης ἐχόρευσε κατὰ πρῶτον ὁ αὐτοκράτωρ, μετ' αὐτὸν ὁ διάδοχος τότε τοῦ θρόνου καὶ τελευταῖον ὁ πατὴρ αὐτῆς. Οὕτως ἔληξαν αἱ τελεταὶ τῆς πρώτης ἡμέρας τῶν γάμων. Ἐν τοῖς ὁωματίοις τοῦ βασιλέως ἦν προπαρασκευασμένον μεγαλοπρεπὲς δεῖπνον, οὗ μετέσχε μόνη ἡ αὐτοκρατορικὴ οἰκογένεια.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ αὐτοκράτωρ ἐξέδωκε καὶ ἐδημοσίευσε τὸ ἑξῆς ὑπόκαξιον·

Προκήρυξις τοῦ αὐτοκράτορος περὶ τῶν γάμων.

Διὰ τῆς ἡμετέρας προκηρύξεως τῆς 26 ἰουνίου ἐνεστῶτος ἔτους, ἀνηγγείλαμεν εἰς τὸ ἔθνος τὴν τέλεσιν τῶν ἀρραβώνων τῆς προσφιλοῦς ἡμῖν ἀνεψιᾶς, μεγάλης δουκίσσης Ὄλγας Κωνσταντινόβνας μετὰ τῆς Α. Μ. τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου Α'. Σήμερον, ἐπὶ παρουσίᾳ ἡμῶν, ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ ναῷ τῶν ἀνακτόρων κατὰ τὰ δόγματα τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἐκκλησίας, ἐν μέσῳ ὁμηγύρεως κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ἡ τελετὴ τῆς ἑνώσεως τοῦ τοσοῦτον προσφιλοῦς ἡμῖν ζεύγους τούτου. Ἐπικαλούμενοι τὰς εὐλογίας τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῶν νεονύμφων, πεποίθαμεν ὅτι ἅπαντες οἱ πιστοὶ ἡμῶν ὑπήκοοι θὰ ἐκπέμψωσιν ἐκ τοῦ βάθους τῆς καρδίας των τὴν αὐτὴν εὐχὴν πρὸς τὸν παντοδύνακμον καὶ πανελεήμονα Θεόν.

Ἐν Πετρουπόλει, 15/27 ὀκτωβρίου.

(Ὑπογ.) **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.**

Τὴν ἑσπέραν ἡ πόλις ἦν πεφωταγωγημένη, ὁ δὲ λαὸς ἐόρταζε χαίρων τὸ συντελεσθέν.

Ἡ ἐπιοῦσα.

Τὴν ἐπιοῦσαν τῶν γάμων ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἐδέξαντο τὰς ἐπισκέψεις τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, τοῦ πρεσβέως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς συνοδείας τοῦ βασιλέως.

Τὸ ἑσπέρας δὲ περὶ τὴν ὁ μ. μ. ὥραν ὁ αὐτοκράτωρ παρέθηκε μέγα γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν νεονύμφων. Πενταπόσιοι συνδαιτυμόνες παρεκάθηντο εἰς τὴν τράπεζαν. Τὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς βασιλεῖς ὑπηρέτουν οἱ μεγιστᾶνες τῆς αὐτοκρατορικῆς Αὐλῆς. Ἡμαῖα μουσικὴ ἐπαιάνιζε καθ' ὅλον τὸ γεῦμα, οἱ δὲ ἐπισημότεροι ἀοιδοὶ τῆς Πετρουπόλεως καθίστων τὴν μελῳδίαν μαγευτικήν. Ἡ πρώτη πρόποσις ἐγένετο ὑπὲρ τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῆς αὐτοκρατείρας, ἡ δὲ δεύτερα ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης τῶν Ἑλλήνων. Ἡ τρίτη ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης τῆς Δανίας· ἡ τετάρτη ὑπὲρ τοῦ μεγάλου δουκὸς Κωνσταντίνου καὶ τῆς μεγάλης δουκίσσης Ἀλεξάνδρας· ἡ πέμπτη ὑπὲρ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ ἡ τελευταία ὑπὲρ τοῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν ὑπηκόων. Ὡς δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων οὕτω καὶ τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἐπιούσης ἡ πόλις ἦν πᾶσα πεφωταγωγημένη. Ὅλος δὲ ὁ λαὸς ἦν ἐπὶ ποδός. Αἱ κεντρικαὶ ὁδοὶ Prespective, Newski καὶ Grand Mouskola ἦσαν σχεδὸν ἀδιάβατοι.

Τὴν τρίτην μετὰ τοὺς γάμους ἡμέραν ἐδέξαντο οἱ νεόνυμφοι τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῆς ἱερᾶς συνόδου, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος, τοῦ συμβουλίου τῆς ἐπικρατείας καὶ λοιπῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων. Τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐδόθη πανηγυρικὴ παράστασις (spectacle de gala) ἐν τῷ Μεγάλῳ Θεάτρῳ.

Ὡς εἰκὸς ἡ ἀγγελία τῶν γάμων τοῦ μεθ' ὅλα τὰ σποράδην ἀντιδυνάστικα ἐν Ἑλλάδι τότε ἰσχύσματα καὶ τὰ κρατοῦντα ἀτυχῶς τότε ἔτι ἀντιστρατευόμενα φρονήματα τῶν πολιτευομένων, προσφιλοῦς τῷ λαῷ αὐτοῦ, ἐφ' οὗ τὴν ἰδίαν ἰσχὺν ἐβάσισεν Γεώργιος μετὰ τῆς ὀρθοδόξου καὶ ἐκ τῆς κρατιστῆς ρωσικῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας Ὄλγας, μεγίστην ἀπαντοχοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ προὐξένησε χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν.

Ἡ Κωνσταντινούπολις

δέ, ἡ βασὶς τῶν πόλεων, ἔστω καὶ ἐπίσης νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν χαρὰν αὐτῆς. Οἱ ἐν αὐτῇ παρεπιδημοῦντες Ἕλληνες πολῖται, προεξάρχοντος τοῦ τότε πρεσβευτοῦ τῆς Ἑλλάδος Η. Δεληγιάννη

τῇ ἡμέρᾳ τῶν γάμων, ἡμέρᾳ κυριακῇ, ἀπέστειλαν τὸ ἑξῆς συγχαρητήριον τηλεγράφημα·

Συγχαρητήριον τηλεγράφημα τῶν ἐν Κων/πόλει Ἑλλήνων.

Πέρα, 15 8βρίου ὥρα 4. μ. μ.

Πλῆθος Ἑλλήνων ἐν τῇ πρωτευούσῃ ταύτῃ διαμενόντων καὶ ἐγὼ μετ' αὐτῶν καὶ πάντες οἱ τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν μου πρεσβείας, μετὰ σεβασμοῦ συγχαίρομεν τήν τε Ὑμετέραν Μεγαλειότητα καὶ τὴν Σεπτὴν ἡμῶν Ἄνασσαν, ἐπὶ τῷ αἰτίῳ σήμερον τελουμένῳ γάμῳ αὐτῶν. Ζωηρὰς δὲ συνάμα ἀνεπέμπομεν εὐχὰς πρὸς τὸν Ὕψιστον ὑπὲρ εὐημερίας καὶ μακροβιότητος τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους.

(Ὑπογ.). **Π. Δελιγιάννης.**

Εὐχαριστήριον τοῦ Βασιλέως.

Πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρέσβυν τῆς Ἑλλάδος.

Πετρούπολις, 17 ὀκτωβρίου ὥρ. 1 λ. 20 μ. μ.

Σὲ εὐχαριστῶ μεγάλως διὰ τὰς εὐχάς σου. Ἔκφρασον τὰς αὐτὰς ἀπὸ μέρους μου εὐχαριστίας πρὸς τοὺς κυβέρν. Ἕλληνας καὶ πρὸς τὸ τῆς σῆς πρεσβείας προσωπικόν.

(Ὑπογ.) **ΓΕΩΡΓΙΟΣ.**

Ἐν Ἀθήναις.

Ἐπέπρωτο ἡ βασιλὶς τῶν πόλεων, ἡ τοῦ Βυζαντος καὶ Κωνσταντίνου καὶ τοσούτων αἰωνοβίων αὐτοκρατορισσῶν πόλις, νὰ ἐξαγγείλῃ τοῖς ἐν Ἀθήναις τὴν μετὰ αἰῶνας ὀρθόδοξον βασίλισσαν τῶν Ἑλλήνων. Πράγματι οἱ ἐν Ἀθήναις ἔμαθον τὸ γεγονὸς δι' ἐπιστολῆς τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, ἐφ' ᾧ καὶ τοῦτο ἐορτάσθη μετὰ ἡμέρας ἕξ, ἤτοι τῇ 21 ὀκτωβρίου. Ἐορτάσθη δὲ ἐν πρώτοις διὰ δοξολογίας, τελεσθείσης ἐν τῇ μητροπόλει. Εἰς τὴν μητρόπολιν μετέβη ὁ ἀντιβασιλεὺς Ἰωάννης ἐπὶ τεθρίππου ἁμάξης, ἔχων ἀριστερόθεν αὐτοῦ τὸν στρατηγὸν Κολοκοτρώνην, εἵπετο δὲ πλῆθος ὀχημάτων, ὑπουργῶν, πρεσβέων καὶ λοιπῶν. Ἅμα μνημονευθέντος τὸ πρῶτον τοῦ ὀνόματος τῆς Ὄλγας ὡς βασιλίσσης, ἑκατὸν καὶ εἷς κανονοβολισμοὶ συναγέμιζαν τὴν βροντὴν αὐτῶν μετὰ τῆς φωνῆς τοῦ μητροπολίτου. Τὸ ἐκκλησίασμα, ἐννοεῖται, ἦν ἄπειρον. Κατὰ τὴν δοξολογίαν ὁ μητροπολίτης ἀπήγγειλε τοῦδε τὸν λόγον·

Λόγος μητροπολίτου.

Ἕλληνες χαίρετε!

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου.

Ἄς θαυμάζουν τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου ὅσον καὶ ἐν θέλουσιν οἱ ἄνθρωποι· ἂς κομπάζουν εἰς τὰ πλούτη τοῦ Νείλου των, ἂς χαίρωνται διὰ τὴν ἀφθονίαν, τὴν ὁποίαν καρποῦνται ἀπὸ τὰς εὐφόρους παιδιάδας των καὶ ἂς ἀναπαύωνται εἰς τὰ ὑλικὰ συμφέροντά των οἱ ὑλικοί. Ὁ Ἕλλην, ἄθλος μᾶλλον ἢ ὑλικός, ἐκεβρόνεται σήμερον διὰ τὰ ἠθικὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποῖα ὑπόσχεται ἡ ἐπιφανὴς αὕτη ἡμέρα εἰς τὴν κλασικὴν ταύτην γῆν του, τὴν γῆν τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν γῆν τῶν ρώτων καὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ, τὴν γῆν τῶν ἡρώων, τὴν βασίλισσαν τῶν ἐθνῶν Ἑλλάδα, πληρωμουσα ὡς ἄλλος Νεῖλος εἰς τοῦ Ἕλληνος τὴν καρδίαν, ὄχι ἅπαξ ἢ δίς, ὡς ἐκεῖνος, ἀλλὰ πάντοτε τὰ ζωήρυτα τῆς εὐδαιμονίας νάματα, καὶ βλαστάνουσα καρποὺς αἰωνίου δόξης καὶ ἀληθοῦς εὐδαιμονίας διὰ τοῦ ζεύγους τῶν βασιλικῶν νεονύμφων, οἵτινες πρῶτοι διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδόξας των καθηγήσαν τὴν νέαν συνάστειαν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου αὕτη, Ἕλληνες, εἶναι ἡ ἡμέρα, τὴν ὁποίαν οἱ πατέρες σας διὰ πολλῶν καὶ μεγάλων θυσιῶν καθιέρωσαν καὶ ἣν ἐπεθύμησαν ἰδεῖν καὶ οὐκ εἶδον. Αὕτη ἡ ἡμέρα Κυρίου, χαίρετε λοιπόν, Ἕλληνες, χαίρετε. Καὶ ἀπενταῦθα ὁμοῦ ἐν [illegible] καρδίᾳ ὑψώσαντες χεῖρας πρὸς τὸν Ὕψιστον [illegible], ἃς εἴπωμεν συνεγόμενοι· Χρίστε βασιλεῦ, [illegible] τοῦ προαιωνίου πατρός· Θεὲ Ὑψιστε, ἐπακούσας [illegible] τὸν βασιλέα ἡμῶν Γεώργιον καὶ τὴν νεοδαστὴν ἡμῶν [illegible] Ὄλγαν, καὶ φύλαξον αὐτοὺς ἀνωτέρους πάσης βλάβης. Χάρισον αὐτοῖς βαθεῖαν εἰρήνην, καὶ δώρησον αὐτοῖς καρποὺς ἀγλαοὺς εἰς διαδοχὴν τοῦ ἱστορικοῦ ἑλληνικοῦ βασιλικοῦ στέμματος καὶ τοῦ εὐελπίδος μέλλοντός του. Στεφάνωσον αὐτοὺς ὅπλῳ εὐδοκίας, ἐνίσχυσιν αὐτοὺς τῇ κραταιᾷ σου βραχίονι, καὶ ὑπόταξον ὑπὸ τοὺς πόδας τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλικοῦ αὐτῶν Θρόνου πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. Εἰρήνευσον καὶ εὐλόγησον πάντας ἡμᾶς καὶ ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἵνα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡμονείᾳ δοξολογήσωμεν τὸ πανάγιον ὄνομά σου, καὶ λέγωμεν· ὁ σεβαστὸς βασιλεὺς ἡμῶν Γεώργιος, καὶ ἡ σεβαστὴ ἡμῶν βασίλισσα Ὄλγα Ζήτωσαν! Ζήτωσαν! Ζήτωσαν! Ἡ πολύαθλος μήτηρ Ἑλλάς, καὶ ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος Ζήτωσαν!

Ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων μέχρι τοῦ ναοῦ ἦσαν ἐν παρατάξει κατὰ στίχους ἀντιμετώπους οἱ ἐθνοφυλακὴ Ἀθηνῶν, διοχλίοι περίπου ἄνδρες, τὰ διάφορα σώματα τοῦ στρατοῦ μετὰ τοῦ ἱππικοῦ καὶ τοῦ πυροβολικοῦ, διοχλίοι περίπου ἄνδρες καὶ ταῦτα. Πάντων δὲ τούτων τῶν σωμάτων ἐγένετο παρέλασις κάτωθεν τῶν ἀνακτόρων, ἡγουμένης τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ ἐκφωνουμένων τῶν «Ζήτω». Ὁ ἀντιβασιλεύς, δαγκὼν στρατιωτικὴν φέρων στολὴν, ἵστατο ἐπτὸς τῶν πυλῶν τῶν βασιλείων ἐπὶ τῶν ἐσχάτων βαθμίδων, εὐχαριστῶν καὶ χαιρετῶν τὰ παρελαύνοντα σώματα. Ἀκολούθως ἐγένετο ἱποδοχὴ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τῶν πρέσβεων, τοῦ προϋπουργοῦ ἀειμνήστου Ἀλ. Κουμουνδούρου μετὰ τῶν ὑπουργῶν, ἐν οἷς ὡς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὁ νῦν προϋπουργὸς κ. Χαρ. Τρικούπης, τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, τῶν μεγαλοσταύρων καὶ λοιπῶν. Τὰ ἐσπέρας ἡ πόλις ἐφωταγωγήθη, ἡ μουσικὴ ἐπαιάνιζεν ἄχρι τῆς 10ης ὥρας ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ συντάγματος, πυροτεχνήματα δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διαπλάζον τὸν ἀέρα. Τοὺς γάμους αὐτῶν ἀνήγγειλαν τῷ ἀντιβασιλεῖ Ἰωάννῃ καὶ θεῖρ αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα διὰ τοῦ ἑξῆς τηλεγραφήματος, ὑφ' ὃ φέροντα τὰ ὀνόματα τοῦ σεπτοῦ ζεύγους.

Ἐπίσημος τηλεγραφικὴ ἀγγελία τῶν γάμων.

Πετρούπολις, 16)28 ὀκτωβρίου 1867.

Χθὲς Κυριακῇ, κατὰ τὴν ὥραν ὀγδόην τῆς ἑσπέρας, ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι ἡμῶν. Εἴθε ὁ Θεὸς εὐδοκήσαι καὶ εὐλογῆσαι αὐτοὺς καὶ εἰσακούσαι τῶν εὐχῶν, ἃς ἀπευθύνομεν αὐτῷ ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ.—ΟΛΓΑ.

Κάθοδος εἰς Ἑλλάδα.

Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων ἀπῆλθον τῆς Πετρουπόλεως τῇ 28 ὀκτωβρίου περὶ τὴν 2 1)2 μ. μ. ὥραν. Ὁ ἀποχωρισμὸς τῆς βασιλίσσης ἀπὸ τῶν γονέων αὐτῆς ἐγένετο περιπαθέστατος καὶ συγκινητικώτατος· τὰ δάκρυα ἔρρεον κρουνηδὸν κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχωρετισμοῦ. Ὁ πρίγκηψ διάδοχος τῆς Δανίας προέπεμψε τὰς Α.Α. Μ.Μ. μέχρις ἱκανῆς ἀποστάσεως. Τὴν ἑπαύριον οἱ βασιλεῖς ἀφίκοντο εἰς Βαρσοβίαν, ἔνθα ἐπεδέξατο αὐτοὺς μετὰ πομπῆς ὁ τοποτηρητὴς κόμης Βέργ. Τὸ ἑσπέρας ἐγένετο φωταψία, τὰ δημόσια δὲ καταστήματα καὶ πολλαὶ τῶν οἰκιῶν εἶχον καλλωπισθῆ διὰ ρωσικῶν καὶ ἑλληνικῶν σημαιῶν. Τὸ πλῆθος ἐξιτωμαύγαζεν ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ μεγάρου ἐν ᾧ κατέλυσε τὸ βασιλικὸν ζεῦγος.

Ἐν Βιέννῃ.

Τῇ 30 ὀκτωβρίου οἱ νεόνυμφοι ἀφικνοῦντο εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Αὐστρίας. Ἡ αἴθουσα τῆς ὑποδοχῆς τοῦ σταθμοῦ τοῦ σιδηροδρόμου ἦν πολυτελέστατα κεκοσμημένη. Πρὸ αὐτῆς κολοσσιαία κυανόλευκος σημαία, ἀναπτυσσομένη ἐν τῷ καθαρῷ ὁρίζοντι, ἐσήμαινεν ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ πανηγυρίζουσα. Ἐν τῇ αἰθούσῃ, μεταβεβλημένῃ εἰς κῆπόν ἀνθοῦντα εὐωδέστατον, αἱ ἑλληνίδες κόραι ἐφαίνοντο ὀμιλοῦν καλλονῆς· τέσσαρες δὲ δεσποινίδες, κόραι ὡραῖαι, ἐνδεδυμέναι κανὰς μεταξωτὰς ἐσθῆτας μετὰ λευκοῦ ἐπενδύτου, κατεῖχον τὴν πρώτην τάξιν, μέλλουσαι νὰ ὑποδέχθῶσι τὴν νεαρὰν βασίλισσαν καὶ εἴπωσι πρὸς αὐτὴν τὸ πρῶτον ἑλληνιστὶ κ α λ ῶ ς ὥ ρ ι σ ε. Μικρὸν πρὸ τῆς 3 ὥρας μ. μ. ὅτε ἀνεμένετο τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἦλθον εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου ὁ τῆς Αὐστρίας αὐτοκράτωρ, φέρων στολὴν στρατάρχου μετὰ τῆς κυανῆς ταινίας τοῦ μεγαλοσταύρου τοῦ Σωτῆρος. Ἦσαν δὲ ἐν τῷ σταθμῷ οἱ πρεσβευταὶ Ἑλλάδος, Ρωσίας καὶ Δανίας μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῶν πρεσβειῶν, πολεῖται τῶν παρεπιδήμων Ἑλλήνων μετὰ τῶν συζύγων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῶν, πολλοὶ αὐστριακοὶ στρατηγοί, ἀνώτεροι πολιτικοὶ καὶ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι, ἐν οἷς τῇ ἀποδόσει τῆς αὐλῆς τοῦ βορείου σιδηροδρόμου ἦν παρατεταγμένος λόχος τοῦ συντάγματος Ἔμπερλιγκ μετὰ τῆς μουσικῆς καὶ σημαίας. Περὶ τὴν 3ην ὥραν ἠγγέλθη ἡ ἄφιξις τῆς βερούσης τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους ἀμιξοτοιχίας καὶ εἰσελθούσης αὐτῆς εἰς τὸν σταθμὸν, ἀνεκρούσθη ὁ ἑλληνικὸς ὕμνος. «Μόλις ἐσύν η ἀγαμάλαξα, ἔγραφον τότε, καὶ ἀμέσως ἐξώρμησεν ἀπ' αὐτῆς ἀστράπτουσα ὑπὸ καλλονῆς καὶ νεότητος ἡ νέα ἡμῶν βασίλισσα, ἣν μαθ' ἱπποτικοῦ ὄντος ἀξιοπρεπείας καὶ κομψότητος ὑπεδέξατο ὁ ἱπποτικώτατος αὐτοκράτωρ. Εὐθὺς κατόπιν κατέλθε καὶ ὁ χαρίεις καὶ ῥωμύνος Γεώργιος, καὶ προσκλίνας πόδας, περεπτύξατο τὸν αὐτοκράτορα. Τότε οἱ μεγαλοπρεπεῖς θόλοι τοῦ γιγαντιαίου σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ ἀνωλόλυξαν ἀπὸ τὰ φρενιτιῶδη καὶ ἀλλεπάλληλα Ζήτω! ἡ δὲ συγκίνησις καὶ τὰ δάκρυα κατεκυρίευσαν ἁπάσας τὰς ψυσιογνωμίας, καὶ ἐδάκρυσε τις πλείστους ὅσους διαρρύσντας καὶ ἄλλους, ἐν οἷς καὶ ξένους, καταθαμβουμένους ἐκ τῆς νεότητος καὶ καλλονῆς τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους, ἅπαντες δὲ ἐξαλαυγιζόμενα, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ τῆς Αὐστρίας αὐτοκράτωρ ἐφαίνετο ἀπορῶν καὶ διαλογιζόμενος καθ' ἑαυτόν, ἀποίος τις αἰσθηματικὸς ἐστιν ὁ λαὸς οὗτος».

«Μάτην οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι προσεπάθουν νὰ τιμήσωσι τὸ πλῆθος εἰς ἀπόστασιν καὶ νὰ ἐπιβάλωσι τάξιν. Οὐδεὶς ἦν ὁ ὑπακούων, ἀλλὰ πάντες, ὑπ' ἐξάλλου ἐνθουσιασμοῦ κατεχόμενοι, συνωθοῦντο, ὅπως, εἰ δυνατόν, ἀναπνεύσωσι ἐκ τοῦ πλησίον τὴν πνοὴν τοῦ δημοφιλοῦς ἡγεμόνος των. Καὶ ἡ μὲν μουσικὴ τῆς Βυρτεμβέργης ἐπαιάνιζεν ἀφ' ἑνὸς τὸν ἑλληνικὸν ὕμνον, ἀφ' ἑτέρου τὰ ὑπερνεφῆ ἡμῶν ζήτω κατέπνιγον παῖς φθόγγους αὐτῆς». Ἐν τούτοις ἡ βασίλισσα εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἱδιαιτέραν τῆς τιμῆς αἴθουσαν, ἐν ᾗ περιέμενον αὐτὴν αἱ ὁμογενεῖς κυρίαι. Τότε κορώνιον χαριέστατον προσήνεγκεν αὐτῇ ὡραίαν ἀνθοδέσμην καὶ ἐπωνήθατο προσφώνησιν, ἐξ ἧς παρατίθεμεθα ὧδε τὸ προοίμιον·

Προοίμιον προσφωνήσεως τῶν ἐν Βιέννῃ Ἑλληνίδων.

Μεγαλειοτάτη! Μετ' ὀλίγον ἀφικνεῖσαι εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τῆς νέας σου πατρίδος, ἔνθα ἅπασαι αἱ καρδίαι καρδιοῦσι φαιδρῶς τὴν παρουσίαν τῆς νεαρᾶς ἡγεμονίδος, ἥτις θὰ ἀναβιβάσῃ τὰς χάριτας ἐπὶ θρόνου καὶ θὰ ἦναι τὸ σύμβολον τῆς ἐλπίδος προτιμοῦς τῇ ὀρθοδόξῳ. Λίαν εὐτυχεῖς λογιζόμεθα, Μεγαλειοτάτη, ὡς πρῶται προσφέρουσαι τὸν ἀσπασμὸν τῆς δεξιώσεως καὶ τὴν ὀρειλὴν τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ ἣν θὰ καθιερώσουσι μετ' οὐ πολὺ αἱ ἐπευφημίαι συμπάσης τῆς Ἑλλάδος πρὸς τὴν ἡγεμονίδα, ἥτις θὰ καθωραΐσῃ τὰς ἡμέρας τοῦ βασιλέως, ὃν ἡ θεία θέλησις ἐξελέξατο αὐτῇ σύζυγον, καὶ θὰ διασπείρῃ εἰς τὸ ἔθνος τὴν εὐδοίαν τῆς χρηστότητός της καὶ τὴν αἴγλην τῶν ἀρετῶν της.

Εἶτα ὁ αὐτοκράτωρ εἰσέλθων μετὰ τοῦ Γεωργίου, παρέλαβε τὴν βασίλισσαν εἰς τὸν βραχίονα αὐτοῦ καὶ ἀνέβη μετ' αὐτῆς εἰς τὴν πρώτην ἁμαξαν. Εἰς τὴν δευτέραν εἰσῆλθεν ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετὰ τῆς πριγκηπίσσης Ἑλένης τῆς Ρωσίας, εἰς δὲ τὰς ἄλλας οἱ αὐλικοὶ καὶ ἡ ἀκολουθία τοῦ βασιλέως.

«Ἐν τῷ εἰσέρχεσθαι τοὺς βασιλεῖς εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔγραφεν ὁ αὐτὸς καὶ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς ἀνταποκριτής, ἡ ἀστυνομία ἠθέλησε νὰ μας ἐμποδίσῃ, πλὴν ἀκριβῶς ἐπλήρωσε τὴν τόλμην της. Σχεδὸν κατεστατόμεθα τοῖς στρατιῶται, καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὴν μόνον διὰ τοὺς διπλωμάτας προσδιωρισμένην αἴθουσαν, ἀκολουθοῦντες τὸ σεπτὸν ζεῦγος καὶ ξεκωφαίνοντες αὐτὸ διὰ τοῦ ἐγκαρδίου ζήτω! «Δὲν εἶδα ποτέ μου τοιοῦτο πρᾶγμα!» ἔλεγεν ἀξιωματικός τις τοῦ στρατοῦ εἰς τοὺς περὶ αὐτόν.— «Διότι ποτὲ δὲν ἠσθάνθης!» τῷ ἀπήντησεν ἀμέσως τις τῶν ἡμετέρων.—«Προσέξατε, κύριοι, ἔλεγον ἡμῖν πρότης ἐλεύσεως τῆς ἁτμαμάξης οἱ ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι, μήπως συμβῇ κἀνὲν δυστύχημα, διότι ἴστασθε πολὺ σμὰ τῶν σιδηρῶν γραμμῶν».— «Εἰμεθα ἕτοιμοι νὰ θυσιάσωμεν καὶ πόδας καὶ χεῖρας καὶ τὰ σώματά μας ἀπόμη ὑπὲρ τοῦ βασιλέως μας!» ἀπήντων τινὲς ἐξ ἡμῶν.—«Κύριε, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διέλθητε ἐνταῦθα·» εἶπεν εἰς ἐμὲ ἐμποδίζων μέ τις τῶν στρατιωτῶν· ἀλλ' ἐγὼ ἀπώθισα αὐτὸν καὶ διῆλθον, ἐπιλέγων θριαμβευτικῷ τῷ τρόπῳ «Mein Konig!» (ὁ βασιλεύς μου!)

Ἐξακολουθεῖ δὲ οὕτως ὁ ῥηθεὶς ἀνταποκριτὴς χαριέστατα περιγράφων τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ βασιλέως εἰς τὸν Ἑλληνικὸν ναὸν τῆς Βιέννης· «Ποῦ νὰ σᾶς διηγηθῶ τὰ ὅσα ἔγιναν (τῇ 1 νοεμβρίου) εἰς τὸν ναὸν ὅπου ἦλθεν ὁ Γεώργιος μετὰ τῆς Ὄλγας καὶ ἐψάλη δοξολογία. Πρέπει νὰ ἔχω καιρὸν νὰ πληρώσω κόλλας ὁλοκλήρους. Τὸ δέρμα μας ἀνατριχίαζεν ὅτε ὁ χορὸς ἔψαλε τὸ «Πολυχρόνιον ποιήσαι Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θεοσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα Γεώργιον σὺν τῇ βασιλίδι Ὄλγα. Ἡ ὡραία τῆς Ὄλγας ἀπέῳν τὸ γόητρον πάντων καὶ ἅπαντες οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν προσηλωμένοι ἐπὶ τῆς χαριέσσης ἐκείνης μορφῆς. Ὅτε δὲ ὁ ἀρχιμανδρίτης τῆς Ἁγίας Τριάδος κ. Ἀντώνιος Χαριάτος προσεφώνησε τὸ συγκινητικώτατον λογίδριόν του, οὐδεὶς ὀφθαλμὸς ἠδυνήθη νὰ μείνῃ στεγνός· οἱ λυγμοὶ καὶ τὰ δάκρυα ἦσαν κοινὸν πάθος καὶ μάλιστα μεταξὺ τῶν εὐαισθήτων κυριῶν. Ὁ βασιλεὺς ὀλίγον ἔλειψε νὰ κλαύσῃ, μαργαριτῶδες δὲ ἐλαμβρὸν ὄμπρυ ἐπεκρεμάσθη ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ κανθοῦ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ· καὶ αὐτὴ δὲ ἡ βασίλισσα, καίτοι οὐδὲ λέξιν ἑλληνικὴν ἐννοῦσα, ἐφαίνετο ἀριδήλως συγκεκινημένη. Ἡ τε εἴσοδος καὶ ἡ ἔξοδος τῶν βασιλέων ἐγένετο πανηγυρικωτάτη, προπορευομένων τῶν ἱερέων καὶ κρατούντων τὸν σταυρὸν ἀνὰ χεῖρας, ἑπομένων τῶν ὑπασπιστῶν καὶ τῶν διαφόρων ξένων ἐπισημοτήτων μὲ τὰς χρυσοϋφάντους αὐτῶν στολάς, τοῦ δὲ χοροῦ ψάλλοντος ἁρμονικώτατα τὸ «Σῶσον Κύριε τὸν λαόν σου». Αἱ ὁδοὶ ἐπλήρουντο ἀναριθμήτου πλήθους Γερμανῶν, οἵτινες ἐφαίνοντο ὁμοφώνως ἐπαινοῦντες τὴν ὡραιότητα τῶν βασιλέων».

Τὴν ἑσπέραν οἱ βασιλεῖς παρεστάθησαν εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν Θέατρον· μετὰ δὲ ταῦτα ἐδόθη ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ Σαμπρούν μέγα καὶ ἐπίσημον γεῦμα, εἰς ὃ παρεκάθησαν, πλὴν τῶν μελῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας, ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος Ὑψηλάντης καὶ ὁ βαρόνος Σίμων Σίνας. Τὴν ἐπιοῦσαν οἱ βασιλεῖς ἐδέξαντο τὸ διπλωματικὸν σῶμα. Πρὸς ἑσπέραν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀπῆλθε τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἐκ Βιέννης, κατευθυνόμενον εἰς Βενετίαν.

Ἐν Ναβρετίνῃ.

Διῆλθε δὲ τὴν νύκτα τῆς 3 πρὸς τὴν 4 νοεμβρίου τοῦ σταυμοῦ τῆς Ναβρετίνης, μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Τεργέστης. Οἱ Ἕλληνες τῆς Τεργέστης, πάσης τάξεως, παντὸς ἥλικος καὶ πάσης ἡλικίας, ἀνυπόμονοι νὰ ἴδωσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὸ βασιλικὸν ζεῦγος μετέβησαν ἀφ' ἑσπέρας μετὰ τοῦ προξένου, τοῦ κλήρου καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῆς κοινότητος εἰς Ναβρετίνην καὶ διενυκτέρευσαν αὐτόθι περιμένοντες. Ἀλλ' ἀτυχῶς ὅτε διῆλθεν ἡ βασιλικὴ συνοδεία, τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἀνεπαύετο καὶ ἑπομένως οἱ Ἕλληνες δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἴδωσι τοὺς προσφιλεῖς αὐτῶν βασιλεῖς.

Ἐν Βενετίᾳ.

Ἀφικόμενον τὸ σεπτὸν βασιλικὸν ζεῦγος εἰς τὴν βασίλισσαν τῆς Ἀδριατικῆς, καθ' ἣν ὥραν ἐτελεῖτο ἐν τῇ αὐτόθι ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ἡ λειτουργία μετέβη διὰ ῥωμαντικῆς γονδόλας ἀπὸ τοῦ ξενοδοχείου εἰς αὐτήν. Καίτοι δὲ μικρὰ ἡ ἑλληνικὴ παροικία αὐτόθι, ὑπεδέξατο οὐχ' ἧττον κάλλιστα τοὺς βασιλεῖς. Ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ ναοῦ ἦν προσηλωμένος μέγας πίναξ, ἐφ' οὗ ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἑξῆς κεφαλαιώδεσι στοιχείοις·

«Ταῖς Α.Α. Μ.Μ. Γεωργίῳ τῷ Α' βασιλεῖ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ὄλγῃ τῇ θυγατέρι αὐτοῦ νεονύμφῳ εἰσερχομένοις ἐν τῷ θείῳ τούτῳ τοῦ Τροπαιοφόρου Γεωργίου ναῷ ἐνθέρμους δεήσεις καὶ εὐχὰς ὑπὲρ εὐημερίας αὐτῶν καὶ ὑπὲρ κραταιώσεως τοῦ θεοστηρίκτου θρόνου τῆς περιφήμου μητρὸς Ἑλλάδος, οἱ παροικοῦντες Ἐνετίαν Ἕλληνες, φωξζ'». Ὁ ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας προσηγόρευσεν ἑλληνιστὶ τοῖς βασιλεῦσι. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας ἡ παροικία προσήνεγκε ταῖς Α.Α. Μ.Μ. ὡραῖον λεύκωμα, διαφόρους περιέχον ἀπόψεις καὶ φέρον τὰς ὑπογραφὰς ἁπάντων τῶν ἐν Βενετίᾳ Ἑλλήνων. Τὸ ἑσπέρας τὰ πλατεῖα τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἣν λαμπρῶς πεφωταγωγημένη, ἡ βασιλικὴ μουσικὴ ἐπαιάνιζεν ἐπὶ πολὺ πρὸ τοῦ παλατίου ὅπου ὁ δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Βικτωρος Ἐμμανουὴλ πρίγκηψ Ἀμεδαῖος προσέφερε τοῖς

βασιλεῦσι δεῖπνον. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον, τοῦ καιροῦ βελτιωθέντος, οἱ βασιλεῖς μετὰ τοῦ πρίγκιπος ἐπιβάντες κομψοῦ μικροῦ ἀτμοπλοίου, ἐφ' οὗ ἀνεπετάσθη ἡ ἑλληνικὴ σημαία, περιέβλεπον τὰς μεγαλειτέρας τῆς πόλεως διώρυγας, τῶν στρατιωτῶν παιανιζόντων καὶ παρουσιαζόντων πανταχοῦ ὅπλα, τοῦ δὲ στόλου σημαιοστολισθέντος. Τὴν ἐπιοῦσαν ἀπίδλεπον καταβυνόμενοι εἰς Βρινδίσιον, ἐφ' οὗ, ἐπιόντι τὸ βασιλικὸν ζεῦγος τοῦ ἀναμένοντος αὐτὸ ἑλληνικοῦ ἀτμοπλοίου Πατρίδος, ἔπλευσε εἰς τὴν πρώτην ἑλληνικὴν γῆν, τὴν Κέρκυραν.

Ἐν Ἑλλάδι.

Μόλις ἐπεφάνησαν τὰ ἡφαίστεια τῆς νήσου καὶ κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν ἔδωκαν τὸ σύνθημα τῆς ἀφίξεως τῶν βασιλέων. Τὰ πλοῖα ἅπαντα ἦσαν σημαιοστόλιστα· οἱ βασιλεῖς ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηρὰν ἐν μέσῳ κανονοβολισμῶν, μουσικῶν καὶ ζητωκραυγῶν. Παρθένοι λευκείμονες ἐψάλλον ὕμνους, ἡ ἐθνοφυλακὴ ἐκατέρωθεν παρατεταγμένη, μουσικαὶ ἐδῶ, μουσικαὶ ἐκεῖ, συγκινήσεις, δάκρυα χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως, ζῆτω οὐρανομήκη, ἐνθουσιώδεις κραυγαὶ καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ὡδηγήθη, ἐν μέσῳ τοῦ ἀλαλαζόντος πλήθους, εἰς τὸν ναόν, ὅπου ἐψάλη δοξολογία. Εἶτα ἐν μέσῳ διπλοῦ στίχου στρατιωτῶν μετέβη ἐφ' ἁμάξης εἰς τὸ μέγαρον. Ἀπὸ τοῦ ἑξώστου δὲ παιανιζούσης τῆς μουσικῆς ἐθεάσατο τὴν γενομένην στρατιωτικὴν παρέλασιν, τοῦ μὲν λαοῦ ζητωκραυγάζοντος, τῆς δὲ βασιλισσης διαρκῶς ἀχεῦον χαιρετώσης.

Τῇ ὑσπέρᾳ ἐγένετο λαμπρὰ φωταψία, αἱ δὲ στρατιωτικαὶ μουσικαὶ καὶ ἡ φιλαρμονικὴ ἐπαιδιζον ἀμοιβαδὸν ἐπὶ τριῶν ὡραίων περιπάτων, ἀνεγερθέντων ἐν ταῖς γωνίαις τῆς πλατείας. Τρεῖς πελώριοι ἀψῖδες, διὰ κεχρωματισμένων φώτων κεκοσμημέναι, ἀνεπαστρίνοντο εἰς τάτρια ἱερώματα. Ἐκάστη δὲ τῶν ἀψίδων ἔφερε πυρφόρον μίαν τῶν ἑξῆς τριῶν ἐπιγραφῶν:

α') Ἡ Κέρκυρα σήμερον ἀγάλλεται μᾶλλον αἰσιώτερον προσδοκῶσα».

β') «Τοῖς βασιλεῦσιν Ὄλγα τε καὶ Γεωργίῳ ἡ Κέρκυρα εὐχεται ἰσχὺν καὶ μεγαλεῖον».

γ') «Ἐλπὶς ταχείας πόνων λύσεως . . . . . ».

Ἐπίσης ἑτέρα κατάφωτος ἦν ἐὐτιμένη παρὰ τῇ ἀποβάθρᾳ, ὅν τῷ ἀνέβλεπον οἱ βασιλεῖς εἰς τὴν πόλιν, ἔφερε δὲ τὴν δε τὴν ἐπιγραφὴν·

«Ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέων προσθήσεις ὁ Θεός».

Τὸ φρούριον ἦν ἐπίσης κατάφωτον, στέμματα καὶ τοῖς ἀρματικοῖς γράμμασι τῶν βασιλέων κεκοσμημένον, καὶ ἐξ ἀπόπτου παμφαὴς ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ ἐπὶ τῆς θύρας.

«Πάτρης πρόκαρχος φρενὸς ἀπ' ἄκρης προσφθέγγονται.
Χαίρετε, Βασιλέες, Θεὸς Ὑμῖν ὄλβιε δοίη».

Οἱ βασιλεῖς ἐπ' ὀχήματος περιήλθον τρὶς τὴν ἐπταμένην πλατείαν. Τὸ ὄχημα δὲ ἔστη ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ὁ βασιλεὺς ἀνασταὰς εἶπε·

«Ἕλληνες! Ἡ βασίλισσα εὐχαριστεῖ ἡμᾶς ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν ἐγκαρδίου ὑποδοχὴν καὶ ἀφοσίωσιν, τὴν ὁποίαν δεικνύετε πρὸς ἡμᾶς· μὲ ἐπιφόρτισε δὲ νὰ σᾶς παρακαλέσω, ἵνα συνενώσαντες τὰς εὐχάς σας κράξητε Ζῆτω ἡ Ἑλλάς!».

Ὁ ἐνθουσιασμὸς ἐφθασε εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἐπιτυχῶς ἦν καὶ ἡ φωταγώγησις τῆς ἐθναικῆς Συναγωγῆς. Ἐπὶ τῆς θύρας αὐτῆς ἀνεγινώσκετο, κομψοῖς γράμμασι γεγραμμένη, ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή· Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου (ἑβραϊστί).

Τοῦ δημοφιλοῦς ἡμῶν βασιλέως Γεωργίου Α' καὶ τῆς χαριτοβρύτου Ἀνάσσης Ὄλγας οἱ γάμοι διὰ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους αἴσιος αἰῶνος εἴη σφίν (ἑλληνιστί). Ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἐπὶ τινας ἡμέρας ἐν Κερκύρᾳ.

Τῇ 19ῇ τέλος νοεμβρίου περὶ τὴν 9ην μ. μ. ὥραν τὸ ἐπίνειον τῶν ἰοστεφάνων καὶ κλεινῶν Ἀθηνῶν, ὁ Πειραιεύς, ἐπλέκετο τῶν ἐνάντα, προσδέχοντα τὴν ἄνασσαν τῶν καθ' αὐτοῦ. Οἱ πρόκριτοι τοῦ Πειραιῶς ἀνήγγειλαν ἐπὶ τῆς 9 ὅτι τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἀνεχώρει τοῦ Καλαμακίου. Τρεῖς δὲ βολαὶ τηλεβόλων ἀπὸ τοῦ λόφου τῶν Νύμφων ἐπεβρόντησαν τὸ χαρμόσυνον γεγονὸς τῆς ἀφίξεως. Τὰ κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ ἐν Πειραιεῖ ὁρμοῦντος πολεμικοῦ Μεσολογγίου ἀναγγέλλουσι τὴν ἐμφάνειαν τοῦ φέροντος τὸ βασιλικὸν ζεῦγος ἀτμοδρόμου. Ὁ Πειραιεὺς ἅπας συνταράσσεται, οἱ πάντες ὑπὸ ἀνεκφράστου κατέχονται συγκινήσεως, αἱ καρδίαι πάλλουσι καὶ ὁ νοῦς σκέπτεται, σκέπτεται τὸ μέλλον τῆς πατρίδος, αὐτὸν αὐτὸ προοιωνιζόμενος. Πάντα τὰ ἐν τῷ λιμένι πολεμικὰ σημαιοστολίζονται, ἀναρτῶνται ἐπὶ τοῦ χεσαίου ἱστοῦ τὴν βασιλικὴν σημαίαν· ἡ ἀγγλικὴ φρεγάτα, ἥτις ἦν προσορμισμένη μετ' ἄλλων τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων πλοίων, ἕνεκα τοῦ φλέγοντος τότε ζητήματος, φέρει πλὴν τῶν σημαιῶν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑκάστου τῶν τριῶν αὐτῆς ἱστῶν μεγαλοπρεπῆς στέμμα. Ὁ λιμὴν παρουσιάζει ἔκπαγλον θέαμα, ὅπερ ἡ φωτογράφος τῆς Αὐλῆς ἀποτυποῖ ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς μηχανῆς αὐτοῦ.

Τῇ 11 1)2 τὸ Μεσολόγιον δι' 21 κανονοβολισμῶν χαιρετᾷ τὴν προσέγγισιν τοῦ ἀτμοδρόμου· ταύτους διαδέχονται οἱ ἐκ τῶν πολεμικῶν τῶν ξένων δυνάμεων πλοίων, ἀτινά εἰσιν ἓν ἀγγλικόν, τρία γαλλικά, τέσσαρα ρωσικά, ἓν πρωσσικόν, τρία αὐστριακὰ καὶ ἓν νορβηγικόν. Πλὴν τούτων ἐλιμενίζοντο καὶ τρία ἑλληνικὰ μετὰ τοῦ ἀτμοδρόμου.

Περὶ τὴν 12ην ὥραν κατέχεται ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Πειραιὰ ἡ Α. Υ. ὁ ἀντιβασιλεὺς Ἰωάννης. Τῇ πρώτῃ μετὰ μεσημβρίαν ἀγκυροβολεῖ τὸ ἔφερον τὸ σκῆπτον ζεῦγος πλοῖον μεταξὺ τῶν ναυαρχίδων Γαλλίας, Ρωσίας, Αὐστρίας, τῆς ἀγγλικῆς φρεγάτας καὶ τοῦ νορβηγικοῦ. Ἀμέσως οἱ διοικηταὶ τῶν διαφόρων πλοίων ὑπεύθυνσι νὰ χαιρετήσωσι τὰς Α.Α. Μ.Μ. Μετ' αὐτοὺς καταφθάνει ὁ ἀντιβασιλεύς, φέρων τὸν ἑλληνικὸν μεγαλόσταυρον. Τούτου δὲ ἀνερχομένου τὴν ἀναβάθραν ἡ βασιλικὴ σημαία τῆς λέμβου, ἥτις ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀτμοδρόμον, καταπίπτει, ἀπὸ δὲ τῆς στιγμῆς ταύτης ἡ ἐξουσία αὐτοῦ καταπαύει, ὁ ὑπέρτατος ἄρχων πάρεστι νῦν. Ἀνελθόντος ἐπὶ τοῦ ἀτμοδρόμου τοῦ ἀντιβασιλέως οἱ διοικηταὶ τῶν πλοίων ἀπέρχονται. Μετὰ μικρὸν ἀνέρχονται καὶ οἱ ὑπουργοί, οἵτινες παραμένουσιν ὀλίγα μόνον λεπτά.

Περὶ τὴν 2ην μ.μ. ἡβασιλικὴ σημαία ὑψοῦται ἐπὶ τῆς ἑτέρας τῶν μεγαλοπρεπεστάτων λέμβων, ἃς ἐδωρήσατο τῇ Α. Μ. τῇ βασιλεῖ ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας. Αἱ Α.Α. Μ.Μ. καὶ ἡ Α. Υψ. ὁ ἀντιβασιλεὺς κατέρχονται εἰς αὐτὴν· ἡ βασίλισσα κάθηται ἐν τῷ μέσῳ, ἔχουσα πρὸς τὸ δεξιὰ τὸν βασιλέα· ἐπὶ ἄλλων λέμβων ἕπεται ἡ βασιλικὴ ἀκολουθία καὶ τινες τῶν διοικητῶν τῶν πλοίων. Ὁ ἀτμοδρόμων χαιρετᾷ τὴν ἀποβάθραν δι' 21 κανονοβολισμῶν, παρακολουθοῦσι δ' αὐτῷ ἐν τούτῳ τὰ λοιπὰ πλοῖα, ὁ Πειραιεὺς φείεται. Ὀργὰ δὲ ζωηρότατα ἀπὸ τῶν ἱκριῶν τῶν ὀρανοστεφῶν ἱστῶν τῶν πλοίων παρὰ τῶν πληρωμάτων ἐκπαιρόμεναι ἀναμιγνύονται ταῖς βροντώδεσι καὶ θερμοτάταις ζητωκραυγαῖς τοῦ ἐν τῇ προκυμαίᾳ πλήθους καὶ τοῖς ἤχοις τῶν κωδώνων τῶν ἐκκλησιῶν. Ἀπερίγραπτον τὸ θέαμα. Ἡ προκυμαία ὅλη τοῦ Πειραιῶς ἦν κατεστόλιστος διὰ δένδρων, μυρσινῶν καὶ δαφνῶν, ἐπεστρωμένη δὲ ἡ ἀποβάθρα διὰ πλουσίων τεμαχίων, παρ' ἣν ἠγείρετο ἀψὶς εὐπρεπῆς. Ἡ ἐθνοφυλακὴ τοῦ Πειραιῶς ἔφερεν ὅπλα.

Τὴν δευτέραν ὥραν παρὰ λεπτὰ δέκα ὁ τανυσίπτερος λέμβος ἡ φέρουσα τὰς Α.Α. Μ.Μ. προσεγγίζει τὴν ἀκτὴν τοῦ Πειραιῶς καὶ τὸ σκῆπτον ζεῦγος ἀποβιβάζεται αὐτῆς καὶ κατὰ τὸ ἔδαφος τοῦ ἐπινείου τῆς πρωτευούσης αὐτοῦ. Ἡ Α. Μ. ἡ χαριτόβρυτος βασίλισσα τῶν Ἑλλήνων ἐφορεῖ εὐθύπτερα μανδυοῦν χρώματος λευκοῦ μετὰ ῥαβδώσεων κυανῶν, ἐπενδύτην καὶ πίλιδιον λευκόν. Ἀμ' ἀποβάσει πάντων τὰ βλέμματα ἐστρέφησαν πρὸς αὐτήν, ἥτις ἐξέλλε σεβαρῶς καὶ εὐπρεπῶς. Ἡ Α. Μ. ὁ βασιλεὺς ἔφερε στολὴν ναυάρχου. Ὑποδέχονται δ' Αὐτοὺς κατὰ τὸ προδυνταχθὲν πρόγραμμα αἱ ὡρισμέναι ἀρχαὶ καὶ προσφωνοῦσιν ὁ δήμαρχος Πειραιῶς καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Βουλῆς τάδε.

Προσφώνησις δημάρχου Πειραιῶς.

Βασιλεῦ! Πλήρεις χαρᾶς καὶ ἐλπίδων χαιρετῶμεν τὴν ἐπάνοδον Σου εἰς τὴν πατρίδα.

Τοῦ Πειραιῶς ὁ Δῆμος, τὸν ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν ν' ἀντιπροσωπεύω, ἔρχεται νὰ ἐκφράσῃ δι' ἐμοῦ πρὸς Σὲ τὰς πρὸς τὴν σεπτὴν Ὑμῶν ἀνασσαν τὰς ἐγκαρδίους προσαγορεύσεις του, καὶ ἀναπέμπων εἰς τὸν Ὕψιστον τὴν θερμὴν του εὐχήν, ἵνα ἐπιδωρήσῃ εἰς ἀμφοτέρους τὰς εὐλογίας του, τρέφει τὴν γλυκεῖαν πεποίθησιν, ὅτι ἀπὸ τῶν ὁμένων Σου θὰ βλαστήσῃ ἀδιάλειπτος σειρὰ εὐτυχῶν διαδόχων πρὸς στερέωσιν τοῦ θρόνου καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος.

Ζήτω ὁ βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων Γεώργιος!

Ζήτω ἡ βασίλισσα Ὄλγα!

Ζήτωσαν οἱ βασιλεῖς τῶν Ἑλλήνων!

Προσφώνησις τοῦ προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἡ πατρίς, Βασιλεῦ, χαιρετᾷ μετ' ἀγαλλιάσεως τὴν κίσσαν τῆς Σῆς Μεγαλειότητος ἐπάνοδον εἰς τοὺς κόλπους αὐτῆς.

Ἐπανέρχεται, Μεγαλειότατε, φέρων ἡμῖν βασίλισσαν, πληροῦσαν τὰς προσωνίους εὐχὰς σύμπαντος τοῦ Πανελληνίου. Εὐγενεῖς καὶ ἀδιάφορκτοι δεσμοὶ εὐγνωμοσύνης καὶ πεποιθήσεων ἰδοὺ ἐνωρκοῦνται σήμερον, καὶ σεπτὸν ἅμα καὶ προσφιλὲς ὄνομα παρακάθηται ἐπὶ τοῦ θρόνου... Ἡ νέα σου πατρὶς μετὰ πολλῶν συγκινήσεως καὶ ἀγάπης τείνει πρὸς σέ, Σεπτὴ ἄνασσα, φιλόστοργον ἀγκάλην, ἐν σοὶ διορῶσα εὐῤῥοσύνου τοῦ παρελθόντος ἀνάμνησιν, ἀσφαλῆ τοῦ παρόντος ἀγκυρα, γλυκεῖαν τοῦ μέλλοντος ἐλπίδα.

Ἡ Ἑλλὰς, βασιλεῦ σεμνυνομένη παρηκολούθησε τὴν Σὴν Μεγαλειότητα κατὰ τὴν περιοδείαν αὐτῆς, ἡ δὲ ἀπανταχοῦ παραστάθεῖσα βασιλικὴ Σου μέριμνα ὑπὲρ τῶν δικαίων τοῦ ἔθνους ἐπλήρωσεν εὐγνωμοσύνης πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν. Πεποιθυῖα ἐπὶ Σὲ ἡ Ἑλλὰς ἐμαρτύρησε περιφανῶς κατὰ τὴν ἀπουσίαν σου, ὁποία ἡ δύναμις τῆς μεταξὺ βασιλέως καὶ λαοῦ ἀγάπης, ἐφ' ἧς δικαίως ἐστήριξας τὴν ἰσχύν σου καὶ ὑπὸ τὴν συνετὴν ἀντιβασιλείαν τῆς Α. Υ. τοῦ πρίγκηπος Ἰωάννου, καὶ τὴν ἔμφρονα τῆς κυβερνήσεώς Σου διεύθυνσιν εὐστόχθς ἐν τῇ μέσῳ σπουδαίων περιστάσεων τὴν ἔδλν τῶν ἀλλῶν αὐτῆς συμφερόντων.

Εὔχεται δέ, βασιλεῦ, ὅπως αἱ ἀνένδοτοι προσπάθειαί σου ἐπιστεφθῶσι διὰ τῆς ἐπιτυχίας . . . .

Τῇ 29ᾳ ἀκριβῶς ὁ βασιλεὺς Γεώργιος μετὰ τῆς βασιλίσσης Ὄλγας ἐπανοδεύσιν ἐκ Πειραιῶς, ἐν μέσῳ τῶν ἀδιαλείπτων ζητωκραυγῶν τοῦ λαοῦ. Παρὰ τὸν σταθμὸν τοῦ Δημοτικοῦ Φρουρᾶ καὶ ἐπὶ τῶν παρακειμένων ὑψωμάτων χαιρετῶσιν ἀδύνατα ὄντα, πλείονα τὰ πλήθη καὶ γονυπετοῦντα, πρὸς ἃ αἱ Α.Α. Μ.Μ. ἄκρως συγκεκινημένοι ἀποδίδουσι τὸν χαιρετισμόν.

Τῇ 2 1)2 τὸ σεπτὸν ζεῦγος πλησιάζει τὴν Ἀθήνας. Ἕβδομοι καὶ ὀκτὼ κανονοβολισμοὶ χαιρετῶσι τὴν εἰς τὰς ἰοστεφάνους Ἀθήνας, τὴν πόλιν τὴν φέρουσαν τὰ τῆς γίνης ἐν πᾶσι στέμματα, εἴσοδον Αὐτῶν. Ὁ δὲ δήμαρχος Ἀθηναίων ἐν τῇ ἐπὶ τῆς πλατείας τῶν Εὐεργετῶν ἀψῖδι προσφωνεῖ αὐτῶν·

Προσφώνησις δημάρχου Ἀθηναίων Γ. Σκούφου.

Μεγαλειότατε!

Ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης λαμβάνω τὴν ὑψηλὴν τιμὴν νὰ δηλώσω εὐσεβάστως πρὸς τὴν Υ. Μ. τὰ αἰσθήματα τῆς ζωηρᾶς ἀγαλλιάσεως, ὑφ' ὧν συγκινοῦνται πάντων αἱ καρδίαι ἐπὶ τῇ αἰσίᾳ Αὐτῆς ἐπανόδῳ.

Τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀφ' ἧς ἀπεδήμησεν ἡ Υ. Μ. δὲν ἔπαυσε νὰ συνοδεύῃ μὲ πάλλουσαν καρδίαν τὸν ἀγαπητὸν αὐτοῦ βασιλέα, καὶ ἀναγράφῃ μετὰ συγκινήσεως καὶ βαθείας εὐγνωμοσύνης εἰς τὴν συνείδησιν ἑαυτοῦ τὰς εὐγενεῖς καὶ ἀνενδότους προσπαθείας, ἃς ἡ Υ. Μ. κατέβαλε πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν δικαίων πόθων καὶ ἐλπίδων τοῦ Πανελληνίου, νὰ ἐπικαλῆται τὴν θείαν ἀρωγὴν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς πολυποθήτου βασιλίσσης.

Ναί, βασιλεῦ! ἡ Υ. Μ., παραλαβοῦσα ὡς συμπάρεδρον τοῦ βασιλικοῦ Αὐτῆς θρόνου τὴν χαριεστάτην καὶ περικαλλῆ ἡγεμονίδα, ἧς τὴν αἰσίαν ἄφιξιν πανηγυρίζομεν σήμερον, ἐξεπλήρωσεν ἕνα τῶν διακαεστέρων πόθων τοῦ Πανελληνίου.

Ἡ Αὐτῆς Μ. διὰ τῶν πατροπαραδότων αὐτῆς ἀρετῶν καὶ κρατερῶν ῥημάτων ἔσεται ὁ ἐλλαμπρὸς ἀδάμας, ὁ περικοσμήσων τὸν βασιλικὸν Σου θρόνον, ἡ Σεπτὴ μήτηρ τῶν ὀρφανῶν καὶ ἀδυνάτων καὶ τὸ εὐγενὲς σύμβολον τῆς μονιμότητος καὶ διαρκείας τῆς Σεπτῆς δυναστείας, εἰς ἣν ἀνετέθησαν αἱ τύχαι τοῦ Πανελληνίου.

Εἴθε ὁ Ὕψιστος νὰ διατηρῇ διὰ παντὸς ὑπὸ τὴν κραταιὰν Αὐτοῦ Σκέπην τὸν βασιλέα καὶ τὴν βασίλισσαν, παρέχει Αὐτοῖς εὐθυμονίαν ἰσόθεον ἀμάκτου τῶν ἀνθρωπίνων θλίψεων, καὶ ἐξασφαλίσῃ ὑπὸ τὸ σκῆπτρον Αὐτῶν τὴν εὐημερίαν καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐπὶ τῆς ἀγάπης τοῦ ὁποίου ἡ Υ. Μ. εθεμελίωσεν ἀπ' ἀρχῆς τὴν ἰσχὺν Αὐτῆς.

Ζήτω ὁ βασιλεύς!

Ζήτω ἡ βασίλισσα!

Τῆς συνοδείας προηγεῖται ἡ ἐφιππος χωροφυλακὴ καὶ μετ' αὐτὴν ἵππικοῦ. Κατόπιν ἔρχονται αἱ βασιλικαὶ ἅμαξαι, περικυκλούμεναι ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἐφίππων. Ὁ λαὸς εἰς οὐδὲν λογιζόμενος καὶ ἵππους καὶ τροχοὺς ἁμαξῶν κτλ. ἐνθουσιωδέστατα ἐξ ὅλης καρδίας ἀνευφημεῖ τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ. Αἱ ὁδοί, δι' ὧν διέρχονται οἱ βασιλεῖς, εἰδοὶ κατεστόλιστοι. Τὸ ὡραῖον ῥῦθμον ἐξωράϊζεν αὐτὰς ἀπὸ τῶν παραθύρων θυμάρες προβάλλον καὶ ζωηρότατα, ἀλλ' ἅμα καὶ χαριέστατα, χαιρετῶν καὶ ἄνθεσι καὶ ζαχαρωτοῖς ῥαίνον τὸ βασιλικὸν ζεῦγος. Τὸ ὑπόφιλὲς ζεῦγος ἀφικνεῖται τῇ 3 ὥρᾳ εἰς τὴν Μητρόπολιν.

Ἡ δοξολογία.

Ἐν τοῖς παραπετάσμασι τοῦ ναοῦ ὑποδέχονται τὰς Α.Α. Μ.Μ. ὁ μητροπολίτης μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου. Ἡ δοξολογία ἐστὶ πρωτοφανὴς κατὰ τὴν λαμπρότητα, ἱερουργούντων τοῦ μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοφίλου, τῶν συνοδικῶν Ἰθάκης Γαβριὴλ, Θηβῶν Δοσιθέου, Ῥιδείου Ἰωσήφ, Φθίας Ζαχαρίου, Κορινθίας Ἀμφιλοχίου, Ἀργολίδος Δανιὴλ, Ὑδρας καὶ Σπετσῶν Νεοφύτου, Φωκίδος Δαμιὰ καὶ Κιθαίρου (Κρήτης) Γερασίμου, τοῦ ἀρχιμανδρίτου τῆς ρωσικῆς ἐκκλησίας, ὀδόντα ἱερέων καὶ τεσσάρων διακόνων. Μνημονευομένων τῶν ὀνομάτων τῶν βασιλέων ἑκατὸ καὶ εἴκοσι κανονοβολισμοὶ ἐρρήθησαν. Τὰ κορίτσια τοῦ παιδευτηρίου τῆς Χίλλ, φέροντα κάνιστρα πλήρη ἀνθέων, μετὰ ταινιῶν κυανῶν, προσφέρουσι τῇ βασιλίσσῃ μεγαλοπρεπέστατον στέφανον. Μετὰ τὸ πέρας τῆς δοξολογίας ὁ μητροπολίτης ἐποιήσατο τὴν ἑξῆς προσφώνησιν·

Προσφώνησις τοῦ μητροπολίτου.

Γαληνότατε βασιλεῦ!

Γαληνοτάτη καὶ χαριτόβρυτος Ἄνασσα!

Ἀρμόζει μοι νὰ ψάλλω σήμερον, Βασιλεῦ, τὴν κύκνειον τοῦ Συμεὼν ὠδήν, ὅτι ἠξίωσέ με ὁ Κύριος νὰ ὑποδεχθῶ ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ καὶ τὰς ἐστεμμένας κεφαλὰς τοῦ ζεύγους τῶν βασιλικῶν νεονύμφων, ἅτινες πρῶτοι διὰ τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδοξίας των καθηγήσαν τὴν νέαν δυναστείαν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς . . . .

Δέξασθε, θεοφρούρητοι οἰκογενεῖς τῆς ἑλληνικῆς βασιλείας, τὴν ἀμφιλῆ εὐλογίαν τῆς κοινῆς μητρὸς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀπὸ στόματος ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ τῶν σὺν ἐμοὶ σεβαστῶν ἐν Κρήτῃ ἀδελφῶν πανιερωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων, καὶ παντὸς τοῦ ἡμετέρου κλήρου καὶ τοῦ ἐθνικοῦ πληρώματος, βεβαιούμενοι δ' ἡμῶν τὴν εὔθυμον ἅπαντων ἀγαλλίασιν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ γεγονότι τοῦ αἰωνίου συνδέσμου συμμαχίας καὶ ἀγάπης τῶν δύω ὁμοθρήσκων κρατῶν, ἡ πατριαρχία τῶν ὁποίων ἐπαγγέλλεται τὴν ἐπικράτησιν τῆς εὐαγγελικῆς ἰσότητος . . . κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Θαυμάσιον δὲ καὶ ἱστορικὸν ὄντως, Μεγαλειότατε, ὅτι ὁ ὑμέτερος γάμος γίνεται καὶ πρόδρομος τῆς καταργήσεως τοῦ φιλοπρώτου σχίσματος καὶ τῆς τελείας ἑνώσεως τῶν κατὰ Χριστὸν θρησκειῶν εἰς μίαν ἁγίαν καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Μεγαλειότατε! Τὰ προοίμια τῆς βασιλείας Σου, λαμπρυνόμενα διὰ σπουδαίων ἐθνικῶν ἐπιτυχιῶν, εἴθε τῇ ἐμβριθεῖ μελέτῃ Σου, τῇ ἀρωγῇ δικαιοσύνῃ τῶν κραταιῶν τῆς Ἑλλάδος προστατῶν, τῇ ἐγκαρδίῳ συνδρομῇ τῶν ἀπανταχοῦ τῆς ὁμηλίου ἀριστουργούντων ὁμογενῶν, καὶ τῇ συμπαθείᾳ σύμπαντος τοῦ τε παλαιοῦ καὶ νέου κόσμου, εἴθε ἐπακολουθήσωσιν εὐμοιροῦντα μεγάλα ἔργα, τῆς ἀποστολῆς Σου ἀντάξια, . . . καὶ ἀπαντήσεις γένοιο, ὦ εὐτυχὲς βασιλεῦ, ἐν τε βουλεύμασι καὶ ἐν ταῖς πράξεσι ταῖς Σοῖς.

Μεγαλειοτάτη, Εὐσεβεστάτη Πηγεμονόπαις, πρώτη μετ' αἰῶνας ὀρθόδοξος τῆς Ἑλλάδος βασιλίς, νοσοῦντος τοῦ οἴκου τῆς δυναστείας της, γενναία προστάτις τῶν Ἑλληνιδῶν Σου, ὑπεργομένων ἀπὸ τοῦ νῦν, ὅτι ἔσονται μήτηρες εὐημεροῦσαι πατρίδος ἐλευθέρου πολίτου, μεγαλυνθήτω ὡς οἱ πρόγονοί Σου, καὶ δοξάσθητι ὡς αἱ πάλαι προκάτοχοί Σου. [illegible]

ἰσχυρὰ προστάτις τῆς ὀλιγαρχθείσης Ἐκκλησίας καὶ ἀντελήπτωρ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν. Ἔστω θεμέλιον ἀκράδαντον παγίου τάξεως, ἀσφαλείας καὶ ἡσυχίας, καὶ πηγὴ ἀνεξάντλητος ἁπάντων τῶν ἀγαθῶν τοῦ τε παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος τῆς πατρίδος Σου.

Τὴν χρεμάτουσαν ἔλευσίν Σου, Μεγαλειοτάτη, αἱ ἀκταί, αἱ πλειάδες νήσοι τῆς Μεσογείου, προαγγελθεῖσαν ἐκ τοῦ περίπλου τῆς φερωνύμου Σου ἱερᾶς νηός, ἣν οἱ ἐν Ἀλβιόνῃ Ἕλληνες ἀπέστειλαν, ἐσκίρτησαν χαίροντες, ὅτι ἤρξατο τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτῶν μερίμνης τῆς προνοίας τοῦ Ὑψίστου.

Εὐλογημένον εἴη καὶ δεδοξασμένον ἐς ἀεὶ τὸ πανόλβιον ὄνομά Σου ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς καὶ ἐνδόξοις πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς Σου. Ἀμήν.

Στρατιωτικὴ παρέλασις.

Μετὰ τὴν τελετὴν ὁ βασιλεὺς μετὰ τῆς ἀνάσσης, ἐνθουσιωδῶς ἀναιφημούμενος, ἀπέρχεται εἰς τὰ ἀνάκτορα, μετὰ μικρὰν δ' ἐν αὐτοῖς διαμονὴν κατέρχεται εἰς τὴν μεγάλην τῶν ἀναπτόων κλίμακα σὺν τῷ πρίγκιπι Ἰωάννῃ, τῇ κομήσσῃ Κουσουλέῃ καὶ ἄλλοις τῶν ἐν τέλει καὶ θεᾶται παρέλασιν τῶν διαφόρων ταγμάτων τῆς ἐθνοφυλακῆς καὶ τῶν σωμάτων τοῦ στρατοῦ. Αἱ ζητωκραυγαὶ τοῦ πλήθους ἐννοεῖται ὅτι οὐδαμῶς διεκόπησαν κατὰ τὴν παρέλασιν. Ταύτης λαμβάνουσης, οἱ ἀψηλοὶ αὐτῆς θεαταὶ χαιρετῶσι τὸ πλῆθος, ἥτινα ζωηροτάτας ἀναπέμπουσι ἐπευφημίας, καὶ ἀνέρχονται εἰς τὰ ἀνάκτορα. Ἡ ἡμέρα ἦν ψυχροτάτη, οὐσαντος δὲ τοῦ ἡλίου τὸ ψῦχος ἐπιτήδειον, καὶ ὅμως τὸ πλῆθη ἐπλήρουν τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς πλατείας. Κατὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου τὰ τηλεβόλα ἐχαιρέτησαν τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας.

Ἡ ἑσπέρα.

Τῇ ἑσπέρᾳ αἱ διάφοροι μουσικαὶ τῶν σωμάτων ἐπατάνισαν τὴν ὑποχώρησιν, λύσας δὲ τοῦ πεζικοῦ καὶ ἕτερος τῶν δημοσιολιστῶν, λαμπαδηφοροῦντες, περιήρχοντο τὴν πλατεῖαν τῶν ἀνακτόρων ἐν μέσῳ τῶν ζητωκραυγῶν τοῦ πλήθους. Ἡ πόλις πᾶσα ἦν λαμπρότατα πεφωταγωγημένη, ἀπὸ τῶν δημοσίων κτιρίων μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ πτωχοῦ. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ νὺξ προύχώρει τοσοῦτον ὁ χειμὼν καθίστατο ὁριμώτερος. Τὰ πλήθη ἤρξαντο ἀπελπίζοντα περὶ τῆς καὶ αὔθις ἐμφανίσεως τῶν ἡγεμόνων, ὅτε ἄμαξαι ἀνοικταὶ, τῇ ἐνδικάτῳ τῆς νυκτὸς, ἐφάνησαν ἐξερχόμεναι τῶν ἀνακτόρων. Ὁ λαὸς ἐν ἀφάτῳ ἐνθουσιασμῷ ὑπεδέξατο τὰς Α.Α. Μ.Μ. Οἱ εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν ἀποχωρήσαντες ὥρμησαν ἐκτὸς αὐτῶν κατὰ τὰς πρώτας ζητωκραυγάς· αἱ βασιλεῖς διῆλθον τὰς ὁδοὺς Ἑρμοῦ, Αἰόλου, Σταδίου, τὴν Λεωφόρον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τὰς πλατείας τοῦ Συντάγματος, Πανεπιστημίου, Ὁμονοίας, Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν, ὅπου παιανιζούσης τῆς μουσικῆς ἐστησαν ἐπ' ὀλίγον, ἐν μέσῳ τῶν ἀνευφημιῶν τοῦ λαοῦ. Τοιαύτη ἡ εἴσοδος τῆς πρώτης μετὰ αἰῶνας ἀνάσσης τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν πόλιν τῆς Παλλάδος καὶ ἡ ἐπάνοδος τοῦ βασιλέως εἰς τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ἐφ' οὗ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ ἐδάμασε, καὶ ὃν ἠγάπησε καὶ ἀγαπᾷ ὡς ἐλάτρευσε καὶ λατρεύει καὶ τὴν χαριτόβριτον αὐτοῦ πάρεδρον.

Ἐντυπώσεις περὶ τῆς βασιλίσσης.

Ἡ τότε ἐκδιδομένη ἐφημερὶς Ἐ ο ν ο φ ύ λ α ξ ἰδοὺ πῶς ἐξεφράζετο περὶ τῆς νεαρᾶς βασιλίσσης:

«Οὐδεμία τῶν εἰκόνων, ὅσας εἴδομεν, ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὴν βασίλισσαν, ἥτις εἶνε πολὺ ὡραιοτέρα ἀπὸ τὰς εἰκόνας. Ἔχει ἀνάστημα ἀποκλίνον εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ εἶνε ὡραιότητος ἱσπανίας, λευκὴ καὶ εὐειδὴς τὴν ὄψιν, ἀξία τῶν Ἑλλήνων βασίλισσα. Ἐφόρει ἔνδυμα μεταξωτὸν ἁπλοῦν, ἐφόρουσα καὶ ἐπενδύτην ἐπίσης ἁπλοῦν. Ἦτο λιτὴ καὶ αὐτάρκης τὸ ἔνδυμα· ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐφόρει πίλον λευκόν. Ὅσοι εἶδον τὴν βασίλισσαν πυχαριστοῦσαν ὑπερβαλλόντως, ἐπῄνεσαν τὴν ὡραιότητα καὶ ἐπεδοκίμασαν τὸ λιτὸν καὶ αὐταρκὲς τοῦ ἐνδύματος. Τοῦτο ἔστω ἄριστον παράδειγμα εἰς τὰς κυρίας τὰς πολιτικῶς ἐνδυομένας.

Κυρία δ' ἐξ Ἀθηνῶν ἔγραφεν· «ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ἀφίκετο ὡραιότερος παρὰ ποτέ, τὸ δὲ κατὰ [illegible] ὀξυδερκέστερον τοῦ νέους τὸ ὑπόγειον ἀπέκτησε κατὰ [illegible] Περιόδοιτον, δι' αμονὴν [illegible] τοῦ κατέστησε [illegible] βασιλικώτερον, μεγαλοπρεπέστερον ἢ πρίν. Ἡ βασίλισσα Ὄλγα ἀντιπροσωπεύει τὴν πρώτην ἀνοιξιν τῆς ζωῆς. Ἡ μορφή της εἶναι ἀγγελικὴ· ἡ φυσιογνωμία, τὸ ἀληθῶς παιδικὸν καὶ ἀθῷας μειδιάματά της, ὑπόσχονται καλὴν βασίλισσαν. Τὸ ἐρατεινὸν ἀνάστημα αὐτῆς, ἀρκούντως ἀνεπτυγμένον ὡς πρὸς τὴν τάσιν τριψφῶν ἡλικίαν της, συνάμα δὲ καὶ ἀναλόγως ὑψοῦσον, προμηνύει σταθερὰν ὑγίειαν. Θὰ ἔχωμεν κληρονόμους, θὰ ἔχωμεν κληρονόμους τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου».

«. . . . Ἤμην ὅπιθεν σχεδὸν τῶν Αὐτῶν Μεγαλειοτήτων καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεσύροντο ὅπως εἰσέλθωσιν εἰς τὰ ἀνάκτορα, καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἡ στιγμὴ ἐκείνη, καθ' ἣν ἀπέραντοι ζητωκραυγαὶ ἐπλήρουν τὸν ἀέρα ἠτο στιγμὴ ἱερὰ δι' ἅπασαν τὴν ἑλληνικὴν φυλήν. Ἡ καρδία μου τὴν ἠσθάνθη καὶ οἱ ὀφθαλμοί ἀνέβλυσαν θερμὰ δάκρυα....»

Καὶ μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ταύτην τῆς εὐγενοῦς κυρίας, ἥτις προέβλεπε τὴν εὐτυχίαν τοῦ ἑλληνικοῦ θρόνου, περατοῦμεν τὰς ἡμετέρας σημειώσεις ἐπὶ τῷ τῇ ἐπιούσῃ πέμπτῃ ἑορταζομένῳ χαρμοσύνῳ γεγονότι.

Ο. Α.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

— Ἡ «Ἐπιθεώρησις τοῦ διεθνοῦς Δικαίου» (Revue de Droit international, 1892 ἀρ. 4) δημοσιεύει ἐνδιαφέρον λίαν ἄρθρον τοῦ κ. Engelhardt ἐπὶ τῆς ἱστορίας τῆς προστασίας, ἐπιγραφόμενον: «Ἱστορικαὶ καὶ νομικαί. σκέψεις ἐπὶ τῶν προστασιῶν» (Considérations historiques et juridiques sur les protectorats. Ἐν πρώτοις ὁ κ. Engelhardt ὁρίζει τὸν νομικὸν χαρακτῆρα τῶν προστασιῶν ἐν τῷ ρωμαϊκῷ δικαίῳ. Ἐρχόμενος δ' εἶτα εἰς τὸν μέσον αἰῶνα, ἀποδείκνυσιν ὅτι ὁ φεουδαλισμὸς οὐδαμῶς καταλύεται τῷ συστήματι τῆς προστασίας, ἅτε οὐδὲν τὸ διεθνὲς ἔχων. Ἐν τούτοις παρετηρήθη αὐτῷ ὅτι ὁ μέσος αἰὼν κάλλιστα ἔγνω καὶ ἐφήρμοσε τὸ σύστημα τῆς προστασίας. Τὰ προστατευτικὰ κατ' αὐτὸν γράμματα οὐδαμῶς εἰσι σπάνια, σημειοῦνται δ' ἐξ αὐτῶν τὰ ἄρτι δημοσιευθέντα ἐν τῇ «Συλλογῇ τῶν εἰς τὴν ἱγγυονίαν τοῦ Μονοκοῦ ἀναφερομένων ἐγγράφων» ὑπὸ τοῦ κ. Zaige. Ὁ κ. Engelhadt παρατηρεῖ ἐν τῷ βαλκανικῷ διοργανισμῷ τί, ὅπερ λίαν πλησιάζει τῇ ρωμαϊκῇ προστασίᾳ ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ φαίνεται ἀποδεχόμενος ὅτι τὰ μικρὰ βαλκανικὰ κράτη συνεδέοντο ἢ συνδέονται διά τινος ἀρχικοῦ συμβολαίου προστασίας τῇ κυριάρχῳ δυνάμει καὶ ὅτε αὕτη ἐπιμόνως ἠρνεῖτο τὸ σύστημα τοῦτο. Ἐπὶ πλέον τῶν πεντήκοντα ἐτῶν αἱ παραδουνάβιοι ἡγεμονίαι εἶχον συγχρόνως ἐπικυράρχον τὴν Πόλην, καὶ προστάτριαν τὴν Ρωσσίαν. Τὴν κατάστασιν δὲ ταύτην διεδέξατο ἑτέρα τῷ 1856, μᾶλλον περίπλοκος, ἡ κοινὴ τῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων προστασία. Μετὰ ταῦτα ἐξετάζει, συμφώνως πρὸς τὸ θέμα αὐτοῦ, τὴν Σερβίαν, ἐφ' ἧς ἡ Ρωσσία οὐδέποτε ἐζήσκησεν ἐπίσημον προστασίαν, τὸ Μαυροβούνιον, τὴν Βουλγαρίαν, τὴν Βοσνίαν, τὴν Κύπρον καὶ τὴν Αἴγυπτον.

— Ὁ κόμης de Cholet. ἀξιωματικὸς τοῦ 76ου συντάγματος τοῦ γαλλικοῦ πεζικοῦ, ἐξέδωκεν ἐν Παρισίοις τομίδιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἀρμενία, Κουρδιστὰν καὶ «Μεσοποταμία», ἐν ᾗ ἀφηγεῖται ταξείδιον αὐτοῦ εἰς τὰς χώρας ταύτας.

— Ἐν Ἀθήναις, μεταφρασθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Π. Φαρμακοπούλου, τέως διπλωματικοῦ πράκτορος τῆς Ἑλλάδος ἐν Βουκουρεστίῳ, ἐκδίδοται, ὁ «Βίος τοῦ Ἰησοῦ» τοῦ Ρενάν.

— Πρὸ ταῖς ἀνωτέρω δημοσιεύσεσιν ἐπιπροστιθέμεθα, ὅπως καταδείχθῇ ἐπὶ μᾶλλον ὅτι πανταχοῦ μελετῶνται τὰ ἑλληνικὰ πράγματα ὑπὸ πάσας αὐτῶν τὰς ὄψεις καὶ σπουδαῖαι καθ' ἑκάστην ἐκδίδονται πραγματεῖαι, ὅτι ἐν τῇ «Νέᾳ Ἱστορικῇ τοῦ γαλλικοῦ καὶ ξένου δικαίου Ἐπιθεωρήσει» (Nouvelle Revue Historique du Droit Français et Étranger), ἐδημοσιεύθη πραγματεία ἐπιγραφομένη: «Ἡ αἱρετοκρισία ἐν τῷ ἑλληνικῷ πολιτισμῷ».

— Γνωστή ἐστιν ἡ πολυτιμος «Συλλογὴ τῶν συνθηκῶν τῆς Πόλης μετὰ τῶν ξένων δυνάμεων», ἀπὸ τῆς πρώτης συναφθείσης τῷ 1536 μεταξὺ τοῦ Σουλεϋμὰν τοῦ Α' καὶ Φραγκίσκου τοῦ Α' συνθήκης μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν, τοῦ Βαρώνου I. de Testa. Τῆς συλλογῆς ταύτης ἐξεδόθη

ἄρτι, ὑπὸ τῶν ἐξακολουθούντων αὐτὴν υἱῶν τοῦ πρώτου συλλογέως Ἀλφρέδου Τέστα καὶ Λεοπόλδου Τέστα, ὁ Ζ' τόμος.

— Ἡ ἐπέκτασις τοῦ ὑπερκαυκασίου σιδηροδρόμου τῆς Σαμαρκάνδης ἐν Ταχκάτῃ ἐστὶν ἀποφασισμένη. Ἡ νέα ὁδὸς κατασκευασθήσεται τῇ φροντίδι καὶ τῇ δαπάνῃ τοῦ κράτους. Αἱ ἐργασίαι θὰ διευθύνωνται ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ἀννικώφ, φρονεῖται δὲ ὅτι ἀποπερατωθήσονται ἐντὸς τριῶν ἐτῶν.

— Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις ὁ πρῶτος διευθυντὴς τοῦ Ὑδρείου Α. Καντακουζηνός, ὁ μελοποιὸς πολλῶν παιδικῶν ἀσμάτων, ἅτινα ἔτι καὶ νῦν ψάλλονται ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς σχολείοις, καὶ ἄλλων δημοτικῶν γενομένων.

— Ἐπίσης ἐν τῇ αὐτῇ πόλει ἀπεβίωσεν ἡ δεσποινὶς Φρύα, μαθήτρια τοῦ Buhenstein, ἥτις ἐγένετο ἡ πρώτη κλειδοκυμβαλίστρια τῆς Ἑλλάδος. Ἐχειροκροτήθη δ' ἐν Πετρουπόλει, Κωνσταντινουπόλει, Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἀλλαχοῦ.

ΑΙ ΠΛΗΓΑΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ὀδυνηρὰ ἀφήγησις τῶν μεγάλων ἐπιδημιῶν.

(συνέχεια· ἴδε προηγούμ. ἀριθμ.).

Τῷ 767 ἐγένετο ὁ πρῶτος γενικὸς λοιμὸς ἐν τῷ κόσμῳ.

Περὶ τὸ 800 ἡ ἐλλογία ἐξηπλώθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Β. Ἀφρικήν.

Τῷ 954 νόσημα, ὅπερ φαίνεται νὰ ἦτο ἴσως ὑμενογόνος λαρυγγίτης καὶ καθ' ὃ ἐξωδαίνετο ὁ λάρυγξ ἀνήρπασε 40,000 ψυχάς.

Τῷ 962 ἐνέσκηψεν ἡ πανώλης ἐν Λονδίνῳ 50000 προσώπων ἀπέθανον.

Τῷ 1094 στοματικὸν νόσημα ἐμαίνετο ἐν Λονδίνῳ· τὸ 1/3 τῶν κατοίκων ἀπέθανον.

Τῷ 1095 λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐποιοῦντο θραῦσιν ἐν Ἰρλανδίᾳ· αἱ ἡμέσεις τῶν κατοίκων ἀπέθανον.

Τῷ 1111 λιμὸς ἐν Λονδίνῳ· κτήνη, ὄρνιθες καὶ κύνες ἀπέθνησκον μετὰ τῶν αὐτῶν συμπτωμάτων.

Τῷ 1172 Ἔρρικος ὁ Β' ἠναγκάσθη νὰ ἐκκενώσῃ τὴν Ἀγγλίαν ἕνεκα τῆς πανώλους.

Τῷ 1187 ἡ ἐλλογία ἐπεκράτει γενικῶς ἐν Εὐρώπῃ, μεταδοθεῖσα εἰς ταύτην ἐξ Ἀνατολῆς ὑπὸ τῶν Σταυροφόρων.

Οἱ ἀποθανόντες ὑπερέβησαν τὸ ἑκατομμύριον.

Τῷ 1204 ἡ Ἰρλανδία σχεδὸν ἠρημώθη ὑπὸ πείνης καὶ λοιμοῦ.

Ἡ πανώλης ἐνεφανίσθη ἐν Ἰταλίᾳ τῷ 1340 καὶ ἐπεξετάθη καθ' ἅπασαν τὴν Εὐρώπην.

Τῷ 1348 τὴν Εὐρώπην ἐλυμαίνετο πάλιν ὁ φλωρεντιανὸς λοιμός, ὃν περιγράφει ὁ Βοκκάκιος.

Τῷ 1349 ἐνέσκηψεν ἐν Βρετανίᾳ καὶ Ἰρλανδίᾳ ἡ λοιμικὴ νόσος (ἡ καλουμένη ἁπλῶς «μαῦρος θάνατος»). Ἐν Λονδίνῳ ἀπέθνησκον 2,000 καθ' ἑκάστην.

Τῷ 1361 πυρετὸς ἐν Λονδίνῳ καὶ Παρισίοις προύκάλεσε τρομερὰν θνησιμότητα. Ταὐτὸν συνέβη καὶ τῷ 1369 ἐν Βρετανίᾳ.

Τῷ 1383 φοβερὸς λοιμὸς ἐν Ἰρλανδίᾳ κατέστρεψε τὸ τέταρτον τοῦ πληθυσμοῦ.

Πανώλης ἠρήμωσε τὸ Λονδῖνον τῷ 1407. Κατὰ τὸ θέρος ἀπέθανον 30,000 προσώπων.

Μέγας λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐν Ἰρλανδίᾳ τῷ 1466 ἀπέθανον 200,000.

Πανώλης ἐν Δουβλίνῳ τῷ 1470· τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως ἐξηφανίσθη.

Τῷ 1471 πανώλης ἐν Ὀξφόρδῃ ἐπεξετάθη ἐφ' ὁλοκλήρου τῆς Ἀγγλίας τὸ 1/3 τοῦ πληθυσμοῦ κατεστράφη.

Ὁ κίτρινος πυρετὸς ἐπιστεύετο ὅτι ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1492.

Τῷ 1499 τοσοῦτον θανατηφόρος ἦτο ἡ πανώλης ἐν Λονδίνῳ ὥστε ἡ αὐλὴ μεκίφκησεν εἰς Καλαί.

Νόσημα, προκαλοῦν ἀφόνους ἱδρῶτας, ἐξηφάνισεν ἐν Λονδίνῳ τῷ 1506 ἐντὸς μηνὸς 27000, τῷ δὲ 1517 προύκάλει τὸν θάνατον ἐντὸς τριῶν ὡρῶν. Ὁ ἥμισυς πληθυσμὸς τῶν ἀγγλικῶν πόλεων ἐξέλιπεν, ἡ δὲ Ὀξφόρδη εἶχεν ἐρημωθῆ.

Τῷ 1529 ἡ Λίμερικ προσεβλήθη ὑπὸ πανώλους· φεβερὰ θνησιμότης.

Τῷ 1528 νόσημα ἐν Λονδίνῳ, προκαλοῦν ἀφθονον ἱδρῶτα, συνεπήγαγε γενικὴν ἐκ τῆς πρωτευούσης ἔξοδον. Τοῦτο ἐπανελήφθη τὸ πέμπτον ἐν Λονδίνῳ τῷ 1551 μετὰ μεγάλας θραύσεως.

Τῷ 1529 παραπλήσιον νόσημα ἐν Γερμανίᾳ συνεπείᾳ τοῦ ὁποίου μάλιστα οἱ ἄνθρωποι κατέπιπτον, ἀπέβη ἀλέθριον ἰδίᾳ εἰς τοὺς στρατιώτας.

Ἀσιατικὴ χολέρα περιεγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Γαρκία δὲλ Χουέρτο τῷ 1560.

Πανώλης ἐν Ἀγγλίᾳ τῷ 1603· μόνον ἐν Λονδίνῳ ἀπέθανον 30,578.

Τῷ 1604 ἡ πανώλης ἐξηφάνισε τὸ 1/4 τοῦ λαοῦ ἐν Ἰρλανδίᾳ.

Τῷ 1611 ἀπέθανον ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ πανώλους 200,000 προσώπων· ἑκατομμύρια δὲ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Τῷ 1625 μυστηριώδης νόσος ἐν Λονδίνῳ· ἐντὸς ἑβδομάδων τινῶν 35,417 θάνατοι.

(Ἀκολουθεῖ).

ΚΟΡΩΝΑ Ἢ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον ἀριθμόν).

Ἀνήγγειλα πρὸς τὸν Καζιμὶρ τὴν ἔλευσιν τοῦ ἐξαδέλφου μου. Τῷ ὡμίλησα περὶ παχυσάρκου νέου, ὀλίγου σοβαροῦ χαρακτῆρος καὶ ἑπομένως ἄνευ δυσαρέστων συνεπειῶν. Θὰ ἴγελας ἐὰν ἔβλεπες τὸ παράδοξον αὐτοῦ πρόσωπον, τεταραγμένον, καθ' ἣν στιγμὴν ἐγίγνετο ἡ ἀμοιβαία σύστασις. Δὲν τῷ ἀνήγγειλα προηγουμένως τὰς μεταρρυθμίσεις, ὑφ' ὧν ἐγὼ ἡ ἰδία ἐξεπλάγην. Διατί δὲν προειδοποίησα αὐτόν; Δὲν δύναμαι νὰ σοὶ τὸ εἴπω. Δὲν ἐπεθύμουν νὰ χανῶ ὅτι εἶχον παρατηρήσει τὰς μεταβολὰς ταύτας. Ἐπεθύμουν νὰ φαίνωμαι ὅτι οὐδὲ κἂν εἶδον κατὰ πρόσωπον τὸν Ρενώ. «Ἡ στρατιωτικὴ ζωὴ ὠφέλησε πολὺ τὸν ἐξάδελφόν σας, μοὶ εἶπεν ὁ Καζιμὶρ, ἐγένετο λίαν εὐειδὴς νέος. Οὐδόλως ὁμοιάζει τῇ εἰκόνι αὐτοῦ, ἣν ἐζωγράφισατε.

— Ἦτο τότε πολὺ ἀσθενής.

— Καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον.

Ταῦτα λέγων ὁ Καζιμὶρ μὲ παρετήρει ἀσκρδαμυκτεί. Οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν περίλυποι, περίλυποι.

Ἐπεθύμουν νὰ ριφῶ εἰς τὸν τράχηλόν του, διότι ἤμην πολὺ εὐγνώμων ἐκ τῆς ἀκουσίας ταύτης ζηλοτυπίας, ἐπεθύμουν μάλιστα νὰ τῷ εἴπω: «Εἶσθε τρελλός; Μήπως ὑποθέτετε ὅτι τὸν Ρενὼ ἠπείνισα ἄλλως ἢ ὡς σύντροφον τῆς νεανικῆς μου ζωῆς, ὡς συγγενῆ ἀνευρεθέντα; Κοίτησα. Ἰδέα τις μοὶ ἐνέπνευσε νὰ μὴ εἴπω τίποτε. Ἐρέκνην μάλιστα ὡς προσελθεῖσα ὀλίγον ἐκ τῆς παρατηρήσεώς του. Μετὰ ταῦτα ὅμως, οὐδεμίαν ἀπέναντι αὐτοῦ ἔλαβον ὑποχρέωσιν. Οὐδόλως δικαιοῦται νὰ κάμῃ παρατήρησίν τινα παρομοίαν, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ὁ Ρενὼ, κατόπιν τῆς συστάσεώς του, ὑπῆρξε λίαν ἐπιφυλακτικὸς καὶ ἀβρόφρων.

— Ἐξαδελφή μου, μοὶ εἶπε, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς βλέπω ἐπὶ πολὺν καιρὸν ὁμοῦ. τὸν κ. Βιλλελόγκ καὶ ὑμᾶς, ὅπως μαντεύσω τὸν γάμον. Ἄλλως τε τὸν θεωρῶ ὡς τὸν ἐλευθερώτερον ἄνθρωπον τοῦ κόσμου.

— Ἀπατᾶσθε.

— Δὲν εἶναι εὐγενὴς καὶ ἐλευθέριος;

— Ὦ! μάλιστα, ἀλλὰ δὲν γίγνεται λόγος περὶ γάμου.

— Διατί ἐψευδόμην; Εἰς ποῖον αἴσθημα ὑπείκουσα ἐψεύσθην; Δὲν ὤφειλον ἐκμυστηρεύσεις εἰς τὸν Ρενώ, ἀλλ' ἐφ' ἧς στιγμῆς ἐμάντευσε τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποκρύπτω ἀπὸ τὸν Καζιμὶρ τὴν ἀλήθειαν τόσῳ κατηγορηματικῶς. Ἠσχύνθην ἐφαυτήν. Ἀπεμακρύνθην ἀποτόμως τοῦ Ρενὼ καὶ ἐπανῆλθον εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Ἔρριψα κλαίων. Ἐξῆλθον εἶτα τοῦ δωματίου μετὰ τῆς ἀποφάσεως νὰ εἴπω εἰς [illegible] ἀτέρα μου ὅτι ἠδύνατο νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Καζιμὶρ νὰ ζητήσῃ [illegible] μου. Ἦτο τὸ μόνον μέσον ὅπως ἐξανοποιήσω ἐν τῇ συνειδήσει μου, τὴν ἀ-

νανδρίαν μου, ναί, τὴν ἀνανδρίαν—δὲν ὑπάρχει ἄλλη λέξις—εἰς ἣν περιέπεσα. Ἔδει νὰ τιμωρηθῶ ἀμέσως. Ἀλλὰ πῶς νὰ ἐπέτυχη ἡ τιμωρία; ὁ μετὰ τοῦ Καζιμὶρ γάμος μου ἦτο τιμωρία; Ποίαν παρόδοξον ἔνοιαν ἀπέδιδον πρὸ ὀλίγου εἰς τὰς λέξεις;

Ἠσθάνθην ἐμαυτὴν λίαν πεταραγμένην, δυσαρεστηθεῖσα πρὸς τὸν Καζιμίρ, πρὸς τὸν Ρενὼ καὶ ἐμὲ αὐτὴν κυρίως, καθότι οἱ λοιποὶ δύο, ἦσαν ἀθῶοι. Ὁ Καζιμὶρ μὲ ἠγάπα, ἦτο ζηλότυπος. ἐροβεῖτο μὴ καταστραφῶ, μοὶ παρεῖχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαβλέπω τὸν κίνδυνον, καὶ τοῦτο ἦτο φυσικώτατον. Ὁ Ρενὼ ἐμάντευσε τὸν ἔρωτα τοῦτον, τὰ σχέδιά μας· μοὶ τὸ ἔλεγεν εἰλικρινῶς. Ἐπῆνει ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠγάπων. Ὑπῆρχε φυσικώτερον τούτου, ἀφοῦ ἐκεῖνος δὲν ἠγάπα πλέον; Διατί νὰ μὲ ἀγαπήσῃ; Ἔχει ἄλλα πράγματα νὰ συλλογισθῇ. Ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀφρικήν, νὰ πολεμήσῃ, νὰ φονευθῇ, ἐνῷ ὁ Καζιμὶρ καὶ ἐγὼ θὰ εὑρισκώμεθα ἐν τῷ Νορδῇ, εἰς τὸ Μελόδραμα. Ἀνθρωποί τινες εἶναι ἀληθῶς ἄξιοι ὑπολήψεως, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν. Ἰδοὺ νεανίας τριακονταέτης, εὐρυέστατος ὡραιότατος νέος, ὅστις πολεμᾷ ἐκεῖ κάτω, ἐντὸς τῶν ἀπομακρυσμένων χωρῶν, ὅστις κινδυνεύει νὰ ἀποθάνῃ ἐντὸς τοῦ νοσοκομείου, ὅστις θεραπεύεται εὐτυχῶς καὶ οὗτινος μόνη ἐπιθυμία εἶναι νὰ ἔλθῃ ἐπ' ἀδείᾳ ἀπουσίας πρὸς ἀνάρρωσιν μετὰ τῆς μητρός του, ὡς ἁπλοῦς μαθητὴς Λυκείου. Καθ' ὅλην τὴν ἐκεῖ διακονίαν του, οὐδέποτε εἶδε γυναῖκα. Δὲν λαμβάνει ἐπιστολὰς οὐδὲ γράφει τοιαύτας. Καὶ ὀλίγον ἀναχωρήσῃ αὖθις, ὅπως ἐπαναλάβῃ τὴν πλήρη μόχθων πειθαρχίας, ἐργασίας, ἀφοσιώσεως, αὐταπαρνησίας ζωήν του, ὅπως ἐπὶ τέλους φονευθῇ ἐν τινι γωνίᾳ γῆς καὶ ἀποθάνῃ ὅσω ὡς κύων, ἄνευ βοηθείας, ἄνευ ἀγάπης. Δὲν εἶναι ἀξιοθαύμαστον τοῦτο;

Δὲν ἀνήγγειλα εἰσέτι τῇ μητρί μου ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν Καζιμὶρ νὰ ζητήσῃ τὴν χεῖρά μου. Ἐπειδὴ ὅμως δὶς μόνον τῆς ἑβδομάδος ἔρχεται πρὸς ἐπίσκεψιν εἰς τὴν ἐξοχικήν μας κατοικίαν, εὗρον μέσον καθ' ὃ θὰ εὑρίσκηται παρ' ἡμῖν καθ' ὅλον τὸν χρόνον. Ἐξεμυστηρεύθην πρὸς τὸν Ρενὼ τὰ περὶ γάμου σχέδιά μου. Τοιουτοτρόπως δύναμαι νὰ ὁμιλῶ ἀδιακόπως περὶ τοῦ Καζιμὶρ ὡς εἰ ἦτο παρών. Ὁ Ρενὼ εἶναι τίμιος ἀνήρ, ἀποφεύγει δὲ νὰ ποιήσηται λόγον περὶ τούτου εἰς τὸν τυχόντα, μηδ' αὐτῆς τῆς μητρός του ἐξαιρουμένης. Εἶχον ἄδικον νὰ πράξω ὡς ἔπραξα; Ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ γάμος ναυαγεῖ, ὑπόθεσις παράλογος τῷ ὄντι, ἀλλὰ τὰ πάντα δυνατὰ εἰσιν. Ὁ Ρενὼ οὐδὲ λέξιν κἂν ἐκ τοῦ στόματός του θὰ ἐκφέρῃ. Ἀποτολμῶν τοιαύτην ἐμπιστευτικὴν ἐκμυστήρευσιν, δὲν θὰ δυσηρεστούμην ἐκ τοῦ τρόπου της ὑπὸ τοῦ ἐξαδέλφου ἀποδοχῆς τινος εἰδήσεως. Ἤμην περίεργος νὰ ἴδω ὁποίαν ἐντύπωσιν θὰ τῷ προξένει. Τὴν προτεραίαν ἐξῆλθον εἰς περίπατον μετὰ τῆς μητρός του, ἐν παντελεῖ διατελούσης ἀγνοίᾳ τῶν διατρεχόντων. Μοὶ ἔκαμε νύξιν περὶ τοῦ ζητήματος. Προσεποιήθην ὅτι δὲν ἠννόουν. Ἐκρύπτετο ἄρά γε ἐν τῇ μετὰ τοῦ υἱοῦ της ἐπισκέψει ὀπισθοβουλία τις; Νὰ ὁμολογήσω τὰ πάντα εἰς τὸν Ρενώ, ἦτο αὐτὸ τοῦτο ὡς νὰ ἀνέτρεπον πᾶσαν ἐλπίδα. Δὲν ἦτο προτιμότερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀπηγορευμένον νὰ τὸν παρατηρῶ διὰ τοῦ κανθοῦ του ὀφθαλμοῦ καθ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον, ὅπως βεβαιωθῶ περὶ τῶν ἐντυπώσεων ἣν τῷ προὐξένησεν.

Οὐδὲν μοὶ ἐπέτρεψε νὰ ἴδω. Μοὶ ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του ἐπὶ τῇ ἐμπιστοσύνῃ καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ μὴ παύσω ἐπιδεικνύων αὐτῷ τὴν αὐτὴν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἐμπιστοσύνην ἐν πάσῃ περιπτώσει; Προβλέπει τι ὅπερ ἐγὼ δὲν προβλέπω; Περὶ τοῦ Καζιμὶρ ἔχει διάφορον γνώμην τῆς ἐμῆς; Ἀπεφάσισα νὰ τὸν σπουδάσω καλῶς, ὅταν θὰ εὑρεθῶ ἐνώπιόν του, διὰ νὰ ἴδω, ἐὰν θὰ ἐπιδείξῃ δυσμένειάν τινα ἢ ψυχρότητά τινα. Τῇ ἐθίμῳ χεῖρα μετὰ τῆς ἐγκαρδιωτέρας εἰλικρινείας, ἐνδιαφερόμενος περὶ αὐτοῦ, ἀφ' ἧς στιγμῆς ἐγνώρισε τὰ αἰσθήματά μου. Πιθανὸν νὰ μὴ μὲ σκέπτεται παντελῶς, ὅτι δὲν ἔχει γνῶσιν τῶν σχεδίων τῶν γονέων του, καὶ ὅτι μὲ μεταχειρίζεται ὡς μικρὰν ἐξαδέλφην του ἢ ὡς μικρὰν κόρην. Ἐν τούτοις χαίρω πολὺ ἐπὶ τῇ εἰλικρινείᾳ του. Ὁ Καζιμὶρ ἀπέβαλε τὴν προτέραν αὐτοῦ ἀταραξίαν, εὑρίσκεται εἰς ἐξαιρέτους σχέσεις μετὰ τοῦ Ρενώ, ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς ζεῦγος φίλων· χαίρουσι δὲ ὁσάκις εὑρεθῶσι μόνοι.

Διερχόμεθα οὕτω τὰς ἡμέρας μας περιπατοῦντες καὶ οἰτρεῖς, συνομιλοῦντες, ἱππεύοντες. Ὁ Ρενὼ εἶναι ζωγράφος, ὁ Καζιμὶρ μουσικός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ρενὼ ὁριστικῶς ἐγκατέστη παρ' ἡμῖν, δὲν ὑπάρχει αἰτία ἵνα ὁ ὁ Καζιμὶρ ἐπισκέπτηται ἡμᾶς κατὰ διαλείμματα καὶ ἐπισήμως. Ἡ μήτηρ μου προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ διέλθῃ δεκαπενθημερίαν ἐν τῇ ἐξοχῇ. Ἀλλὰ ταὐτοχρόνως θὰ δράξηται τῆς εὐκαιρίας ὅπως γνωρίσῃ τὰ ἡμέτερα σχέδια τοῖς φίλοις ἡμῶν. Τῷ ἐζήτησα λοιπὸν φίλε μου προθεσμίαν. Χαίρω τῷ ὄντι, ὅταν δὲν ἐκλίθη ὑπόνοια, ἐπὶ τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως ἐν ᾗ εὑρίσκομαι. Βεβαίως ὁ Ρενὼ δὲν συνετέλεσεν, ὥστε νὰ ἀποβάλω τὴν ἰδέαν ἣν ἐσχημάτισα περὶ τὸν Καζιμίρ, ἀλλὰ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ δὲν μὲ παρωπόδισαν νὰ ἀναγνωρίσω τὰς ἀρετὰς τοῦ Ρενώ. Ὅταν ὁ εἷς τούτων ἀπουσιάζει, νομίζω ὅτι μοὶ λείπει τι. Πῶς δέον νὰ τὸ εἴπω; Ὁ εἷς συμπληροῖ τὴν παρουσίαν του ἑτέρου. Ὁ εἷς εἶναι ξανθός, ὁ ἕτερος μελαγχροινός. Ὁ εἷς παρισιανός καὶ εὐφυής, ὁ ἕτερος τύπου ἀνατολικοῦ καὶ μελαγχολικός, ἀμφότεροι εὐειδεῖς, εὐγενεῖς, εὐφυεῖς λεπτοφυεῖς. Προφανῶς ἐὰν ὑπανδρευόμην μετὰ τοῦ Καζιμίρ, ὅτε ἦλθεν ὁ Ρενώ, οὐδὲ βλέμμα θὰ ἔρριπτον ἐπὶ τοῦ ἐξαδέλφου μου, διότι εἶμαι βεβαία ὅτι εἶμαι σταθερά, ἐὰν δὲ ὑπανδρευόμην μετὰ τοῦ Ρενώ, δὲν θὰ ἔρριπτον βλέμμα ἐπὶ τοῦ Καζιμίρ. Τέλος ἀγαπητή μοι, δὲν θὰ τὸ πιστεύσῃς, εὐχαριστοῦμαι ἐξ ἴσου συναναστρεφομένη καὶ μετὰ τῶν δύω. Ὅτε ἀμφότεροι εὑρίσκωνται παρ' ἐμοί, ἡ εὐχαρίστησίς μου εἶναι μεγαλειτέρα, εἶναι πλήρης. Ὅτε εὑρίσκωμαι ὅλως μόνη τὸ ἑσπέρας διερωτῶμαι, ἐξετάζω ἐμαυτήν, ἀποπειρῶμαι νὰ προβάλλω τὰς δύο φυσιογνωμίας, σχηματίζω περὶ αὐτῶν ἀκριβῆ ἰδέαν, καίτοι δὲ εἶναι ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι, εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου συμπαθεῖς. Ἠθέλησα τῇ ἑσπέρᾳ τῆς χθὲς νὰ ἀποκοιμηθῶ μόνον τὸν Καζιμὶρ σκεπτομένη. Τὸ κατώρθωσα, ἀλλὰ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὀνειρευόμην τὸν Ρενώ. Τέλος ἄκουσον τὸ ἑξῆς ὑπὸ πᾶσαν ὅμως ἐχεμύθειαν. Ἀγαπῶ δύο ἄνδρας, καὶ τοὺς δύο ἐξ ἴσου. Εἶναι τρομερόν, τέρατῶδες. Ἐπέρχονται στιγμαὶ καθ' ἃς ἐπιθυμῶ νὰ προσβληθῶ ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ὅπως ἀπαλλαγῶ τῆς ἀμηχανίας. Οἰκτειρον μὲ καὶ εἰπὲ τί πρέπει νὰ πράξω, ἐὰν γνωρίζῃς.

Ἀδριάννα Μοριάς.

Ἀπάντησις τῆς Βαλεντίνης Γκρεσσὰν

(διὰ τοῦ ἑπομένου ταχυδρομείου).

Ἀφοῦ ἀγαπᾷς καὶ τοὺς δύο ἐξ ἴσου, ρῖψε κορώνα ἢ γράμματα. Ὑπανδρεύσου μετ' ἐκείνου τὸν ὁποῖον θὰ σοὶ ὑποδείξῃ ἡ τύχη. Θὰ λυπηθῇς ἴσως ἐπὶ τῇ στερήσει τοῦ ἄλλου μέχρι τῆς πρωΐας καθ' ἣν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ θὰ τελεσθῶσι οἱ γάμοι. Δὲν θὰ σκέπτησαι πλέον τὸν ἄλλον τὴν ἐπιοῦσαν. Σὲ ἀσπάζομαι.

Ἡ ἀρχαία φίλη σου.

Βαλεντίνη.

(Κατὰ μετάφρασιν) ALEXANDRE DUMAS fils.

Παρόραμα.

Ἐν τῇ περὶ Ἀριθμητικῆς παρ' ἀρχαίοις πραγματείᾳ τοῦ ἐλλογίμου κ. Πλ. Βαλσαμάκη παρεισέφρησε τὸ ἑξῆς παρόραμα· ἐν σελ. 795, στηλ. Α', στιχ. 37 ἀντὶ $1/_4$ ἀναγνωστέον $1/_3$.

Ο ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΧΡΥΣΟΣΘΕΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΝΕΟΛΟΓΟΥ.